

Introducere

World Resources Institute (*n.t. Institutul Mondial al Resurselor*) a raportat că pe parcursul ultimei decade turismul pe bază de experiențe naturale a crescut de la 20% la 30%. În plus, aproximativ 40% din volumul turismului de la nivel internațional este orientat către țările în curs de dezvoltare și cu o economie în curs de tranziție, în care sunt situate marea majoritate a ariilor naturale protejate (parcuri naționale și naturale, rezervații ale biosferei, rezervații naturale, situri Natura 2000). Aceste noi destinații sunt considerate a fi „atracții de biodiversitate” și, deși acoperă doar 2% din întreaga suprafață a Terrei, cuprind mai bine de jumătate din întreaga biodiversitate a planetei.

Pe măsură ce ecosisteme sau complexe de ecosisteme sunt fragmentate și sufocate de trafic și de poluanții asociați acestuia, principalul lor punct de atracție este amenințat de distrugere. Prin urmare, provocarea cu care se confruntă industria turismului, și implicit și cea din România, este aceea de a menține echilibrul dintre a răspunde cererii în continuă creștere pentru vizitarea zonelor naturale protejate și a conserva integritatea acestora. Impactul negativ preconizat a se manifesta asupra zonelor naturale protejate poate fi substanțial diminuat printr-o informare și o conștientizare corespunzătoare a vizitatorilor. Turiștii trebuie să devină din ce în ce mai preocupați de impactul negativ pe care îl pot avea asupra acestor medii naturale și culturale aflate într-o stare nealterată de intervenții antropice și de modalitățile de păstrare a valorii lor. În țările în care astfel de campanii au avut loc (SUA, Canada, țările din Europa de Vest) s-a constatat faptul că turiștii au demonstrat o mai mare responsabilitate față de mediu.

Faptul că din ce în ce mai multe companii implicate în turism devin o forță în procesul de dezvoltare durabilă este de asemenea o veste bună. Firmele care promovează un turism responsabil față de mediu recunosc din ce în ce mai des faptul că au un impact considerabil nu doar asupra mediului natural, ci și asupra dezvoltării sociale și economice a comunităților. Multe companii care își desfășoară activitatea în industria turismului joacă un rol pro-activ în conservarea tradițiilor culturale. Astfel, numeroase hoteluri și stațiuni, mici sau mari, au impus practici care să economisească sursele de energie/apă sau să diminueze poluarea, fiind astfel lideri în cadrul comunităților lor. În timp ce aceste

companii contribuie la conservarea calitativă a noilor destinații și pentru viitorii lor clienți, ele își consolidează de asemenea și loialitatea față de marcă și față de propria lor imagine publică.

Prin intermediul programelor de prezentare și a altor forme de programe educative, vizitatorii învață cum contribuțiile lor financiare pot ajuta la conservarea ecosistemelor vulnerabile ale ariilor naturale protejate și ale regiunii, la conservarea biodiversității și a patrimoniului cultural local, contribuind în același timp și la bunăstarea localnicilor și a comunităților din interiorul zonelor naturale protejate.

Uniunea Europeană (UE) continuă să-și mențină poziția de lider în cadrul industriei mondiale a turismului ca sursă și destinație principală pentru fluxurile de turiști. Aderarea din 2007 a României contribuie la consolidarea acestei poziții; în anul 2005 cinci țări ale UE se numărau printre primele 10 destinații turistice de la nivel mondial, iar în anul 2004 aproximativ 40% din sosirile și numărul de turiști străini de la nivel internațional s-au înregistrat în spațiul de la acel moment al UE.

Capitolul 1.**Resursele ROSCI0229 Siriu**

Munții Siriu (fig. 1) reprezintă un masiv muntos în sud-estul Carpaților Orientali (Carpații de Curbură), în grupa Munților Buzăului, cuprins între cursurile superioare ale râurilor Buzău la est și Bâsca Chiojdului la vest, având orientare generală nord-vest – sud-est. În sens restrâns, Munții Siriu sunt cuprinși între văile Buzăului la est, Crasnei la nord, Siriului Mic în sud-vest și Siriului Mare în sud, dominând unitățile muntoase cu altitudini mai mici din jur: Munții Întorsurii la nord, Munții Tătaru în vest, Munții Zmeureț-Munteanu în sud – sud-est și Podu Calului în vest. Altitudinea maximă, de 1662 m, este atinsă în Vârful Mălăia. Vârful Siriu, vârf situate în partea de nord a Munților Siriu care are formă de cupolă și este cunoscut și sub numele de Bocârnea, are o altitudine de 1657 m.

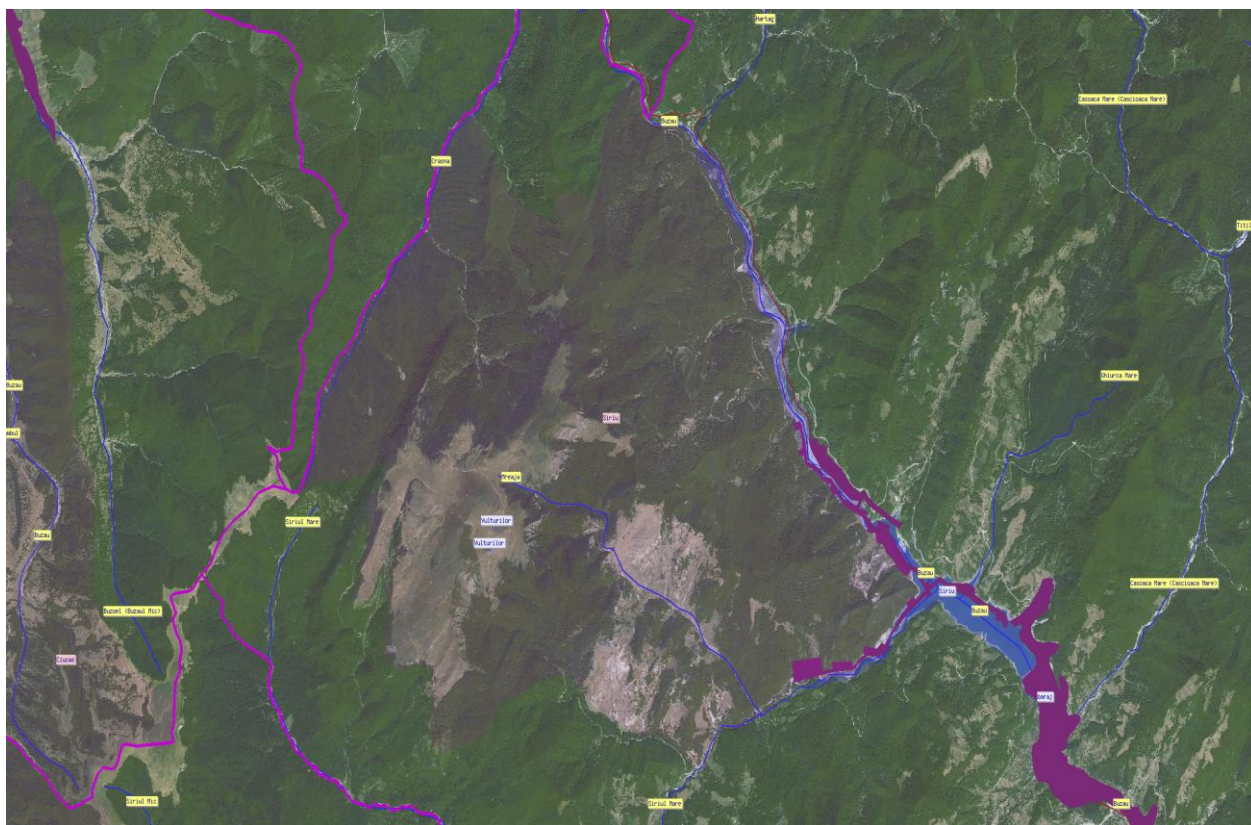

Fig. 1. Imagine de ansamblu a masivului Siriu

Situl de Importanță Comunitară **ROSCI0229 Siriu** (fig. 2) are o suprafață de 6.230 ha cuprinsă pe raza administrativ teritorială a comunelor Chiojdu și Siriu.

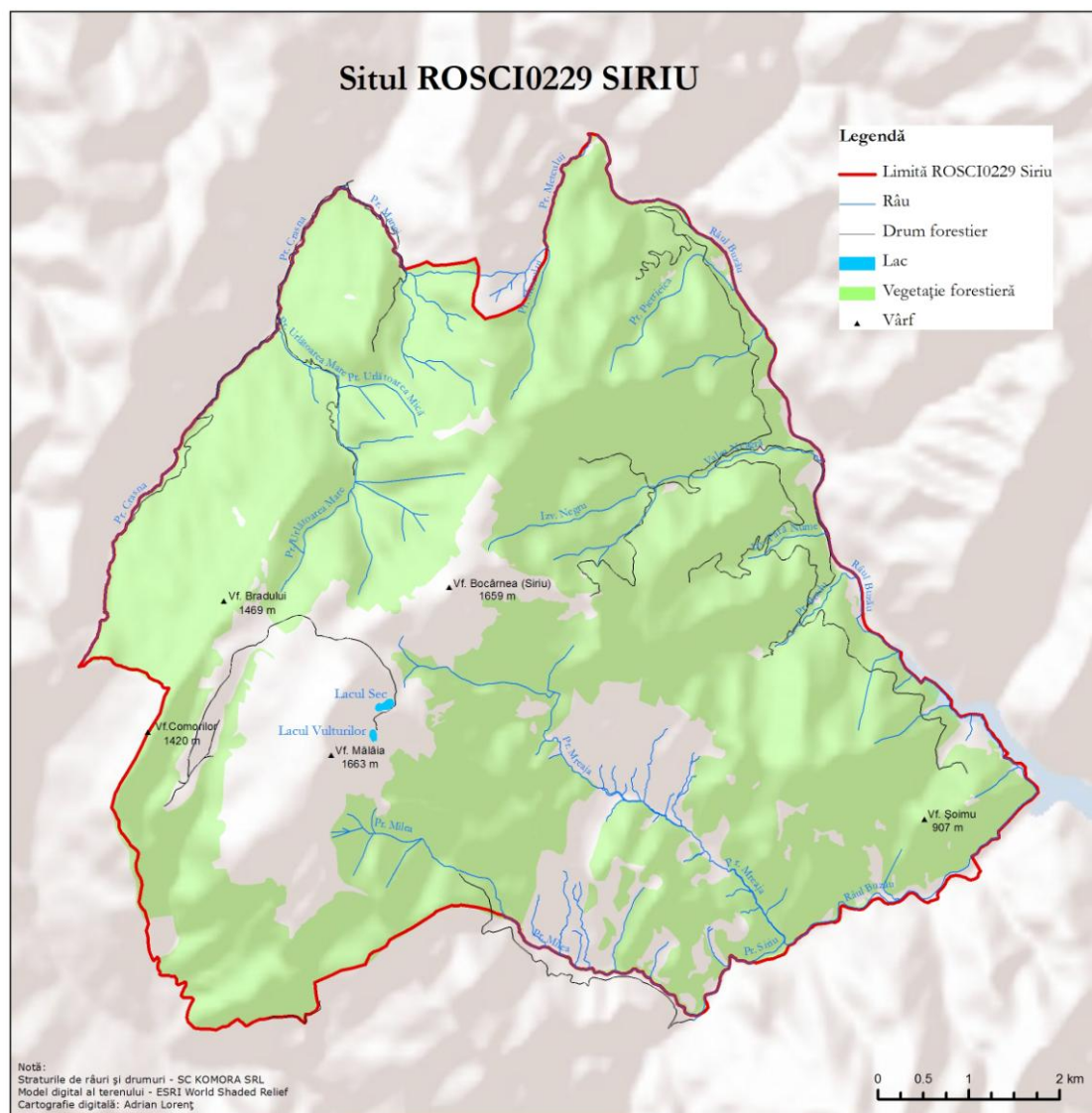

Fig. 2. Limitele ROSCI0229 Siriu

1.1 Geologie

Sub aspect petrografic, Masivul Siriu este alcătuit din bancuri groase de gresii, care adesea trec în microconglomerate. În partea de est apare și o fâșie de depozite oligocene, constituită din alternanțe de gresii, marne, disodile și menilite. Această formațiune grosieră, de culoare cenușie, care alcătuiește principalele culmi ale acestor munți a fost denumită de geologul I. Popescu Voitești „gresia de Siriu” dat fiind desfășurarea ei în acest masiv. Privit din orice parte, apare ca un masiv bine individualizat, înconjurat de zone mai joase (fig. 3).

Fig. 3. Gresia de Siriu

O mare parte din masiv este reprezentată de un sinclinal suspendat cu flancul estic faliat și dispus în cel puțin două trepte, al cărui ax se desfășoară în lungul văilor Mălâia și Urlătoarea. Flancul vestic dă naștere la abruptul dintre văile Crasna și Siriu Mare, fiind alcătuit din gresii dure; numai în partea estică se adaugă o fâșie de oligocen cu alternanțe de gresii, marne, disodile și menilite.

Rocile din care sunt formați Munții Siriului sunt predominant reprezentate prin gresii, argile și marne. La acestea se adaugă, secundar, microconglomerate, marno-calcare, menilite, șisturi disodilice etc. Ele alcatuiesc strate cu grosimi de la cativa centimetri pana la 2-10 m, dispuse în alternanță. Cea mai mare parte a masivului Siriu este formată din bancuri groase de gresii, care, frecvent, trec în microconglomerate. Este o formațiune grosiera, dură, rezistentă, de culoare cenușie, care alcătuiește principalele culmi ale acestor munți.

Orizonturile și stratele de gresii, argile și marne sunt cutate, cutele având o direcție în general nord-est – sud-vest. Stratele au o cădere foarte mare, adesea fiind chiar verticale. Caracteristicile structurale se reflectă atât în fizionomia generală a reliefului, cât mai ales în detașarea unor forme aparte de tipul zidurilor de gresie, jgheaburilor, cuestelor (forme de relief apărute într-o regiune în care stratele cu roci dure alternează cu cele moi, datorită eroziunii apelor curgătoare și retragerii treptate a versanților).

Regiunea din care face parte masivul Siriu constituie una din marile unități ale Carpaților, care s-a format relativ mai târziu, și anume în neozoic. Ea apare cu înfățișare de dealuri la finele sarmațianului (acum circa 6 milioane de ani), după care, pe parcursul mai multor faze de ridicare, a fost înălțată și fragmentată. În tot acest timp, rețeaua hidrografică a fragmentat intens suprafața inițială și a creat, alături de alte procese morfogenetice, înfățișarea de astăzi. Mișcările din faza valahă duc la ridicarea puternică a zonei montane cu un maxim în lungul axului format de Munții Lăcăuț-Siriu-Siriu-Ciucaș (GR. Posea, 1968), la exondarea subcarpaților și definitivarea cutării lor.

1.2 Relief

Munții Siriu, cuprinși între râurile Buzău, Crasna și Siriu sunt formați din mai multe sinclinale și anticlinale orientate nord-est – sud-vest, unele aparținând pânzei de Siriu, celelalte autohtonului paleogen. Numele acestor munți nu se trage de la Vârful Siriu (frecvent cunoscut sub numele de Bocârnea), ci de la râul care îl înconjoară la sud și sud-vest. Altitudinal depășește 1600 m prin Culmea Mălăia (1662 m) și Vârful Bocârnea (1657 m), în rest, culmile ce se desprind coboară în trepte de la 1400 la 1000 m. Unele din acestea sunt foarte netede, pe alocuri au caracter de suprafețe structurale (în special acelea de la 1400 m). Ele sunt delimitate de obicei de abrupturi de cuestă de câteva sute de metri (abruptul Bocârnei, abruptul Mălăiei, Colții Măgăreții, Colții Babei, etc.). Există trepte de modelare și numeroase forme de relief structural și periglaciuar. Văile principale sunt largi și puțin adânci la obârșii, cu rupturi de pantă și largi în sectorul din aval, cu formă chiar de bazinete. În estul crestei Mălăia pe o largă suprafață cvasistrukturală, există două microdepresiuni a căror geneză pare a fi periglaciuară.

Văile principale sunt largi la obârșii (pe platourile de la 1400m), se îngustează la trecerea prin sectorul abrupt, unde prezintă chiar cascade, iar în avale se largesc și dau bazinete,

mai tipice fiind cele din spatele îngustărilor de la vărsare, unde unele văi taie pachete de strate dure (Mreața, Milea). În estul Mălâieșului, pe o largă suprafață cvasistrukturală, există mai multe microdepresiuni din care două sunt mai mari, geneza lor suscitând mai mulți ani interesul cercetătorilor. Cei mai mulți susțin formarea cuvetelor în condiții de climat rece, periglaciatic. Există și părerea că au luat naștere în urma unor mari alunecări.

Pe platourile din vestul Mălâieșului sau din nordul Bocârnei se găsesc pajiști alpine, ochiuri de apă și sfagnete. Poienile sunt delimitate de abrupturi de cuestă, de câteva sute de metri, pe care nămuririle sunt foarte frecvente. De un deosebit pitoresc sunt colții Bocârnei și abruptul Măgăreții. Alături de grohotișuri vechi și recente, la baza abrupturilor se dezvoltă uneori și alunecări. În estul Mălâieșului, pe o largă suprafață cvasistrukturală, se află Lacul Vulturilor sau Lacul fără Fund.

Alunecările de teren se evidențiază cu precădere în porțiunile unde au distrus recent culturi sau au afectat șoseaua. Se întâlnesc de la distrugerea superficială a păturii înierbate și a solului până la alunecări dintre cele mai grandioase, gama formelor de distrugere fiind aproape completă și, toate acestea având, în mod obișnuit, drept cauză imediată, defrișările anterioare și folosirea nerațională a terenurilor. Alunecările din această zonă sunt în strânsă legătură cu evoluția văii Buzăului; pe fiecare buclă de meandru s-a declanșat câte o alunecare masivă, care stagnează și se reactivează periodic. Sub aspect economic, este de reținut faptul că, aproape fiecare din aceste alunecări, sunt traversate de șosea și de calea ferată, ambele suferind distrugeri periodice. De aceea, dinamica evoluției văii și a versanților se impune a fi luată în considerare la fixarea traseului local al căilor de comunicație.

În cazul torenților noroioși, spre deosebire de alunecări, este vorba de o umezire maximă ce depășește stadiul de plasticitate și de alunecare, ducând la curgeri efective. Cantitățile de aluviuni depozitate de acești torenți, în timpul ploilor, sunt enorme. Formarea unor vaste conuri de dejecție este legată și de stratele conglomeratice, în care sunt instalate bazinele de recepție și care sunt distruse cu ușurință.

În ceea ce privește formele de relief dezvoltate în complexul gresiei de Siriu, se remarcă existența unor pachete groase de gresie dură, uneori având caracter microconglomeratic, cu

ciment calcaros. În sectoarele de abrupturi structurale, modelarea a detașat turnuri, coloane, babe; pe platourile structurale în afara unor microdepresiuni nivale dezvoltate și ca urmare a favorizării proceselor de alterare și dizolvare de către compoziția rocii apar și alveole circulare cu diametre de până la 15-20 cm și adâncimi de 5-10 cm, cum ar fi cele de pe culmea Mălâia.

Variatatea de faciesuri petrografice, alternanța și desfășurarea nord-est – sud-vest a lor (îndeosebi cele aparținând flișului paleogen) impun o serie de aspecte în profilul văilor dar și unele trăsături în desfășurarea treptelor de modelare.

Caracteristicile pe care le îmbracă văile sunt strâns legate de raportul dintre desfășurarea acestora și orientarea faciesurilor petrografice. În acest sens se pot distinge următoarele situații:

- Văi transversale desfășurate pe faciesurile petrografice, cum ar fi pe Buzău, caracterizate prin: chei în calcare, conglomerate și gresii dure; bazine și sectoare largi de vale în faciesuri marno-argilo-grezoase; frecvente rupturi de pantă de natură litologică, etc.;
- Văi desfășurate pe contacte petrografice la care se impun asimetria în profil transversal (un versant alcătuit din roci dure aproape vertical și un versant format din roci moi, slab înclinat) și deosebiri pe versanți în morfodinamică și micromorfologie;
- În faciesurile cu roci preponderent dure, cum ar fi gresiile de Siriu, văile sunt înguste iar versanții sunt aproape verticali; în faciesurile unde rocile moi, friabile predomină, văile sunt largi și cu versanții slab înclinați cu numeroase pornituri de teren;
- Văi cu sectoare transversale și longitudinale pe faciesurile petrografice, cum ar fi cele de la Siriu și Milea, care îmbracă cele mai variate aspecte în profil transversal (sectoare simetrice și asimetrice cu versanți înclinați, diferite chei și bazinete, etc.) și longitudinal (alternanțe de sectoare cu pante diferite).

1.3 Hidrologie

Rețeaua hidrografică din masivul Siriu este tributară râului Buzău, care adună apele pâraielor care coboară de pe culmile cele mai înalte. Dintre pâraiele cu bazinele cele mai extinse menționăm: Izvorul Negru și Bradu la est, Mreața, Milea, Siriu Mare și Vâna Mălăiei la sud și Manea, Urlătoarea Mare și Urlătoarea Mică la nord.

La obârșie văile au înfățișare semicirculară, cu un curs de apă destul de efemer. Primăvara sau după aversele de vară, ele sunt mai active și formează, treptat, în aval, cursuri tumultuoase ce transportă volume mari de rocă. Scurgerea cea mai bogată se constată începând de la finele lunii aprilie și până în iunie (peste 50% din scurgerea medie anuală). În acest interval se înregistrează valori maxime (datorită topirii zăpezii sau a ploilor bogate sub formă de averse) care dau debite foarte ridicate. Valorile cele mai scăzute sunt înregistrate toamna (sub 13,3%). Vara scurgerea se menține oarecum ridicată (25%). Scurgerea medie lunară prezintă o variație mai mare, înregistrând mai fidel influența factorilor locali. Lunile de primăvară au valorile cele mai ridicate. Valorile minime ale scurgerii coincid cu luna august. Scurgerea minimă se întâlnește în două perioade distincte: una vara și alta iarna. În ambele perioade, râurile au o alimentare exclusiv subterană.

Scurgerea maximă se înregistrează în intervalul aprilie-noiembrie și se manifestă sub formă de „undă”, relativ scurtă, în cadrul viiturii de vară sau de toamnă, nedurând mai mult de 4-5 zile. Particularitățile reliefului, ca și gradul ridicat al despăduririlor fac ca scurgerea maximă, concretizată prin viituri, să constituie un element hidrologic deosebit de important. Lunile iulie și noiembrie sunt cele mai bogate în viituri. Ele se datorează ploilor abundente de la sfârșitul primăverii și începutul verii și topirii întârziate a zăpezilor; în noiembrie, viiturile sunt impuse de începutul sezonului ploios. De scurgerea maximă sunt legate inundațiile foarte frecvente de pe Buzău.

Regimul termic și de îngheț al râurilor urmează, în general, desfășurarea temperaturilor aerului. Temperaturile medii lunare cele mai ridicate au fost înregistrate în lunile iulie și august, iar cele mai coborâte în ianuarie și februarie. În ceea ce privește fenomenele de îngheț, data cea mai timpurie de apariție a lor se înregistrează în prima decadă a lunii noiembrie, iar cea mai târzie în ultima decadă a lunii martie. Dintre aceste fenomene, mai frecvente sunt podul de gheață la mal și sloiurile. Durata medie a podului de gheață este de

25-60 zile. Durata maximă de menținere a gheței la mal și a sloiurilor, atât în perioada dinaintea podului de gheață, cât și după el, este de 20-50 zile.

Regimul hidrologic al râurilor este determinat, în principal, de structura geologică și de climat. Prezența gresiilor, marelor, argilelor, nisipurilor, loessurilor, a benzilor de sare și gips determină apariția, în apele râurilor, a anumitor săruri solubile și a unor suspensii minerale. În perioadele secetoase se înregistrează o creștere a mineralizării apelor, iar în cele ploioase precipitațiile produc o eroziune puternică a solurilor, fapt ce influențează negativ calitatea apelor. De asemenea se constată o creștere a mineralizării apelor în funcție de treapta de relief: în zona de munte, apele au un caracter sulfatat-bicarbonat, cu mineralizare mijlocie. O notă aparte o dă izvorul sulfuros de la Băile Siriu, a cărui apă are o temperatură în jur de 31°C.

Pe platourile aflate la 1400 m altitudine, izvoarele se întâlnesc rar, fie la baza vârfurilor sau crestelor care le domină (Bocârnea pe clina nordică, Mălâia în est și vest) fie la mijlocul văiugilor care le fragmentează (Bradul). Pe aceste platouri sunt frecvente, în schimb, ochiurile de apă și mici suprafețe mlăștinoase.

Hidrografia masivului este întregită de prezența lacurilor, dintre care cele mai numeroase și mai bine reprezentate sunt lacurile naturale. Existența lacurilor naturale este condiționată de cantitatea de apă intrată și respectiv ieșită din cuveta lacustră într-o anumită perioadă de timp. La formarea lor au contribuit numeroși factori, dintre care cei mai importanți sunt: procesele fluviale, climatul, varietatea petrografică a rocilor, alunecările de teren, și altele.

Lacul Vulturilor, aflat la est de culmea Mălâia, la o altitudine de 1420 m este cantonat într-o cuvetă de origine crio-nivală, are o suprafață de 1 ha, o adâncime maximă de 2 m și este alimentat din ploi și din izvoarele de la baza grohotișului. El este lipsit de vegetație și este situat în spatele unor valuri de grohotiș vechi acumulat aici în timpul pleistocenului superior. Bazinul de recepție al lacului, de circa 4.5 km², este reprezentat prin versantul culmii Mălâia (1668 m), sub care este situat la 1420 m altitudine. Ca urmare a lipsei unui aport superficial mai semnificativ, lacul nu are o scurgere superficială. Excedentul de apă rezultat din valorile principale ale bilanțului hidric (precipitații 1000 mm/an și evaporația apei 500 mm/an) se pierde subteran.

Malurile lacului sunt acoperite de grohotiș generat de dezagregarea gresiei de Siriu iar fundul lacului este căptușit de un strat de nămol cu o grosime de 20-30 cm. Apa din lac are o culoare verde gălbuie, cu o transparență redusă, de circa 0,5 m. Numele acestui lac, spune tradiția populară, că provine de la faptul că în împrejurimi existau o mulțime de vulturi care se adunau aici pentru a bea apă și a întineri.

În apropierea Lacului Vulturilor, la nord de el, la o altitudine de 1450 m, există o microdepresiune cunoscută sub numele de Lacul Sec; de formă sinonimă cu cel al Vulturilor, cu o suprafață de 2,5 ha și acoperită aproape în întregime cu vegetație, păstrând doar în partea de nord-vest câteva ochiuri de apă adânci de 10-20 cm, alimentate din ploi și mai puțin din izvoarele de la poalele culmii Mălăia. Mlaștina s-a dezvoltat prin colmatarea, în special cu *Sphagnum*, a unui lac de adâncime mică.

În Masivul Siriu mai există câteva ochiuri de apă între valurile de alunecare. De asemenea, există urme ce atestă existența în trecut a unor lacuri de baraj natural pe văile Mreața și Siriu (în amonte de Prigonu) care, ulterior, au fost drenate.

De asemenea, pe valea Mreața (afluent al Siriuului), pe râul Buzău (în amonte de Siriu Băi) se întâlnesc lacuri de baraj natural formate prin surpare și alunecare, dar cu o existență efemeră. Acestea iau naștere prin alunecarea unei părți dintr-un versant în albia minoră a râului, blocând-o parțial sau total. În cazul barării parțiale (peste 75% din albia minoră) apar numai procese locale de lăcuire.

Unul dintre cele mai mari și mai semnificative lacuri antropice din această zonă este cel de la Siriu. Acesta se situează la 18 km amonte de localitatea Nehoiu, lucrările demarând în anul 1974, pentru ca la data de 30 septembrie 1984 să fie dat în exploatare parțială, iar la sfârșitul anului 1989 să fie atinsă cota proiectată a coronamentului barajului proiectat.

Înălțimea barajului atinge 122 m, creând o acumulare de apă cu un volum total de 125 mil. m³, destinată în general pentru producerea de energie electrică 122 GWh/an în CH Nehoiu, alimentarea cu apă a localităților din aval, controlul undelor de viitură și irigație.

Procesul de colmatare al lacului de acumulare Siriu este activ, manifestându-se cu precădere în cadrul extremităților lacului, excepție făcând partea mediană unde nu numai că aluviunile aduse de râu și afluenții săi nu se depun, ci se înregistrează și o eroziune destul de semnificativă din stratul inițial de aluviuni depuse de râu înainte de efectuarea construcției barajului.

1.4 Clima

Munții Siriului se găsesc sub influența periodică a maselor de aer din nord-vest și nord-est. Proprietățile acestora, desfășurarea și configurația principalelor culmi, văi și depresiuni duc la apariția unor deosebiri notabile în regimul parametrilor climatici atât pe verticală, cât și de la un sector la altul.

În general, clima se caracterizează prin temperaturi medii anuale de 4-6⁰C (temperaturile medii anuale cele mai ridicate sunt în luna iulie, iar cele mai scăzute în lunile ianuarie și februarie), prin gradientii termici verticali cu valori medii de 0,3-0,4⁰/ 100m, prin precipitații ce cresc cu altitudinea. Versanții nordici și nord-vestici sunt expuși activității frontale și advecției maselor de aer din vest, fiind frecvent acoperiți de nori, iar cei orientați spre est au, în general, un cer mai senin. Suma precipitațiilor depășește evapotranspirația potențială, fapt care asigură scurgerea de suprafață și cea subterană.

Mai sus de 1400 m se individualizează un etaj al vârfurilor și creștelor, în cea mai mare parte despădurite și puternic expuse. Aici, circa 5-6 luni pe an se semnalează valori medii termice negative, iar în restul lunilor valori pozitive, dar sub 10⁰C (excepție luna iulie); temperatura medie în lunile ianuarie și februarie ajunge la -13,5⁰C, iar în lunile de vară oscilează între 7 și 8,4⁰C. Precipitațiile, care cad pe parcursul a 160-180 zile dintr-un an (uneori și peste 200 de zile) și ating o medie anuală de 1000 mm, înregistrează frecvența cea mai ridicată în intervalul mai-iulie, când au mai ales caracter de aversă; cele mai puține precipitații se înregistrează în perioadele martie-aprilie și august-octombrie; zilele cu ninsoare sunt mai puține (circa 50), iar stratul de zăpadă se realizează îndeosebi în intervalul decembrie-martie. Vântul este puternic și extrem de violent iarna, peste 13,4 m/s în ianuarie și la trecerea de la un sezon la altul. Orientarea principalelor culmi și a culoarelor de vale aproximativ nord-vest – sud-est imprimă maselor de aer o direcție similară. Această direcție este subliniată, în special mai sus de limita pădurii, de arborii

răzleți cu înfățișare asimetrică datorită dezvoltării coronamentului în partea opusă direcției din care bate vântul (arbori drapel), care pot fi remarcați pe creasta Mălâiei.

Pantele domoale dispuse spre est și nord-est mențin stratul de zăpadă o perioadă mai mare în comparație cu cele sudice și sud-vestice (ex. din Mălâia); versanții nordici și nord-vestici, înșeuările mai înguste dintre vârfurile sau culmile înalte constituie sectoarele cele mai intens expuse vântului (de altfel de aici derivă și numele de Poarta Vânturilor dat șei largi dintre vârful Bocârnea și culmea Mălâia); aici zăpada este spulberată și îngrămădită pe pantele opuse; pe versanții abrupti, estici, se produc avalanșe (pe creasta Mălâia).

Masivul Siriu însumează un număr de zile mai mic de timp senin în comparație cu Siriul, datorită poziției sale vestice în calea maselor de aer din nord-vest ce trec peste sectorul mai coborât Perșani-Brașov, dintre Carpații Meridionali și Harghita, precum și faptului că se află între două culoare orografice (Vama-Telejenel și Buzău), care influențează dirijarea locală a acestora. Nebulozitatea ridicată, în special în perioada aprilie-iulie, afectează mai mult sectorul central al Siriului, deasupra altitudinii de 1400 m. În perioada aprilie-iulie, după ploile care pot ține mai multe zile, timpul frumos revine cu 1-2 zile mai repede în Podu Calului, cu o zi în Siriu decât pe creasta Mălâiei.

Sub altitudinea de 1400 m se desfășoară etajul montan forestier, în cadrul căruia clima se caracterizează prin 3-5 luni reci și relativ umede și 7-9 luni temperate, din care martie, septembrie și octombrie sunt mai uscate, iar mai și iulie mai umede; iarna sunt frecvente inversiunile de temperatură în lungul culoarelor de vale. Vara temperaturile sunt relativ ridicate, mediile lunare situându-se între 17,5° și 21,4°C. Cantitatea de precipitații este mai mică — 800-900 mm. Versanții orientați spre sud, sud-est și sud-vest sunt mai uscați, au un potențial termic pozitiv mai mare și înregistrează un număr de zile cu zăpadă mai scăzut.

Trecerea de la iarnă la primăvară și de la toamnă la iarnă se face mai devreme și, respectiv, ceva mai târziu pe culoarele de vale ale Buzăului (până aproape de localitatea Siriu) și pe Bâsca Rozilei.

Repartiția și regimul temperaturii aerului poartă amprenta influenței poziției geografice și a reliefului. Se remarcă o creștere constantă a valorilor temperaturii medii anuale pe direcția nord-sud, de la regiunile înalte către cele cu altitudini mai scăzute. Mersul

izotermelor evidențiază intrânduri de la sud către nord în cadrul depresiunilor mari și a culoarelor de vale și curbări inverse pe culmi. Cauza este legată de deschiderea largă către sud a principalelor artere hidrografice care ușurează pătrunderea maselor de aer mai cald din câmpie. Depresiunile și bazinele dezvoltate în această zonă înregistrează temperaturi medii anuale mai scăzute față de zonele interfluviale, ca urmare a inversiunilor de temperatură deosebit de frecvente.

Regimul înghețului și dezghețului apare din momentul în care temperaturile scad sub zero grade. Durata medie a apariției primei zi de îngheț, este, de regulă, 1 octombrie. Unda de propagare a înghețului se transmite de la nord către sud, ca urmare atât a treptelor de relief, cât și a direcției de deplasare a maselor de aer nordic.

Odată cu intensificarea insolației, posibilitatea de apariție a înghețului scade, înregistrarea lui în lunile târzii de primăvară constituind un fenomen rar. Data medie a ultimei zile de îngheț este de 1 mai pentru zonele de munte. Sub aspectul duratei perioadelor de îngheț, valorile sunt foarte variate; se constată totuși că numărul zilelor cu îngheț crește de la sud către nord.

Umiditatea relativă are importanță în reglarea proceselor evapotranspirației și în fomarea norilor și a ceții. Datele medii arată că valoarea cea mai mare a umezelii relative se înregistrează în luna ianuarie, datorită condițiilor atmosferice specifice și este în jur de 84%. Cea mai scăzută umezeală apare în luna iulie și este de aproximativ 72-80%, ca urmare a creșterii temperaturilor aerului. În sezoanele de tranziție, umezeala relativă înregistrează valori intermediare, de aproximativ 20-30%.

Nebulozitatea cea mai crescută se înregistrează în lunile de iarnă și primăvară, când gradul de acoperire este 6-7. Sezonul de vară și începutul toamnei se caracterizează printr-un timp senin (3,5-5,5).

Regimul precipitațiilor, sub aspectul cantităților anuale, variază între 800 și 1200 mm. Semestrul cel mai ploios este aprilie-septembrie; în cadrul său, luna iunie înregistrează maximul de precipitații. În semestrul rece (octombrie-martie), cantitatea de precipitații scăzută este mai redusă, deoarece circulația generală atmosferică este sub regim

anticlinal, iar procesele de convecție termică mult diminuate. Minimul de precipitații apare în luna ianuarie când, în medie cad peste 35,3 mm.

Spațial, regimul precipitațiilor prezintă o serie de particularități legate de circulația generală a maselor de aer și de cadrul natural. Astfel, precipitațiile anuale și lunare scad de la nord la sud, ca urmare a descărcării maselor de aer umed oceanic pe direcția amintită și totodată a scăderii altitudinilor reliefului.

În semestrul rece al anului precipitațiile cad adesea sub formă de zăpadă, iar stratul astfel format reprezintă o rezervă importantă de apă. Acest strat acoperă solul, mai mult sau mai puțin uniform, în funcție de viteza și direcția vântului precum și de alți factori. Stratul de zăpadă se definește prin grosime, caracterul așezării și prin structura sa. În zona montană este exclusă uniformitatea stratului de zăpadă, deoarece aici acționează efectul direct al vântului în timpul ninsorii. Durata stratului de zăpadă este direct proporțională cu numărul zilelor cu precipitații solide, cantitatea lor, persistența temperaturii scăzute a aerului și solului. Prima zi cu zăpadă apare înainte de luna noiembrie. Apariția primului strat de zăpadă este legată de regimul circulației generale a maselor de aer și de altitudinea absolută, ca factor local.

În general, numărul mediu de zile cu precipitații sub formă de ninsoare, lapoviță și mazărice oscilează între 37 și 53 pe an. Grosimea medie decadică a stratului de zăpadă reflectă legătura dintre cantitățile de zăpadă căzute, regimul termic al aerului, expoziția versanților, gradul de acoperire cu păduri, etc.

Perioada de sfârșit a iernii și de început a primăverii este cea în care se atinge atât grosimea cea mai mare a stratului de zăpadă cumulat, cât și cea mai mare rezervă de apă provenită prin topirea acestuia. În semestrul rece al anului precipitațiile sunt sub formă solidă – zăpadă – stratul depus reprezentând o rezervă de apă apreciazabilă. Numărul mediu anual cu ninsoare și strat de zăpadă variază foarte mult în funcție de condițiile locale și de circulație.

1.5 Vegetația

Vegetația natural potențială a masivului Siriu este cea forestieră, distingându-se următoarele unitățile zonale de vegetație, diferențiate după gradientul altitudinal:

- *etajul nemoral (al pădurilor de foioase)* cu următoarele subetaje:
 - *subetajul pădurilor de fag;*
 - *subetajul amestecurilor de fag cu rășinoase.*
- *etajul boreal al pădurilor de molid.*

Golul de munte din masivul Siriu (Siriu, Mălăia, etc.) este de origine antropică, rezultat prin defrișarea pădurilor din partea superioară a masivului. Au luat naștere pajiști secundare de păiuș (*Festuca rubra*) și de țepoșică (*Nardus stricta*), precum și tufărișuri alpine. Vegetația intrazonală cuprinde asociații de stâncării, de pâraie de munte, de mlaștini și de luncă.

Fondul de bază al florei din zonă este compus din elemente europene și euroasiatice la care se adaugă elemente boreale și submediteraneene.

Poziția geografică și relieful au condus la o mare bogăție de elemente de vegetație. Este de remarcat și interferența, pe aceste locuri, a ariilor de răspândire a unor specii caracteristice Europei sudice, vestice și estice. Pe fondul general al provinciilor biogeografice (dacică și pontică), aceste elemente s-au constituit în complexe și etaje biogeografice, în a căror repartizare un rol de bază l-a avut structura reliefului. Se pot cita următoarele complexe: tufișurile subalpine, pădurile de rășinoase de tip boreal cu predominarea netă a molidișurilor, pădurile de tip subatlantic din domeniul fagului, pădurile de gorun și mixte de tip central-european (toate aparțin provinciei dacice).

În distribuția vegetației a intervenit mult și omul, defrișările ducând la schimbarea peisajului natural pe mari suprafețe. Această situație a impus punerea sub ocrotire a anumitor zone sau specii de plante.

Etajul subalpin se desfășoară pe toate golurile montane, de la 1400-1450 m în sus. Hărțile din secolul al XVIII-lea indică existența pe culmile Siriolui a unor suprafețe lipsite de păduri, limitate la crestele cele mai înalte din aceste masive (peste 1600 m). Coborârea

limitei etajului subalpin a fost legată de dezvoltarea păstoritului și de exploatarea forestieră. Altitudinea mică și slaba masivitate au făcut ca numărul de specii caracteristice etajului subalpin să fie redus. Dintre acestea, jneapănul (*Pinus montana*), smârdarul (*Rhododendron kotschy*), sălciile pitice (*Salix nana*) etc. apar doar în câteva puncte. În schimb, ienupărul (*Juniperus sibirica*) este foarte extins în Siriu (la peste 1500 m). Către etajul pădurilor, pajiștile se îmbină cu arbuști și arbori izolați ce nu depășesc 4 m înălțime și care datorită vânturilor predominante pe anumite direcții au aspectul unor steaguri. Caracteristice sunt tufișurile dese și greu de străbătut, cu ramuri târâtoare, puternic ancorate de sol ale ienuperilor, iar la obârșiile văilor și în locurile adăpostite acelea ale aninilor (*Alnus viridis*) și afinilor (*Vaccinium myrtillus*, *Vaccinium uliginosum*); spre vârful ele devin tot mai rare, ienupărul însă capătă o extensiune mult mai largă, uneori îmbinându-se cu tufe de smârdar (*Rhododendron kotschy*). În unele locuri, aceste tufe au fost distruse prin tăiere sau ardere, rezultând suprafețe mai mari pentru pășunat. Pe aceste terenuri s-au instalat formații de iarba stâncilor (*Agrostis rupestris*), păiușul (*Festuca supina*) și țapoșică (*Nardus stricta*), în asociații diferite, în funcție de expunere, pantă, sol și umiditate. Iarba stâncilor este răspândită pe pante mai accentuate, cu soluri scheletice; păiușul pe versanții nordici, pe soluri turboase acide, în timp ce țapoșica și strigoaia (*Veratrum album*) se dezvoltă pe suprafețe degradate prin pășunat. Pe versanții puternic expuși vântului se întâlnesc variante cu mulți licheni și mușchi. În vecinătatea stânelor și mai ales în jurul staulelor se dezvoltă o vegetație nitrofilă cu măcriș (*Rumex obtusifolius*), urzică mare (*Urtica dioica*), hirușor (*Poa annua*), rocoină (*Stellaria media*).

În cadrul fitocenozelor, în afara speciilor amintite se întâlnesc numeroase plante cu flori viu colorate, care schimbă de multe ori cromatica pajiștilor. Dintre acestea, stânjenele de munte (*Iris ruthenica*), parpianul (*Antonaria diorica*), rotunjoara (*Homogyne alpina*), garioa (*Dianthus temifolius*), gențiana (*Gevitiona carpatica*), toporașul de munte (*Viola declinata*), coacăza (*Bruckenthalia spiculifolia*) sunt frecvent întâlnite în zona golfului subalpin.

Sub creasta Mălăieii, în unele microdepresiuni în care au existat lacuri, dezvoltarea abundentă a vegetației a dus la apariția unor mlaștini oligotrofe cu *Sphagnum*, roua cerului (*Drosera*), poroinic (*Orchis cordiger*), bumbăcărițe (*Eriophorum vaginatum*, *E. gracile*), rogoz, stelariță (*Stellaria alsine*). Lacul Sec de pe Mălăia se află într-o fază avansată de tinov.

Etajul coniferelor se remarcă prin predominarea molidului (*Picea excelsa*). Secundar se adaugă bradul (*Abies*) și unele exemplare de pin, tisă. Pădurile de molid pure sunt limitate ca suprafață și apar în nordul Masivului Siriu. Ele sunt în amestec cu făgete și se desfășoară de regulă între 1200 și 1400 m. Etajul molidului apare ca o bandă îngustă care începe la Colții Balei, înconjoară masivul pe latura nordică și ajunge pe cea vestică până pe Muchia Bradului. Această bandă este cuprinsă între cotele 1250 și 1350m (coada Golului), 1550 m (nordul vârfului Bocârnea). Pe versantul sudic, molidișul se găsește insular pe unele dâmburi, cum ar fi cel din Piciorul Balei (sud-vest). Molidișurile sau brădetele pure apar la peste 1400 m.

Limita superioară a fost mult coborâtă prin tăiere. Uneori, defrișarea a fost atât de intensă încât s-a ajuns ca pădurile de fag să intre în contact direct cu etajul pajiștilor subalpine, cum ar fi în partea de sud a Masivului Siriu. Contactul cu etajul subalpin este de regulă subliniat de prezența indivizilor izolați, scurți, adesea sub formă de „steag”, a tufișurilor de afini și ienuperi. Aici, pădurile înaintază, cel mai mult, pe văile cu expunere nordică și nord-vestică ajungând până la 1550-1600 m. Solul scheletic, acid, umed permite dezvoltarea diferitelor briofite, precum și a unor specii de plante ierboase (pedicuța, măcrișul iepurelui, clopoțelul, părlăluța de munte etc.).

Pajiștile sunt bogate în graminee (mai ales *Festuca rubra*), alături de care se întâlnesc rugi de zmeură și mure (*Rubus idaeus* și *Rubus hirtus*), fragi (*Fragaria vesca*), numeroase specii de viorele, clopoței, ciuboțica cucului (*Primula carpatica*).

În lungul apelor și în general în locurile umede viețuiesc câteva specii de mușchi, piciorul cocoșului, izmă, broscărița, iar în microdepresiunile din spatele valurilor de alunecare formațiuni turboase.

Etajul foioaselor se subdivide în câteva subetaje:

- Subetajul fagului se desfășoară, de regulă, între 700 și 1250-1300 m, dar se extinde în asociere cu gorunul și, respectiv, molidul și în afara acestor limite. Extensiunea pădurilor de fag compacte și pure spre sud subliniază cel mai bine în peisaj contactul dintre zona subcarapatică și cea montană.

- Subetajul amestecurilor de fag cu rășinoase - spre nord fagul îmbracă în întregime versanții, intrând de la 1100 m în amestec cu bradul și molidul. Existența unor particularități de ordin microclimatic și edafic, impuse de expunerea și de configurația reliefului, creează local aspecte diverse în componența asociațiilor vegetale.

Pe văile largi, la baza versanților, fagul apare în asociere cu arinul (*Alnus incana*), alunul (*Corylus avellano*); pe văile înguste umbroase și cu umezeală accentuată alături de el apar paltini (*Acer pseudoplatanus*), ulmi (*Ulmus montana*) și o serie de specii hidrofile. Dintre arbuști, frecvenți îndeosebi la marginea pădurii, se remarcă tulchinul (*Daphne mezereum*), socul negru (*Sambucus nigra*) și socul roșu (*Sambucus racemosa*). În general, arbuștii apar în arealele despădurie și lipsesc complet în interiorul pădurii de fag. Aici se dezvoltă plante secundare, adaptate la diferitele condiții pe care le impune sezonier pădurea de fag. Primăvara înfloresc plantele geofite, iar după înfrunzirea completă a pădurii acestea sunt înlocuite cu plante ombrofite.

G. Dihoru (1974) indică în Siriu, pe versanții sudici cu pantă mai mare și pietroși, pajiști cu păiuș (*Festuca ovina sudetica*), firuța, stînjenele (*Iris ruthenica*); pe abrupturile stîncioase păiușul de stîncă (*Festuca rupicola saxatilis*), iar pe suprafețe slab înclinate, dar la înălțimi mai mici, păiușul roșu (*Festuca rubra commutata*), iarba cîmpului (*Agrostis capillaris*) în amestec cu țapoșica (*Nardus stricta*).

În zonele defrișate recent se dezvoltă asociații cu păiuș, țapoșică, fragi, zmeură, mure etc. Treptat ele sunt înlocuite de păduri de tranziție cu specii iubitoare de lumină (plop, sălcii, mesteceni, arini), iar într-o fază înaintată de refacere a pădurii, de către fagi. Pășunile secundare și fânețele larg desfășurate la baza versanților și în apropierea localităților sunt formate din asociații cu ovăscior (*Arrhenatherum elatius*), păiuș, firuță (*Agrostis tenuis*).

În ceea ce privește vegetația luncilor, speciile de aici sunt hidrofile și mezofile, având și capacitatea de a suporta inundațiile. Acestea se întâlnesc în luncile principalelor râuri (Buzău, Siriu Mare). Speciile caracteristice sunt sălciile (*Salix alba*), răchitele (*Salix fragilis*), plopul (*Plopulus tremula*, *Plopulus nigra*). Stratul erbaceu cuprinde specii de rogoz (*Carex gracilis*), stînjenele de baltă (*Iris pseudocorus*), troscotul (*Polygonum hidropiper*) și specii mezofile – iarba cîmpului (*Agrostis alba*) și firușca (*Poa pratensis*).

Referitor la vegetația acvatică este de menționat prezența chlorophyceelor (*Cladophora*), rhodophyceelor și a briofitelor (*Fontinales*). Bioderma vegetală este bine dezvoltată pe pietrele care constituie patul albiei, având uneori aspectul unei veritabile pajiști acvatice. În apropierea malurilor, în biotopul lenitic, se întâlnesc uneori și plante superioare de tip hidrofil, cum sunt *Veronica* și *Callitriche*. Algele sunt reprezentate în principal de *Cladophora sp.*, *Synedra acus*, *Navicula sp.*

Pe culmea Mălâiei se întâlnesc singurele exemplare de smârdar din Munții Buzăului; în tinovul de la Lacul Sec și în ochiurile de la obârșia văii Mălâia se găsesc roua cerului, poroinicul, bumbăcărița (relict), stelarița, vuietoarea etc. Studiind în 1963 vegetația tinovului Lacul Sec, Gheorghe Dihoru reușește să identifice două asociații:

1. Asociația *Caricetum lasiocarpae*, care ocupă colțul nord-estic și nord-vestic al lacului și
2. Asociația *Carici stellulatae* – *Sphagnetum recurvi*, care reprezintă cea mai mare parte din vegetația lui, situată pe porțiunea sa mai ridicată.

În Cheile Buzăului, care se află la limita dintre județul Brașov și Buzău, la 6 km în amonte de Băile Sîrîu, se întâlnesc elemente floristice termofile, rare sau nesemnificate în Munții Buzău, cum ar fi iarba mare (*Inula hirta*), ciocul berzei (*Geranium sanguineum*), cornul (*Cornus mas*).

1.5.1. Habitate naturale de interes comunitar

Pe baza informațiilor din bazele de date amenajistice, luând în considerare tipul de pădure (TP), compoziția actuală a arboretului și tipul de pătură erbacee, pentru fiecare unitate amenajistică (UA) inclusă în sit, au fost identificate următoarele **tipuri de habitate forestiere de interes comunitar** și care reprezintă obiectivele de conservare din ROSC10229 Siriu:

- Tipul de habitat **9110 Păduri de fag de tip *Luzulo-Fagetum*** (fig. 4 și fig. 5)

Stratul arborilor compus din fag (*Fagus sylvatica* ssp. *sylvatica*), peste 50-60% în general, molid (*Picea abies*) și brad (*Abies alba*), în proporții diferite, cu rare exemplare de ulm de munte (*Ulmus glabra*), plop tremurător (*Populus tremula*) și mesteacăn (*Betula pendula*); are acoperire de 80 – 90% și înălțimii de 24 – 28 m pentru brad și 20 – 25 m pentru fag la 100 de ani.

Stratul arbuștilor este reprezentat prin puține exemplare de scoruș de munte (*Sorbus aucuparia*), soc roșu (*Sambucus racemosa*) sau adesea lipsește.

Stratul ierburilor și subarbuștilor: neuniform, în funcție de tipul de pătură erbacee: dominat de mălaiul cucului (*Luzula luzuloides*) sau de scradă (*Festuca drymeia*), în covor compact sau în petece de mărimi diferite, în funcție de lumină, cu participarea și a unor specii din flora de mull (*Dentaria glandulosa*, *Galium odoratum*), cu dezvoltare slabă și specii acidofile. Pe suprafețe mai restrânse (ua 152 B) pătura erbacee este dominată de afin (*Vaccinium myrtillus*), merișor (*V. vitis idaea*) și specii din tipurile *Calamagrostis* – *Luzula*.

Fig. 4. Pădure de fag de tip *Luzulo-Fagetum*

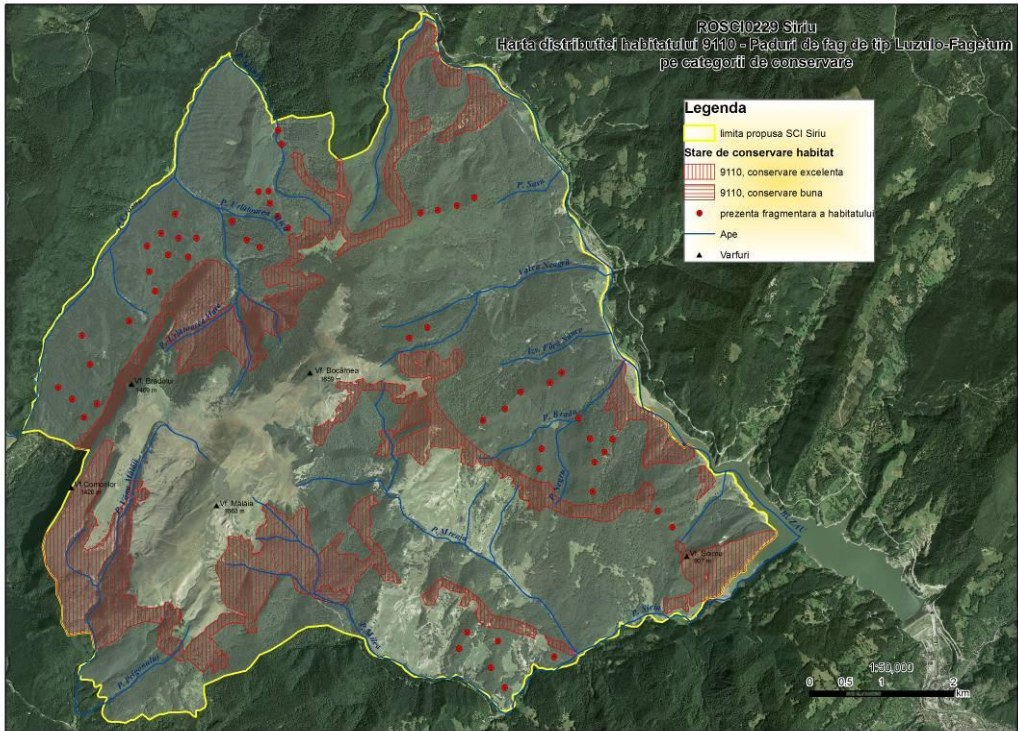

Fig. 5. Distribuția habitatului 9110 în ROSCI0229 SIRIU

- Tipul de habitat **9130 Păduri de fag de tip *Asperulo-Fagetum*** apare pe suprafețe compacte în partea inferioară a bazinetelor pâraielor Milea și Mreaja, în partea sudică a Culmei Siriu și Vf. Șoimu, și sub forma unei benzi înguste situate la baza versantului estic al masivului Siriu, în lungul Râului Buzău, situate sub drumul forestier de coastă, până în zona Pasului Buzău.(fig. 6 și fig.7)

Stratul arborilor compus exclusiv din fag (*Fagus sylvatica* ssp. *moesiaca* ssp. *sylvatica*), sau cu amestec redus de carpen (*Carpinus betulus*), iar diseminat gorun (*Quercus petraea* s.l.), cireș (*Cerasus avium*), paltin de munte (*Acer pseudoplatanus*). Uneori, apare diseminat și bradul (*Abies alba*). Acoperirea realizată de arboret este de 80 – 100%, iar înălțimea atinsă de fag la 100 de ani este de 25 - 35 m.

Stratul arbuștilor lipsește sau este reprezentat prin exemplare izolate, de dimensiuni reduse, cu o vitalitate scăzută și este compus din alun (*Corylus avellana*), păducel (*Crataegus monogyna*), salba moale (*Euonymus europaea*), socul negru (*Sambucus nigra*) ș.a.

Stratul ierburilor și subarbuștilor: cu dezvoltare variabilă, conține specii din flora de mull (*Galium odoratum*, *Asarum europaeum*, *Carex pilosa*, *Mercurialis perennis*, *Dentaria bulbifera*).

Fig. 6. Păduri de fag de tip *Asperulo-Fagetum*

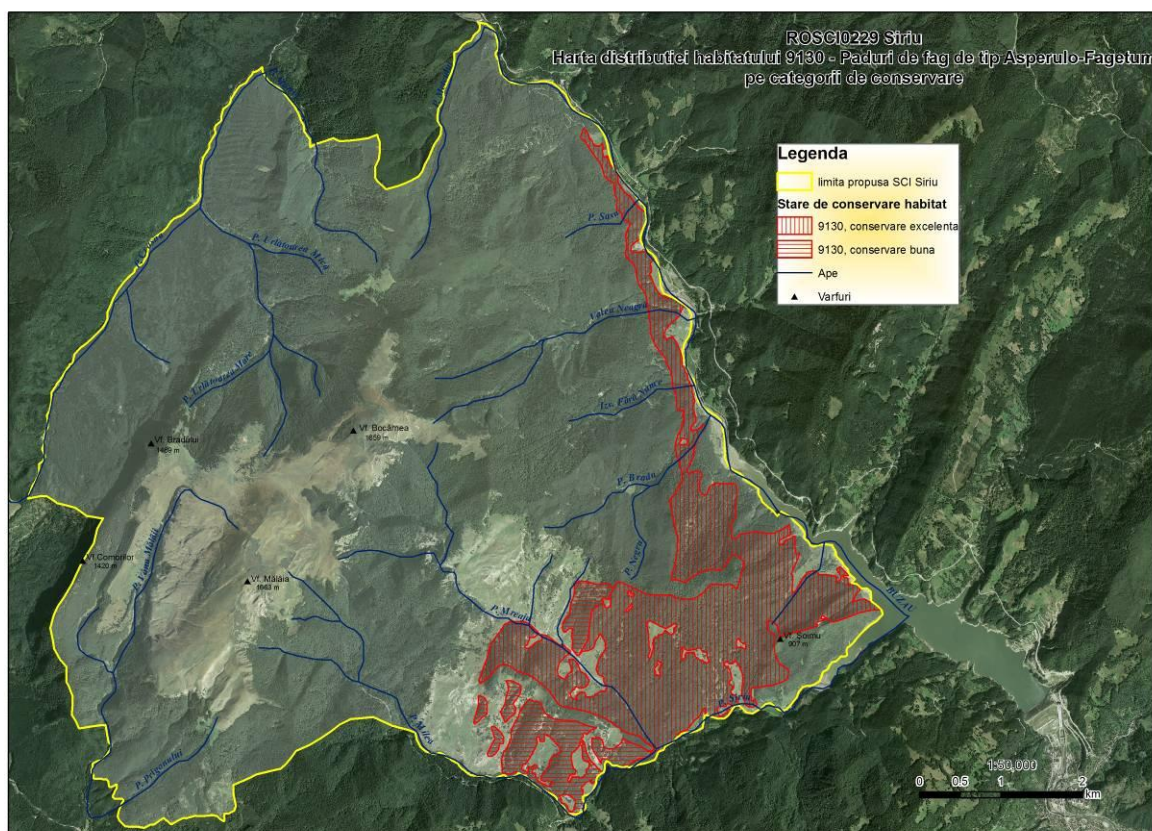

Fig. 7. Distribuția habitatului 9130 în ROSCI0229 SIRIU

- Tipul de habitat **91E0* Păduri aluviale cu *Alnus glutinosa* și *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)** (fig. 9 și fig. 10)

Apare etajul nemoral, sub etajul pădurilor de fag și amestec cu fag, în albia majoră a celor trei văi principale – râul Buzău, valea Crasna și valea Siriu, precum și pe afluenții mai importanți ai acestora (ex. Valea Milea, Valea Vâna Mălăii, etc), la baza versanților, pe conuri de dejecție, pe taluzuri de drumuri, dar și pe rupturi/alunecări de teren. Altitudinea este de 600-850 m.

Stratul arborilor este compus exclusiv din anin alb (*Alnus incana*) sau cu puțin amestec de molid (*Picea abies*), brad (*Abies alba*), fag (*Fagus sylvatica*); are acoperire de 80-100% și înălțimi de 15-25 m la 50 de ani.

Stratul arbuștilor lipsește sau este slab dezvoltat, compus din salcie (*Salix triandra*), alun (*Corylus avellana*), caprifoi (*Lonicera xylosteum*).

Stratul ierburilor și subarbuștilor obișnuit puternic dezvoltat, dominat de captalanul alb (*Petasites albus*) și laptucul oii (*Telekia speciosa*).

ALTE SPECII: *Angelica sylvestris*, *Aegopodium podagraria*, *Athyrium filix-femina*, *Carex remota*, *Cardamine impatiens*, *Chaerophyllum hirsutum*, *Circaea lutetiana*, *Cirsium oleraceum*, *Dryopteris filix-mas*, *Glechoma hederacea*, *Geranium phaeum*, *Festuca gigantea*, *Impatiens noli-tangere*, *Mentha longifolia*, *Myosotis sylvatica*, *Oxalis acetosella*, *Petasites hybridus*, *P. kablikianus*, *Ranunculus repens*, *Salvia glutinosa*, *Stachys sylvatica*, *Stellaria nemorum*, *Tussilago farfara* ș.a.

Fig. 9. Păduri aluviale cu *Alnus glutinosa* și *Fraxinus excelsior*

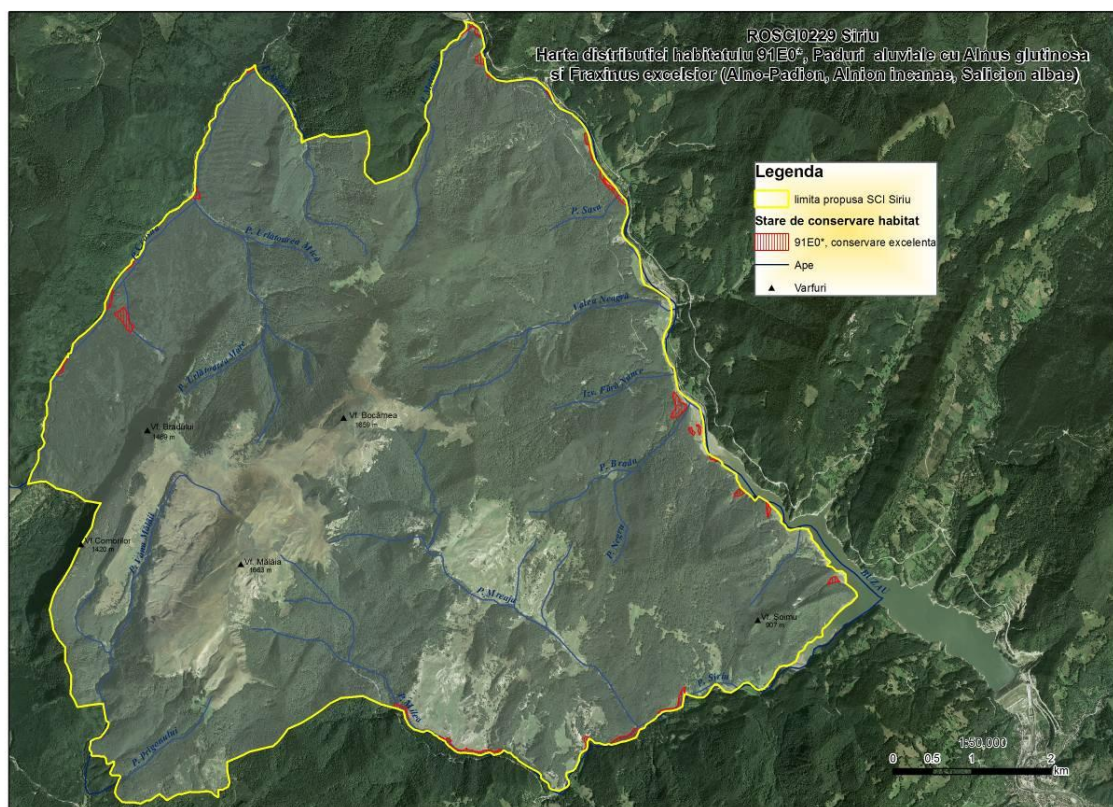

Fig. 10. Distribuția habitatului 91E0* în ROSC10229 SIRIU

- Tipul de habitat **91V0 Păduri dacice de fag** este tipul de habitat majoritar (fig.11 și fig. 12).

Stratul arborilor este constituit predominant din fag (*Fagus sylvatica ssp. sylvatica*), sau în amestec cu brad (*Abies alba*) și/sau molid (*Picea abies*), paltin de munte (*Acer pseudoplatanus*), ulm de munte (*Ulmus glabra*); are acoperire mare (80 – 100%) și înălțimi de 30 – 40 m la 100 de ani. În unele stațiuni de bonitate superioară molidul și bradul realizează peste 50 m înălțime.

Stratul arbuștilor lipsește sau este slab dezvoltat din cauza umbrei; rare exemplare de piperul lupului (*Daphne mezereum*), socul negru (*Sambucus nigra*), socul roșu (*S. racemosa*), alun (*Corylus avellana*), caprifoi (*Lonicera xylosteum*), cununița (*Spiraea chamaedrifolia*).

Stratul ierburilor și subarbuștilor: dezvoltat variabil în funcție de umbră, poate lipsi în cazul stratului de arbori foarte închis (făgete nude); în general însă bogat în specii ale „florei de mull” având ca elemente caracteristice speciile carpatice: brustur negru (*Symphytum cordatum*), colțisor (*Dentaria glandulosa*), mierea ursului (*Pulmonaria rubra*); pe versanții umbriți cu microclimă mai umedă poate domina murul (*Rubus hirtus*). Alte specii: orbaltul (*Actaea spicata*), floarea vântului de dumbravă, păștița sau floarea paștelui (*Anemone nemorosa*),

aspișoara, floarea padurii, vinărița (*Galium odoratum*), ferigi (*Athyrium filix-femina*, *Dryopteris filix-mas*), pufulița cu flori mici (*Epilobium montanum*), alior (*Euphorbia amygdaloides*), urzica moartă (*Lamium galeobdolon*), năpraznicul (*Geranium robertianum*), crucea voinicului (*Hepatica nobilis*), *H. transsilvanica*, brei (*Mercurialis perennis*), făgeț ea, foaia-făgetului, salata-iepurelui, (*Mycelis muralis*), măcrișul iepurelui (*Oxalis acetosella*), sănișoara (*Sanicula europaea*), stelute de dumbravă (*Stellaria nemorum*)ș.a.

Fig. 11. Păduri dacice de fag

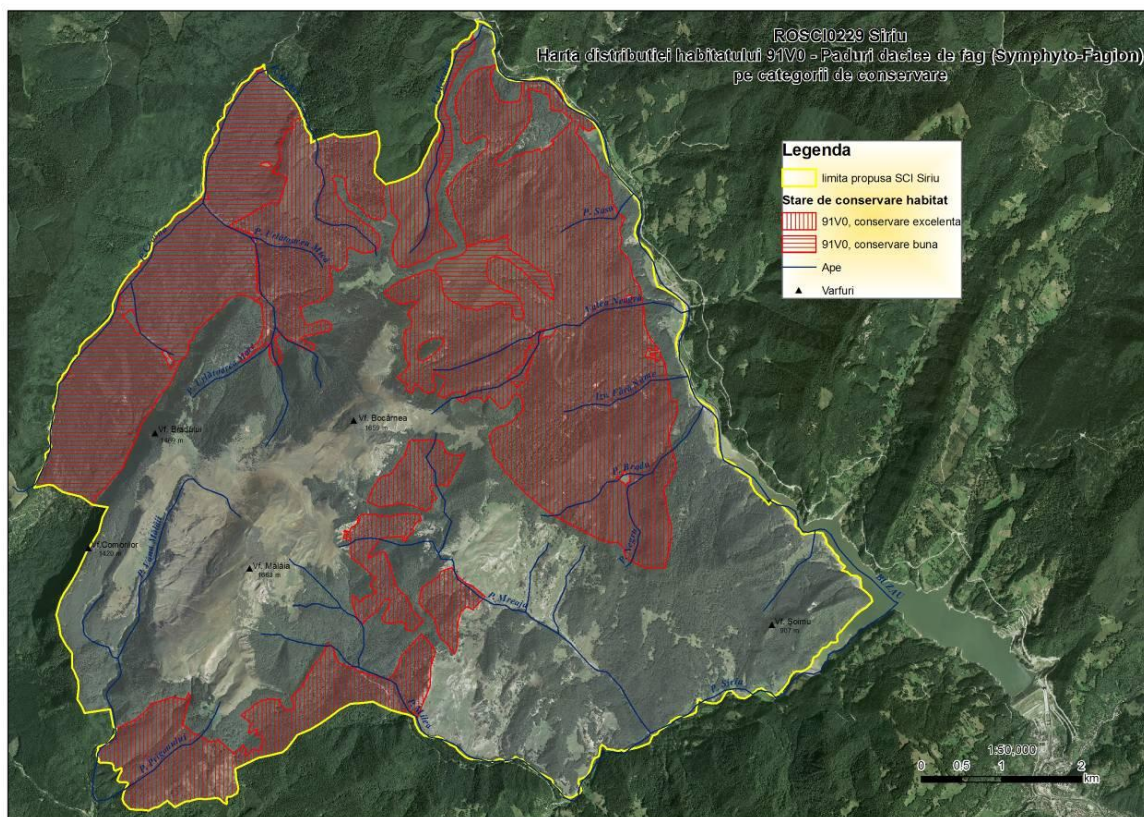

Fig. 12. Distribuția habitatului 91V0 Păduri dacice de fag în ROSCI0229 SIRIU

- Tipul de habitat **9410 Păduri acidofile de *Picea abies* din regiunea montană (*Vaccinio-Piceetea*)** apare sub forma unei benzi înguste, cu mici discontinuități, la limita cu golul alpin, în partea nordică și nord-estică a masivului Siriu, începând de sub vârful Bradului, la vest, până sub vârful Colții Babei, spre est. Pe suprafețe mai puțin compacte și discontinui apare și în partea de sud-sud-est a golului alpin, la obarșia Văilor Mreaia și Milea. (fig. 13 și fig. 14)

Stratul arborilor este constituit din molid (80-100% din compoziție), alături de care mai apar diseminat sau în proporție de sub 20% fag, scoruș de munte, paltin de munte, etc. Are acoperire mare (80-100%) și înălțimi de 25 – 30 m.

Stratul arbuștilor: slab dezvoltat – exemplare rare de scoruș (*Sorbus aucuparia*), soc (*Sambucus sp.*), coacăz de stâncă (*Ribes petraeum*), caprifoi negru (*Lonicera nigra*), piperul lupului (*Daphne mezereum*), mur (*Rubus idaeus*), cununița (*Spiraea chamaedrifolia*) etc.

Stratul ierburilor și subarbuștilor neuniform, în funcție de tipul de pătură erbacee: măcrișul iepurelui (*Oxalis acetosella*), afinul (*Vaccinium myrtillus*.)

Fig. 13. Păduri acidofile de *Picea abies* din regiunea montană (*Vaccinio-Piceetea*)

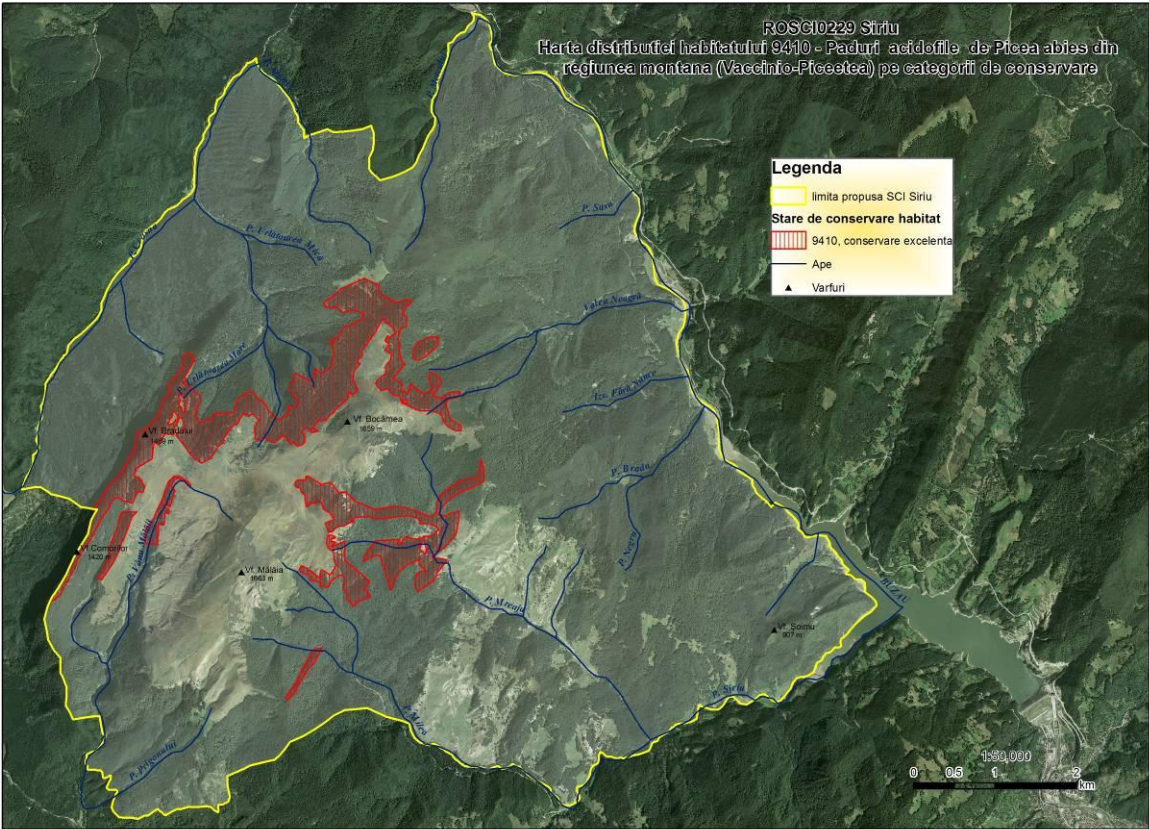

Fig. 14. Distribuția habitatului 9410 în ROSCI0229 SIRIU

Pe lângă habitatele forestiere, au fost identificate și următoarele tipuri de habitate neforestiere:

- Tipul de habitat **4060 Tufărișuri alpine și boreale** ocupă suprafețe relativ restrânse din etajul subalpin (fig. 15 și fig. 16)

Structura: Covorul vegetal este dominat speciile de afin specii de afin (*Vaccinium sp.*). Diversitatea floristică este însă mai redusă comparativ cu același tip de habitat identificat în Masivul Siriu. În general în compoziția habitatului predomina *Vaccinium myrtillus*. Speciile *Vaccinium vitis-idaea*, *Vaccinium gaultherioides* și *Juniperus sibirica* au o reprezentare ceva mai redusă. Pe versanții ce înconjoară Lacul Vulturilor, specia *Juniperus sibirica* este mai bine reprezentată. Prezența cu o acoperire destul de mare a speciilor de țepoșică (*Nardus stricta*), păiușul bălților (*Deschampsia caespitosa*) și ștevie (*Rumex alpinus*), indică faptul că în trecut această zonă a fost intens pășunată. În unele zone, tufărișurile subalpine încep să fie invadate de molid (*Picea abies*).

Fig. 15. Tufărișuri alpine și boreale

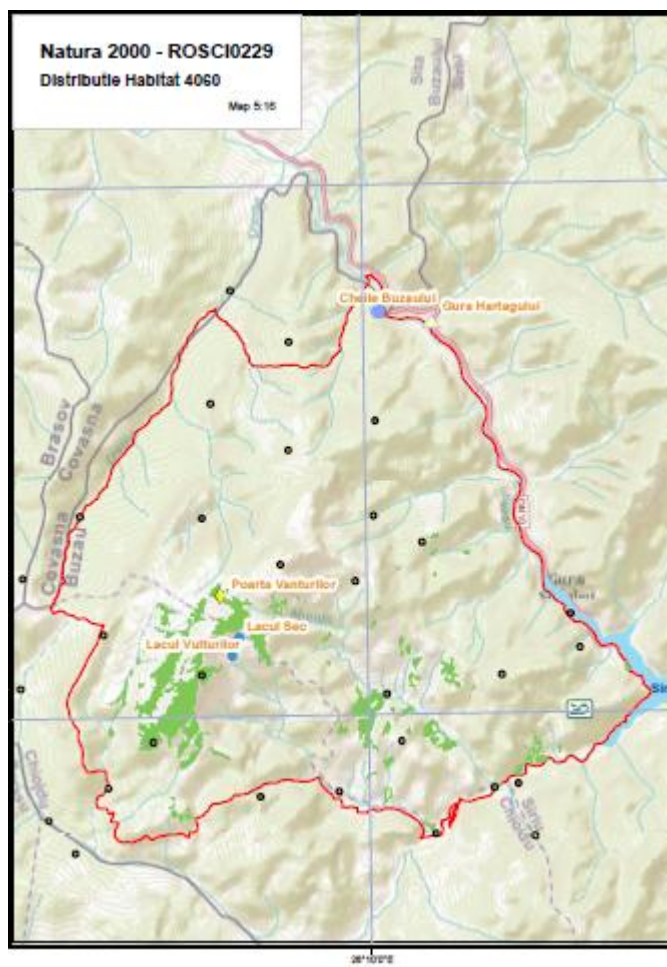

Fig. 16. Distribuția habitatului 4060 în ROSCI0229 SIRIU

- Tipul de habitat **6430 Comunități de lizieră cu ierburi înalte higrofile de la nivelul câmpiilor, până la cel montan și alpin** –. (fig. 17 și fig. 18)

Structura: speciile dominante sunt brusturele dulci (*Petasites hybridus*), pipirigul (*Scirpus sylvaticus*), barba popii (*Filipendula ulmaria*), crăstăvalul (*Cirsium oleraceum*), limba oii (*Cirsium canum*) și lăptucul oii (*Telekia speciosa*). Alte specii caracteristice sunt: ciocul păsării (*Geranium palustre*), asmățui sălbatic (*Chaerophyllum hirsutum*), antonica (*Chaerophyllum aromaticum*), cânepa codrului (*Eupatorium cannabinum*), steluțe de dumbravă (*Stellaria nemorum*), coada șoricelului (*Achillea distans*), piciorul cocoșului (*Ranunculus platanifolius*), cruciulița (*Senecio nemorensis*).

Fig. 17. Comunități de lizieră cu ierburi înalte higrofile de la nivelul câmpiilor, până la cel montan și alpin

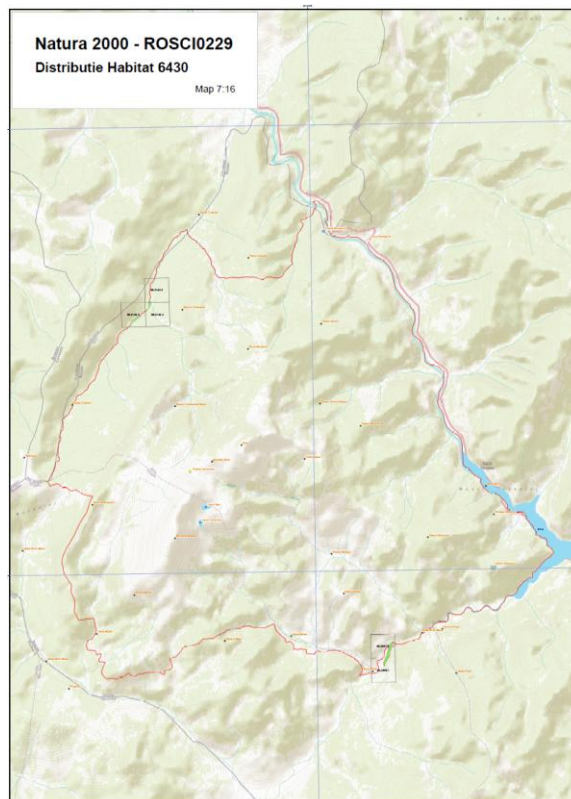

Fig. 18. Distribuția habitatului 6430 în ROSCI0229 SIRIU

1.5.2. Specii de floră de interes comunitar

În ROSCI0229 Siriu există o singură specie de interes comunitar ce reprezintă obiectiv de conservare pentru acest sit, și anume clopoșelul (*Campanula serrata*).

- **Clopoșelul (*Campanula serrata*)** (fig. 14 și fig. 15) este o specie frecventă, abundentă ca efective populaționale, reprezentată în Munții Siriu prin populații aflate într-o stare de conservare bună, populații ce acoperă întregul gol alpin coborând și în zonele înierbate dintre habitatele forestiere. Perioada de înflorire a acestei specii este iulie-septembrie.

Fig. 14. Clopoșelul (*Campanula serrata*)

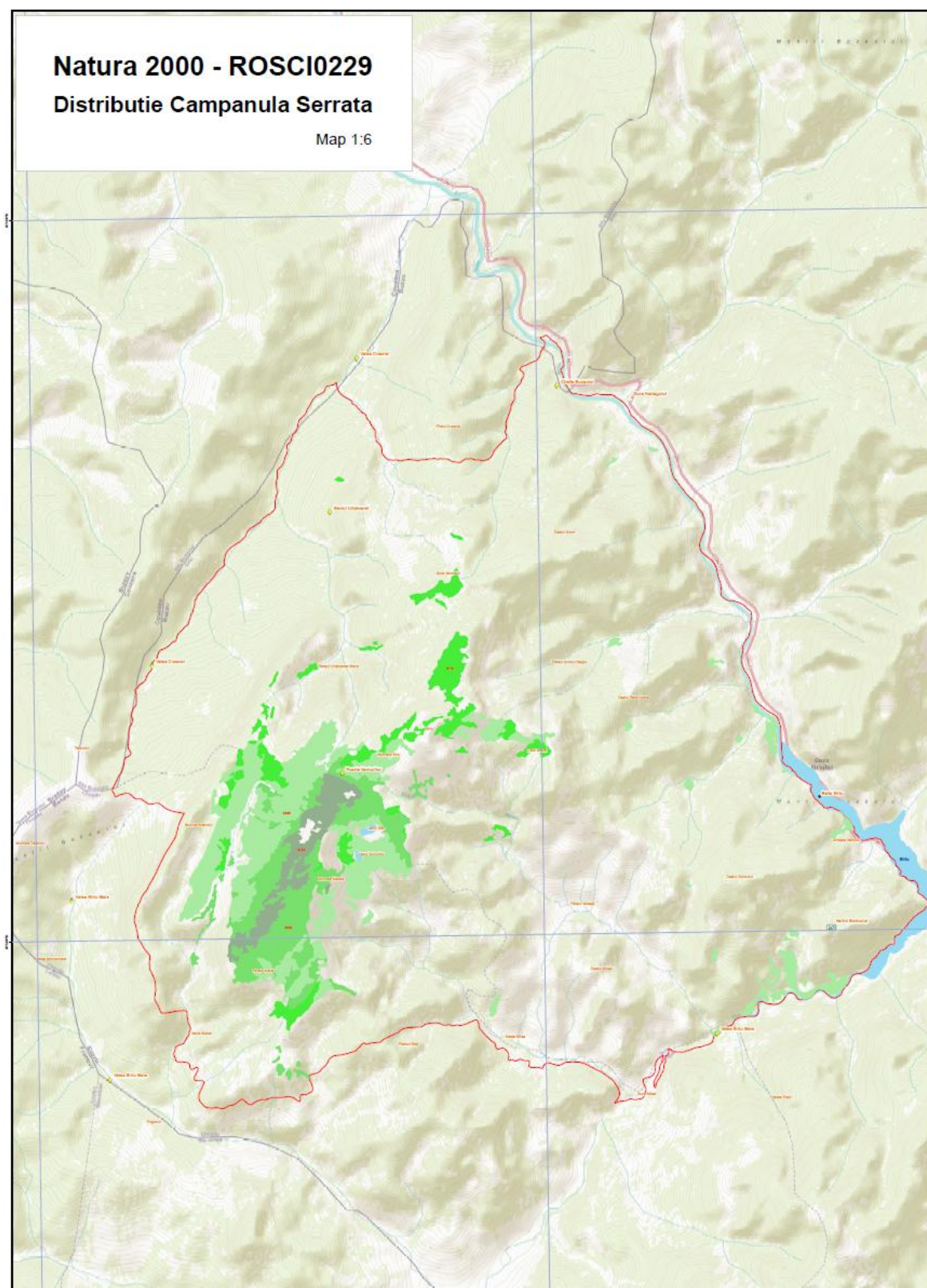

Fig. 15. Distribuția speciei *Campanula serrata* în ROSCI0229 SIRIU

1.6 Fauna:

În ceea ce privește fauna, această zonă dispune de o faună bogată, a cărei răspândire este favorizată de prezența pădurilor. Totuși, intervențiile antropice - prin exploatarea pădurilor sau defrișări în scopul extinderii pajiștilor și a suprafețelor cultivate, construirea șoselelor forestiere etc. - au determinat, în parte, restrângerea arealului unor specii.

Clasa Mammalia:

- Specii de interes comunitar: **lupul** (*Canis lupus*) (fig. 16), **ursul brun** (*Ursus arctos*) (fig. 17), **râsul** (*Lynx lynx*) (fig.18)
- Alte specii: guzganul rosu (*Arvicola terrestris scherman*), cerbul (*Cervus elaphus*), jderul de copac (*Martes martes*), pârșul de alun (*Muscardinus avellanarius*), nevăstuica (*Mustela nivalis*), dihorul (*Mustela putorius*), veverița (*Sciurus vulgaris*), vulpea (*Vulpes vulpes*), mistrețul (*Sus scrofa*) etc.

Clasa Aves: vulturul auriu (*Aquila chrysaetos*), cocoșul de munte (*Tetrao urogallus*), ierunca (*Bonasa bonasia*), ciocănitoarea de munte (*Picoides tridactylus*), creștețul cenușiu (*Porzana parva*), aușelul sprâncenat (*Regulus ignicapillus*)

Clasa Reptilia: vipera neagră (*Vipera berus*)

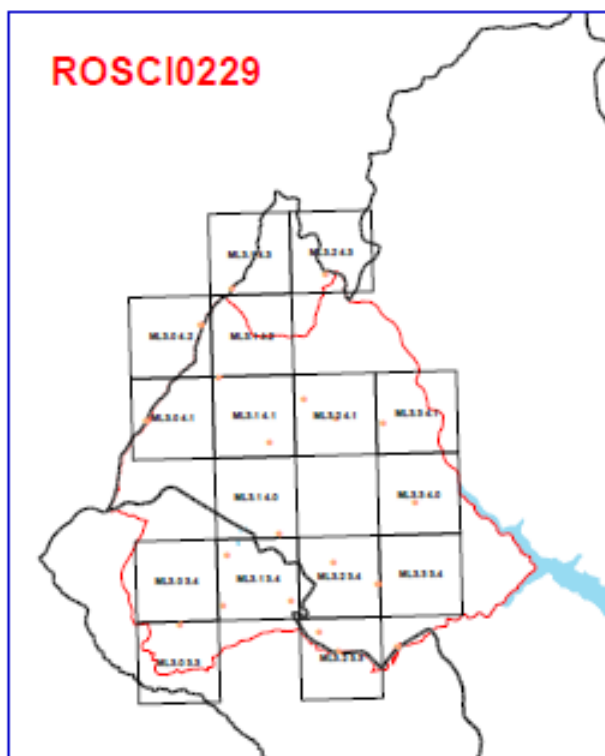

Fig. 16. Distribuția speciei *Canis lupus* în ROSC10229 SIRIU

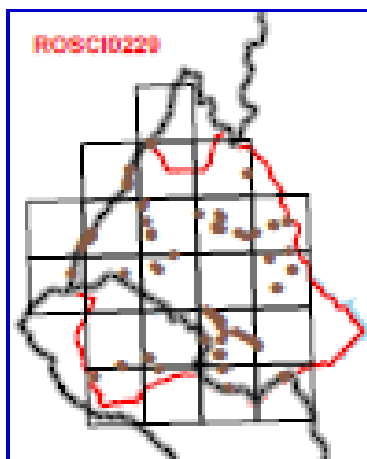

Fig. 17. Distribuția speciei *Ursus arctos* în ROSCI0229 SIRIU

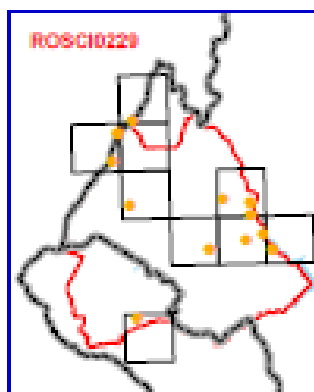

Fig. 18. Distribuția speciei *Lynx lynx* în ROSCI0229 SIRIU

Clasa Amphibia:

- Specii de interes comunitar: **tritonul cu creastă** (*Triturus cristatus*) (fig. 19 și fig. 20) care este cea mai mare specie de triton din România și **buhaiul de baltă cu burta galbenă** (*Bombina variegata*) (fig. 21 și fig. 22)).

Fig. 19. Tritonul cu creastă (*Triturus cristatus*)

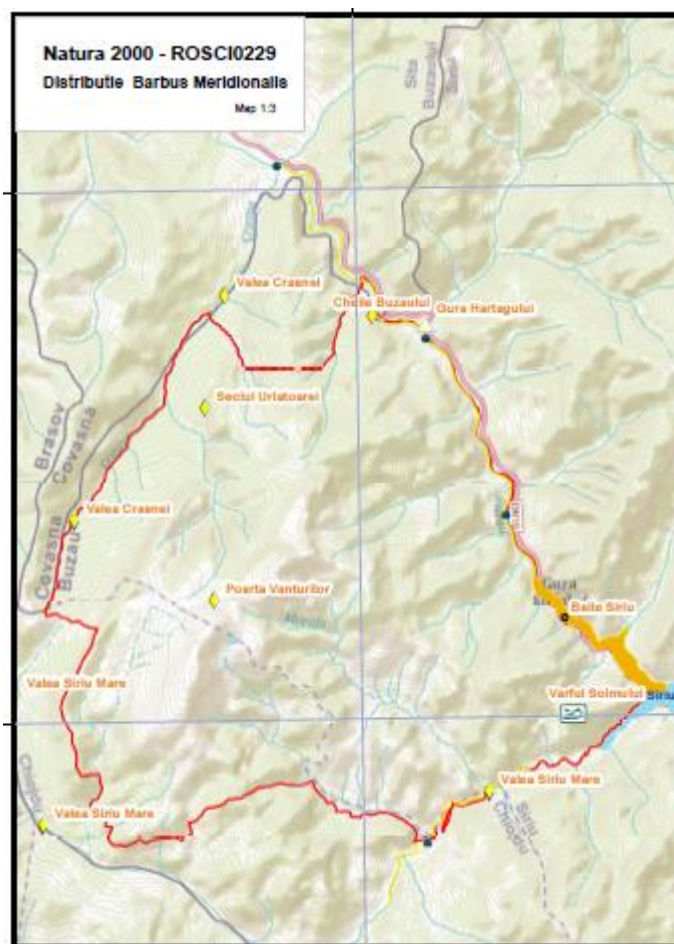

Fig. 20. Distribuția speciei *Triturus cristatus* în ROSCI0229 SIRIU

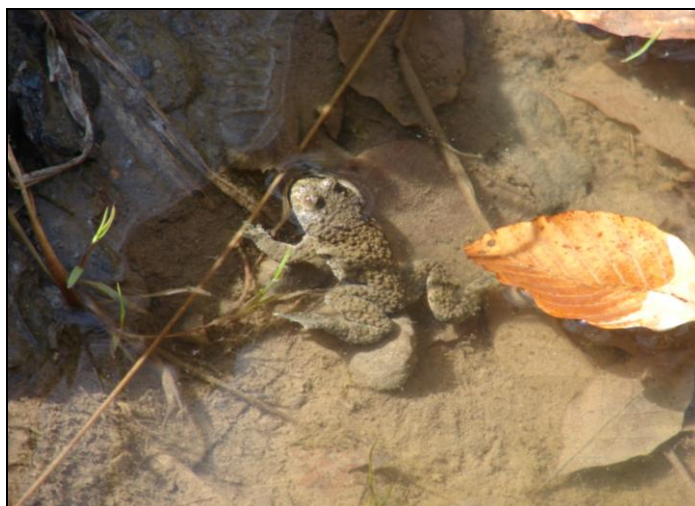

Fig. 21. Buhaiul de baltă cu burta galbenă (*Bombina variegata*)

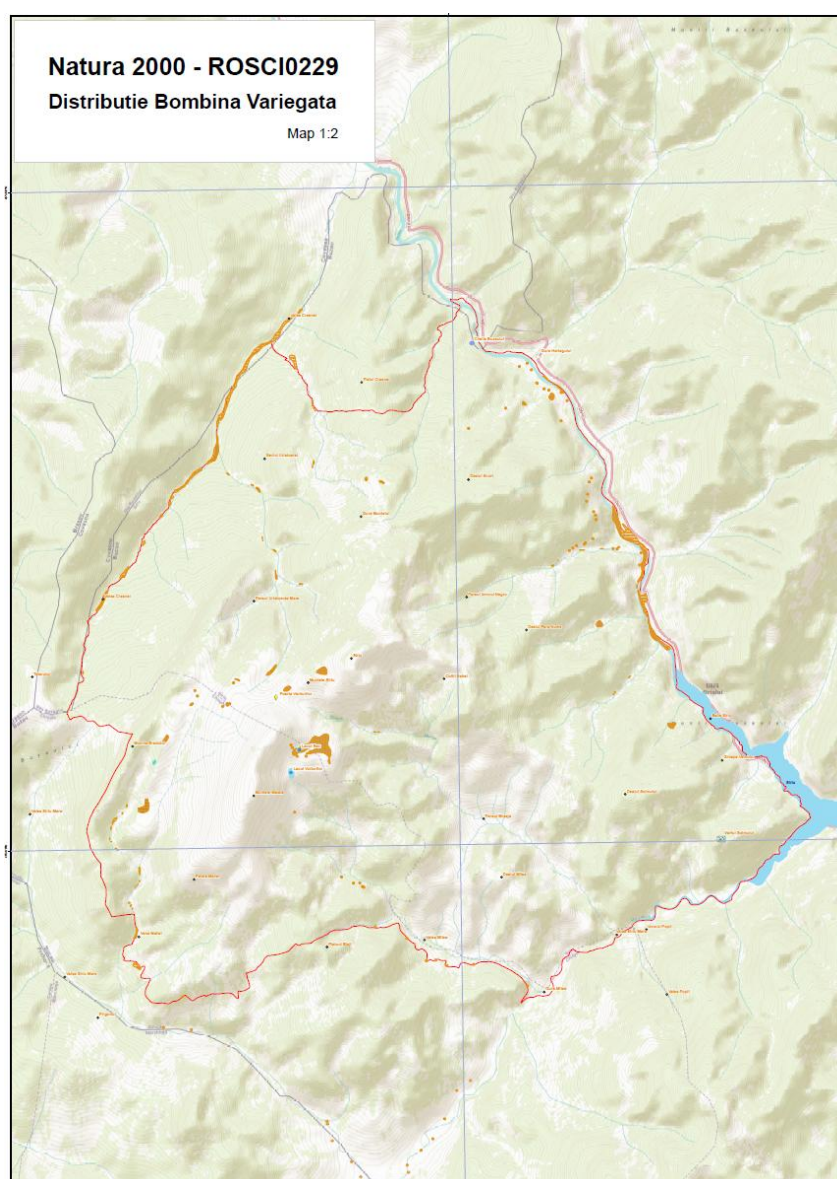

Fig. 22. Distribuția speciei *Bombina variegata* în ROSCI0229 SIRIU

Clasa Osteichthyes:

- Specii de interes comunitar: **mreana vânătă** (*Barbus meridionalis*) (fig. 23 și fig. 24) și **zglăvocol** (*Cottus gobio*) (fig. 25 și fig. 26)

Fig. 23. Mreana vânătă (*Barbus meridionalis*)

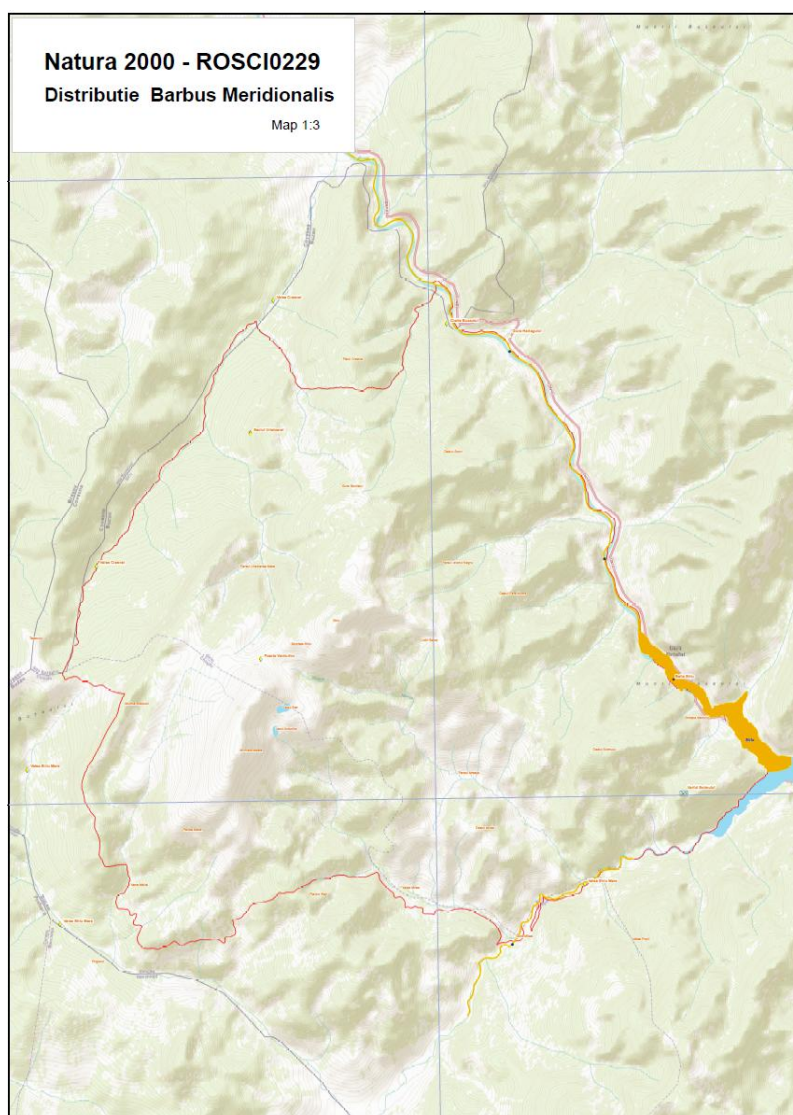

Fig. 24. Distribuția speciei *Barbus meridionalis* în ROSCI0229 SIRIU

Fig. 25. Zglăvocol (*Cottus gobio*)

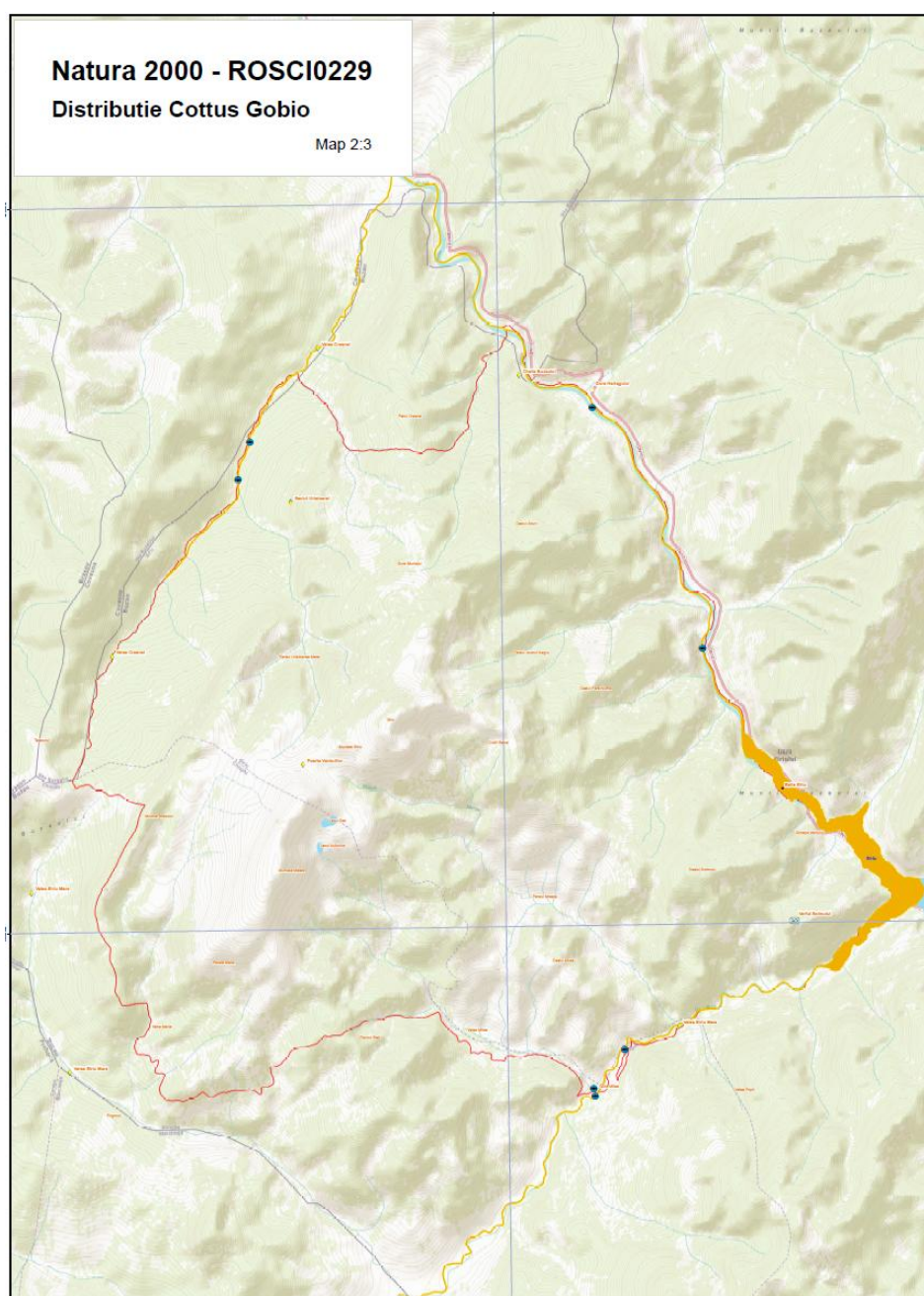

Fig. 26. Distribuția speciei *Cottus gobio* în ROSCI0229 SIRIU

1.8 Patrimoniu istoric, cultural, meșteșuguri și tradiții

ROSC10229 Siriu se află pe teritoriul administrativ al comunelor Chiojdu și Siriu.

Comuna Chiojdu ocupă partea de nord – vest a județului Buzău, desfășurându-se pe lungime, de-a lungul hotarului cu județul Prahova. Localitatea are ca vecini, la vest, județul Prahova, respectiv comuna soră – Starchiojd, iar la nord, județul Brașov, fiind singura comună buzoiană care are hotar cu acest județ, și foarte puțin cu județul Covasna. Pe celelalte laturi ale sale are ca vecini localități din Buzău: spre est sunt Siriu și Nehoiu și, pe câțiva kilometri, Pătârlagele; spre sud – Cătina. Comuna Chiojdu se compune din șase sate, respectiv: Bâsca Chiojdului, Chiojdu, Plescioara, Poenițe, Cătiașu și Lera, dispersate pe o rază de cca 8 km față de satul de reședință Chiojdu. Toponimia localității este studiată și în Monografia județului Buzău, acolo unde se susține faptul că, mai curând numele satului ar proveni din termenul unguresc Kovesd - piatră, care în românește a dat numele de kiojd, transformat în timp în Chiojdu.

Comuna Siriu este situată în partea nord-estică a județului Buzău, în Muntenia, pe Valea Buzăului. Se învecinează cu orașul Nehoiu în sud, cu comuna Sita Buzăului din județul Covasna în nord, în partea sud-vestică cu comuna Chiojdu și la est cu comuna Gura Teghii. Barajul și lacul de acumulare Siriu se află amplasate pe teritoriul comunei, lângă localitatea Lunca Jariștei. Comuna este compusă de satele Cașoca, Colțul Pietrii, Gura Siriului, Lunca Jariștei (care este reședința comunei) și Mușcelușa.

Istoricul dezvoltării

CHIOJDU

Comuna Chiojdu (din Bâsca) la începuturile sale a fost formată din mai multe cete ce formau un colectiv de moșneni, a căror proprietate asupra pământului era consemnată în evidențele specifice timpurilor respective unde fiecare ceată avea stabilit cu precizie mărimea întinderii de pământ ce i se cuvenea după numărul de „stânjeni” cu care figura în aceste „zapise”. Întregul sat, la începuturile lui, era împărțit în mai multe „sfori” (bucăți), fiecare „sfoară” aparținând unei familii.

Proprietatea asupra pământului avea două aspecte:

- proprietatea personală care cuprindea bucățile de pământ identificate, cu delimitări bine stabilite, pe care le administrau individual;

- proprietatea comună unde administrarea se făcea în comun și împărțeaua veniturilor realizate se făcea proporțional cu numărul de „stânjeni” deținut de fiecare famili. Această proprietate comună, de-a lungul anilor a fost formată din:
 - **Munții Siriu** cu pășuni alpine, fânețe și păduri, întindere totală de peste 20.000 ha, aflată până la anul 1780 în *devălmășie*, Acest munte aparținea în exclusivitate: Moșului Codesc (actuala familie Codescu); Moșului Popesc (actuala familie Popescu); Moșului Miculesc (actuala familie Micu); Moșului Isbășoiu (prin alianță și cumpărări de la moșii Codesc și Miculesc după o catagrafie din 1817).
 - **Muntele Pitica** cu pășuni, fânețe și pădure în întindere totală de 679 ha, din care: Moșul Codesc (60%) și Moșul Miculesc (40%).

Din punct de vedere administrativ, comuna Chiojdu a făcut parte până la 1 ianuarie 1845 din fostul județ al Săcuienilor (Saac) și anume din Plaiul despre Buzău care avea reședința la Sibiciul de sus. Capitala județului Saac era la Vălenii de Munte. De la desființarea județului Saac, la 1 ianuarie 1945, comuna Chiojdu a trecut la județul Buzău de care ține și astăzi.

SIRIU

Vechea așezare a Siriului era renumită pentru calitatea pășunilor, creșterea oilor și fabricarea cașcavalului – ocupație seculară care a atras atenția domnitorilor și a unor feudali din vestita familie a Căndeștilor. Printr-un hrisov din 1525, Episcopia Buzăului obținea de la Radu de la Afumați “să aibă cășării în munții Buzăului, burdufe 6 și 16 cașcavaluri”. Creșterea oilor și prelucrarea laptelui, îndeletniciri de bază ale moșnenilor din această parte, s-a dezvoltat treptat.

Ca așezare omenească satul Siriu a fost înființat de cateva familii de “târlași”, adică locuitori din alte comune: Nehoiși, Păltineni, Mlajet etc., care aveau aici târle de vite, regiunea fiind muntoasă și prielnică creșterii vitelor, pe care însă trebuiau să le păzească de primejdia fiarelor sălbatice. Această permanentă grijă de animale i-a statornicit de la o vreme pe târlași, care s-au așezat definitiv pe aceste meleaguri. Pentru început casele au fost risipite în grupuri mici pe toată valea Buzăului în funcție de poziția proprietăților moșnești sau în funcție de rudenie. Grupurilor mici cu timpul li s-au adăugat noi și noi case dând naștere la mai multe cătune. În câteva cazuri cătunul era format din membrii aceleiași

familii, ca de exemplu Cătunul Leieștilor, Cristieni, Fercani, format în majoritate din locuitori ce poartă numele de Leau, Cristian, Fercu.

O dată cu construirea barajului Siriu, casele care erau în raza construcției au fost evacuate și reconstruite majoritatea în centrul comunei unde acum sunt cele mai impunătoare case și formează satul ce poartă numele “Între Gârle”.

Tradiții și legende

În comuna Chiojdu își au originea istoricii Constantin Giurescu, Constantin C. Giurescu și Dinu C. Giurescu despre care distinsul filolog Al. Rosetti apreciază în cartea sa „Călătorii și portrete” că sunt urmașii acelor *„oameni tari și înțelepți, pricepuți în treburile gospodărești și în schimburile comerciale, care au părăsit la un moment dat uneltele păstorești, sapa și plugul și au dat țării oameni care s-au ilustrat în diverse domenii ale științei, artei și literelor românești”*. Siriul este locul de naștere al cunoscutului interpret Benone Sinulescu.

Ca tipuri de sate în această zonă enumerăm: așezări temporare (pentru creșterea animalelor, pășunat, iernat în zonă montană și satele răsfirate de-a lungul drumului cu tendință de risipire a gospodăriilor pe dealuri. Pământul ce aparține fiecărei gospodării este divizat astfel: o parte se află în jurul casei formând curtea și grădina gospodăriei iar o altă parte a terenului destinat culturilor și fâneței se găsește în afara satului.

Meșteșugurile au fost favorizate de existența târgurilor fixe legate în mare parte de sărbătorile religioase din timpul anului. Aici s-au dezvoltat:

- **prelucrarea artistică a lemnului** se baza pe diferitele esențe de lemn în zona montană și avea ca rezultat următoarele produse finite:
 - mobilier rezultat din îmbinare fără cuie din fier și cu creștături în forma unor motive geometrice;
 - lăzi de zestre de formă paralelipipedică cu capacul plat și cu incizii făcute cu scoaba;
 - unelte și vase din lemn (unelte agricole, ustensile casnice, unelte legate de păstorit etc);
 - tiparele de caș cu bogate creștături decorative specifice zonei;

- instrumente muzicale: fluier din lemn de prun, caval, cimpoi;
- bâtele din Chiojdu cu creștături;
- unelte legate de industria casnică textilă: furci de tors simple, vârtelnițe, sucale, brâgle, războaie de țesut, fuse simple;
- **rotăritul** asociat cu construcția de căruțe;
- **împletitul nuielor** din crenguțe de răchită și de alun pentru coșare, garduri etc.;
- **cojocăritul**, consecința firească a activității de creștere a animalelor, este bazat pe prelucrarea pieilor de oaie;
- **prelucrarea metalelor** pentru amnare, “bolduri” (terminația coamei acoperișului la unele case țărănești), osiile căruțelor etc.;
- **arta textilelor** se bazează pe prelucrarea lânii. Ca produse finite a acestei activități prin care Chiojdu se remarcă în cadrul zonei etnografice a Buzăului enumerăm: ițari, pantaloni, haine, fote, bete, brâie, ștergare, fețe de pernă, de masa, lăicere, peretare, țoluri, covoare etc.

Ocupații tradiționale

- Creșterea animalelor cu vechi elemente de cultură pastorală - ca sistem de creștere a animalelor Ion Vlăduțiu în „Etnografia Românească” identifică un sistem de păstorit pendulator sau local – zonal (animalele vârează la munte și iernează acasă) în sate fără a depăși teritoriul zonei. Odăile și stănele fac parte din peisajul agro-pastoral al zonei. Stănele din Chiojdu sunt fie cu o singură încăpere în care se prelucrează și produsele lactate, fie cu trei încăperi denumite local: „fierbătoare”, comarnic și cășărie sau stâna de brânză. În „fierbătoare” se află vatra liberă cu accesoriile specifice stânelor tradiționale din această parte a Carpaților: zăvodarul pus pe două furci (folosit pentru susținerea cazanului în care se fierbe urda) și cârligul (utilizat pentru ceaunul în care fierbe mămăliga). În „fierbătoare” continuă să se prepare produsele lactate. Comarnicul, de obicei situat între „fierbătoare și stâna de brânză, este destinat mulsului oilor. În stâna de brânză se țin burdufurile de brânză. Aici se găsesc instrumentele tradiționale pentru muls și prepararea produselor lactate: găleata, cupa, cenacul, închegătoarea (sau hârdăul), crinta, zăgârna, cârja de mestecat urda, răvarul (folosit pentru sfărâmatul cașului), păpușarele de caș etc. Creșterea vitelor mari s-a dezvoltat mai ales în ultimele decenii pe baza pajiștilor secundare.

- Pomicultura se bazează pe cultura prunului și ca activități tradiționale se remarcă prepararea fructelor prin uscare în lojnițe și obținerea țuicii. Lojnița este alcătuită dintr-un grătar de nuiele și zid de piatră. Această activitate se reflectă în arhitectura locală cu pivniță și loc de depozitat zăcătorile. Se mai cultivă meri, peri, cireși etc.
- Culesul din natură: ciuperci, fructe de pădure, zmeură, mure, afine, merișor, plante medicinale: cătină, măceșe, gherghine etc.
- Vânătoarea de iepuri, de mistreț, de vulpe, de lupi (gropile pentru aceștia se numeau lupării și erau împrejmuite cu două garduri circulare în interiorul cărora se introducea un purcel pentru atragerea lupilor); blănurile de jder din zonă erau o parte importantă a haraciului pentru Imperiul otoman.
- Pescuitul se făcea tradițional cu mâna, cu osia de fier și mai târziu cu undița cu cârlig sau cu plasa cu vârșe din nuiele.
- Lucrul la pădure: existau fierăstraie acționate de apă în construirea cărora meșterii din Chiojdu erau renumiți.

Obiceiuri

Obiceiurile din Chiojdu sunt strâns legate de momentele importante din viața omului: naștere, nuntă și moarte. În cadrul obiceiurilor legate de *naștere* un loc important îl dețin moașa (de multe ori rudă apropiată), prima baie a noului născut, moment când în apa copilului se pun pene (pentru a fi ușor și sprinten) și bani și grăunțe de grâu (pentru prosperitate) dar și obiceiul ursitoarelor (se pun în preajma copilului diferite obiecte pentru a i se cunoaște viitorul și a-l influența în mod pozitiv). La botez copilul are de obicei doi nași (un bărbat și o femeie) care sunt în general nașii de cununie.

În cadrul *căsătoriei* se remarcă obiceiul peștitului. Zestrea miresei avea de asemenea un rol important. Exista obiceiul de a se întocmi „foi de zestre”, asemenea foi păstrându-se în arhivele documentare încă din secolele XVII-XVIII. De asemenea, exista obiceiul ca tinerii căsătoriți să facă daruri rudelor apropiate (mireasa dăruiește mirelui și viitorilor socrii obiecte lucrate de ea). Invitațiile la nuntă erau făcute de flăcăi cu ploști de țuică. Nunta începea de vineri seara prin împodobitul bradului, iar sâmbăta aveau loc „vedrele” (petrecere cu masă și lăutari la care participau numai flăcăii) și în paralel o petrecere la casa miresei. Tot sâmbătă seara mirele se ducea cu bradul la mireasă. De o mare importanță era și gătitul miresei făcut de „druște” și de femei înrudite cu aceasta. Alaiul

nunții era condus de „vornic” care intra în curtea miresei și rostea orația de nuntă. Aceasta conținea motivul căprioarei urmărită de vânători. La casa miresei nuntașilor li se prindeau în piept batiste cu broderii - „năframe” și erau cinstiți cu băutură. După cununie se mergea la masa mirelui. Aici se aruncau asupra mirilor boabe de grâu și bani simbolizând prosperitate și bogăție. Masa era pregătită de o femeie pricepută numită „socăciță”, iar în timpul ei se dădeau darurile după care urma jocul miresei. În dimineața de după nuntă se înfăptuiește ritualul învelirii capului miresei cu o basma.

Obiceiurile funerare conțin vechi elemente de rit magico-religios bazate pe cultul morților (continuitatea vieții după moarte). Astfel există obiceiul îmbrăcării mortului cu cămașa de la nuntă sau al tinerelor necăsătorite în mireasă. De asemenea, la mormântul tinerilor necăsătoriți se aducea un brad în care se puneau diverse obiecte și colaci. Tot ca obicei se poate menționa și privegherea asociată bocetelor specifice. După prohod mortul este coborât în groapă cu fața spre răsărit ca o continuitate a vieții după moarte. După înmormântare se face pomana reprezentată de praznic la care sunt nelipsite coliva (fiertura de grâu cu nucă) și colacii împlețiți. Pomenirea morților se face la moși.

Portul popular

Portul popular întrunește elemente specifice zonei subcarpatice atât în cazul costumului femeiesc cât și al celui bărbătesc:

- modelul costumului femeiesc cu fotă își găsește originile în această zonă, și se compune din cămașa încrețită la gât, fotă, brâu, bete și opinci. Cămașa aparține tipului carpatic și deci tradiției dacice având mâneca croită de la gât și „stanul” (pieptul și spatele) încrețit în jurul gâtului prin intermediul unei bucăți de pânză numită „altiță”. Fota este o piesă dintr-o singură bucată ce înconjoară trupul de la talie în jos și este făcută din dimie. Caracteristică este fota cu registre decorative (de regulă flori). Brăul este de obicei roșu. Betele sunt țesute cu motive geometrice, în culori vii predominând roșu și au la capete ciucuri. Opincile se purtau mai mult în trecut. Iarna la acest costum se adăuga și haina scurtă din stofă groasă numită „cioarec”. Basmaua neagră sau albă era purtată fie legată la spate, fie pe sub bărbie și apoi la spate. La sărbători era purtată marama din borangic cu motive geometrice ce amintesc de zona Buzăului.

- portul popular bărbătesc este compus din cămașă, cioareci, brâu, ilic, haină, pălărie sau căciulă (în funcție de anotimp) și traistă. Cămașa este scurtă cu „fustanelă” cu mâneca dreaptă, prinsă de umăr iar la gât se închide cu bentiță și guler. Cioarecii din dimie albă sunt strâmți pe picior iar brâul lat are motive geometrice policrome. Ilicul este simplu din dimie de culoare închisă. Tot din dimie sunt croite și hainele scurte. Pălăria este simplă neagră și căciula este rotundă mocănească sau țuguiață. Traistele și desagii sunt făcuți din lână și au, de obicei, un model decorativ în dungi.

Arhitectura și gospodăria țărănească

Arhitectura din Chiojdul Mic este una din cele mai frumoase din țară, cu aspect monumental. Meșterii din Chiojdu au știu dintotdeauna să îmbine frumosul și utilul. Întâlnim în Chiojdu mai multe tipuri de case care, pe lângă un estetic deosebit, se dovedeau a fi și foarte riguros organizate ușurând traiul de zi cu zi al gospodarilor. Se disting:

- casele cu o singură încăpere (cel mai vechi tip, astăzi în curs de dispariție);
- casele cu o încăpere și tindă;
- casele cu două încăperi și tindă la mijloc;
- casa înaltă cu foișor este ridicată pe un soclu din zid de piatră de râu, având înfățișarea unei case cu etaj, jos fiind de obicei pivnița și depozitele de alimente, iar la etaj având o tindă cu una/două încăperi de locuit. Ea cuprinde totodată și un sistem vechi de încălzit și gătit alcătuit dintr-o vatră liberă cu un horn suspendat sau doar vatră liberă cu cuptor. În ultima vreme au apărut din ce în ce mai mult sobe din teracotă încălzite cu lemne.

Gospodăria țărănească are o structură strâns legată de ocupația localnicilor, de cadrul fizico-geografic, de tradiții, de natura materialelor de construcție etc. Ea se situează în vatra satului fiind diferită de gospodăria temporară din regiunile montane și la construcția sa se utilizează lemnul și piatra, aceasta din urmă pentru soclurile caselor înalte specifice regiunii. Tipică este casa cu pivniță și construcții anexe pentru preparatul și depozitul fructelor și vinului. Casele sunt așezate la drum iar construcțiile anexe în continuarea lor sau pe un șir paralel. „Piatra de talie” este cioplită în blocuri. Pereții casei sunt ridicați din bârne rotunde sprijinite pe grinzile pivniței. Acoperișul înalt are învelitoare din șindrile mărunte, așezate „în solzi de pește” și balustradă din scânduri traforate, ușor aplecate și

spre exterior. Accesul se face pe o scară laterală cu trepte din piatră adăpostită de strașina foișorului. Tinda este o cameră de trecere din care se intră în „*casa mică*”, folosită ca bucătărie și „*casa mare*”, în care se află o sobă frumoasă cu coloane. În dreptul patului pereții sunt acoperiți cu scoarțe din lână decorată cu ștergare din bumbac, cusute cu modele diferite. Tronurile, lucrate de meșteri locali, împodobite cu decor linear, tras cu scoaba și lăzile „brașovenești”, pictate cu decor floral, pe care se așează țesături de lână care formează „zestrea”, completează ansamblul casei mari. În tindă și în casa mică întâlnim și numeroase obiecte legate de ocupații: crinte și vase pentru lapte, furci de tors lucrate cu măiestrie, vase din ceramică etc.

Arhitectura se remarcă prin acoperișul în patru ape ce era în trecut construit din „lătunoaie” (scânduri lungi) iar mai târziu din șită sau șindrilă. De-a lungul fațadei exista o prispă cu stâlpi uneori dăltuiți împrejmuită de o balustradă din scânduri numită pălimar sau parmalâc. Existența ei transfigurează legătura dintre om și natură. Pe valea Bâscii Chiojdului arhitectura populară îmbracă forme monumentale, aici întâlnindu-se casele specifice zonei de curbură a Carpaților.

La sfârșitul veacului trecut apare „casa curată” sau „casa frumoasă”, „casa mare” încăperea în care nu se locuiește și care conține ca mobilier de interior paturi simple, dulăpioare, blidare, ladă de zestre, în care se primeau oaspeți de vază.

Ca textile, în casa țărănească se găseau fețe de masă albe, fețe de perne, lăicere policrome, scoarțe din lână cu decor geometric ce traduce un vechi sistem ornamental bazat pe romb foarte răspândit în sudul țării (romb cu contur în trepte, crenelat, dințat). Mai târziu rombul a fost asociat altor elemente geometrice ca: meandrul, S-ul sau cârligul. Această asociere caracterizează tehnica scoarțelor muntenesci realizându-se prin diverse metode ca cea a alesului cu găurele sau tehnica Karamani.

Alte textile întâlnite sunt reprezentate de țoale, velințe, cergi (numite și „pricovnițe” sau „straie” pentru a acoperi patul, țesute în două ite din lână țurcană toarsă foarte gros după care erau date la dârstă pentru a fi îngroșate și scămoșate), ștergare mai vechi din lână și cânepă sau mai noi din bumbac și borangic, cu fond alb, gălbui, cu alesături și ajur și decorate la capete. Pe acest fond se remarcă adesea o reprezentare stilizată a omului cu

ajutorul figurilor geometrice. Se pot observa mai ales figuri feminine simbolizând vechi rituri ale fecundității și fertilității dar și alte motive cum ar fi cel al călărețului. Reprezentările umane au fost înlesnite și de tehnica broderiei în puncte.

La țesăturile mai recente (începând din secolului al XIX-lea) apar mai mult reprezentări din natură (păsări, cai, flori etc.). Cromatica este dominată de culorile fundamentale: roșu, negru, alb la care se adaugă și culoarea portocalie.

Casa de Chiojdu (fig. 27), aflată la Muzeul Național al Satului "Dimitrie Gusti" din București, pe bancnota de 100.000 lei (2001) și pe cea de 10 lei (2005), este o copie a unei construcții din secolul al XVIII-lea (casa Codescu), din zona subcarpatică a munților Buzăului, CHIOJDU, realizată în Muzeu în 1936.

Fig. 27. Casa de Chiojdu (Muzeul Satului, București)

Casa este înălțată pe o impunătoare temelie din zidărie de piatră de râu, în care sunt adăpostite pivnița și încăperea cu unelte. Pereții casei sunt realizați din bârne rotunde de brad, cu diametrul mic, așezate în cununi orizontale, încheiate "troceste"; capetele depășesc linia pereților, rămânând vizibile la colturile casei. Un frumos foișor deschis pe stâlpi de lemn ciopliți, avansează peste intrarea la beci, protejând-o.

Acoperișul în patru ape are învelitoare din șită mărunță, așezată în "solzi de pește". Accesul la catul de sus se face printr-o scara exterioară din piatră, situate pe fațada principală, asimetric. Principalele elemente decorative, realizate prin cioplire și crestare, apar la grinzile și stâlpii foișorului și la pălimarul prispei, prevăzut cu scânduri traforate. Locuința prezintă în

plan: tinda ("sala"), "odaia mare", "odaia mica" și prispa cu foișor ("balcon") de pe fațadă. Tinda ("sala") este îngustă și întunecoasă, cu podeaua din pământ lipit; este folosită drept camera de trecere și loc de păstrare al obiectelor de uz gospodăresc. Din sală se face intrarea în fiecare dintre camerele laterale: camera de oaspeți și cea de locuit.

Organizarea interiorului locuinței (fig. 28) se individualizează prin folosirea covoarelor din lână și a ștergarelor de bumbac, împodobite cu ample compoziții decorative, alese sau brodate. În tindă și în "odaia mică" sunt prezentate diverse obiecte specifice vieții pastorale: recipiente necesare prelucrării laptelui (șistar, găleată pentru mulș, crintă), două buciume legate în coaja de cireș (instrumentele tradiționale de semnalizare folosite de pastori), crinta de stors cașul etc.

Fig. 28. Interiorul casei de Chiojdu (Muzeul Satului, București)

Evenimente culturale

În comuna Chiojdu, pe lângă târgurile săptămânale ce au loc lângă sediul primăriei, singurul eveniment îl reprezintă "Târgul Mariilor" care este organizat anual în data de 8 septembrie.

Serbarea câmpenească "Cât e Siriul de mare!" (denumire dată după titlul cântecului de muzică populară al cunoscutului interpret Benone Sinulescu, originar din Siriul) are loc în prima duminică de după Sfânta Maria, pe malul lacului Siriul.

Capitolul 2

Analiza situației actuale și viitoare a vizitatorilor din ROSCI0229 Siriu

2.1. Context socio - economic

ROSCI0229 Siriu ocupă 7% din teritoriul administrativ al satului Chiojdu și 22% din cel al Gurii Siriului. Comuna Chiojdu se compune din șase sate: Bâsca Chiojdului, Plescioara, Poenițele, Cățiașu și Lera, dispersate pe o rază de cca 8 km față de satul de reședință – Chiojdu, iar comuna Siriu este compusă de satele Cașoca, Colțul Pietrii, Gura Siriului, Lunca Jariștei (care este reședința comunei) și Mușcelușa.

Populația celor două comune este de 7088 locuitori: 3842 în Chiojdu și 3246 în Siriu.

FONDUL DE LOCUINȚE

LOCUINȚE dotare cu							
CHIOJDU	Total	Electrice	Apă	De încălzit cu combustibil			Nr.total de camere
				Solid	Lichid	Gazos	
	1581	1451	720	1574	4	2	5170
SIRIU							
	1193	1080	1096	1156	3	4	3510

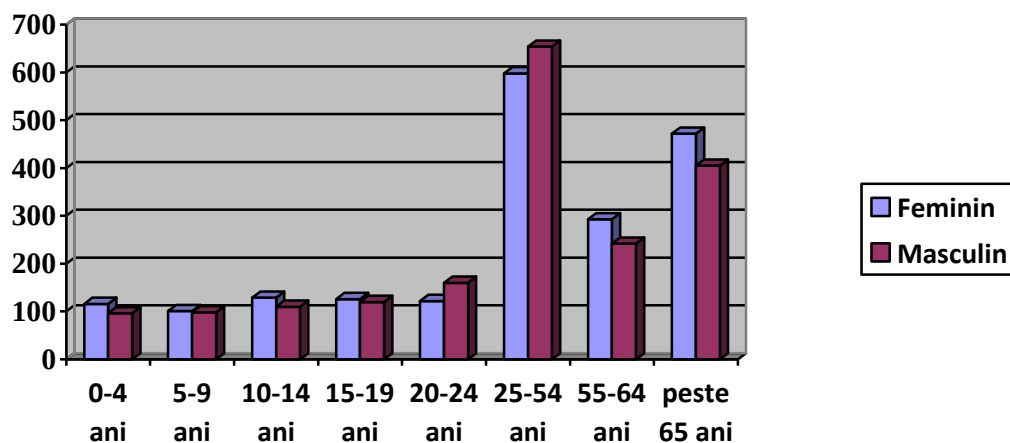
STRUCTURA POPULAȚIEI PE SEXE ȘI GRUPE DE VÂRSTĂ(2002 recensământ) - CHIOJDU

Specificație	Grupa de vârstă									
	0-4 ani	5-9 ani	10-14 ani	15-19 ani	20-24 ani	25-54 ani	55-59 ani	60-64 ani	65 ani și peste	TOTAL
TOTAL	212	199	239	246	282	1252	255	280	877	3842
Feminin	116	101	129	126	122	598	146	147	472	1957
Masculin	96	98	110	120	160	654	109	133	405	1885

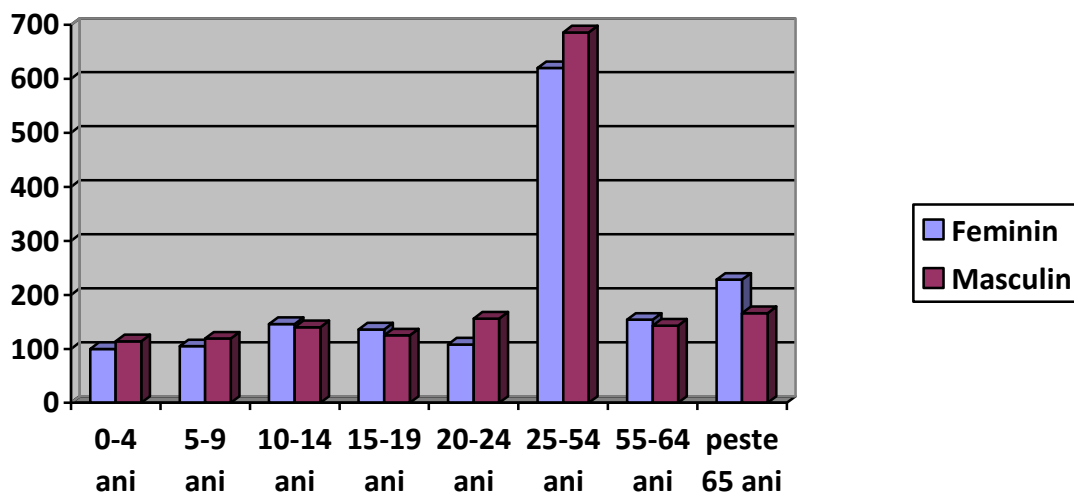
STRUCTURA POPULAȚIEI PE SEXE ȘI GRUPE DE VÂRSTĂ(2002 recensământ) - SIRIU

Specificație	Grupa de vârstă									
	0-4 ani	5-9 ani	10-14 ani	15-19 ani	20-24 ani	25-54 ani	55-59 ani	60-64 ani	65 ani și peste	TOTAL
TOTAL	214	224	286	261	264	1306	154	143	394	3246
Feminin	100	105	146	136	108	620	75	79	228	1597
Masculin	114	119	140	125	156	686	79	64	166	1649

CHIOJDU

SIRIU

STRUCTURA POPULAȚIEI PE NAȚIONALITĂȚI

Comuna	Români	Maghiari
CHIOJDU	3837	5
SIRIU	3245	1

STRUCTURA PE RELIGII

CHIOJDU	SIRIU
❖ 3652 ortodoxă ❖ 1 greco-catolică ❖ 1 română catolică ❖ 1 reformată ❖ 6 baptistă ❖ 180 adventistă	❖ 3193 ortodoxă ❖ 1 româno- catolică ❖ 4 baptistă ❖ 48 alte religii

PRINCIPALELE TIPURI DE ACTIVITĂȚI ECONOMICE:

CHIOJDU	SIRIU
▪ creșterea animalelor: pe teritoriul comunei nu sunt ferme zootehnice, animalele fiind crescute în gospodării; ▪ culesul fructelor de pădure (cătină, măceșe, zmeură, fragi) sau cultivate (prun, măr etc.); ▪ meșteșuguri: dulgherie, tâmplărie, țesut manual; ▪ prelucrarea lemnului: câteva ateliere dotate cu gaterie ce se axează pe prelucrarea primară a lemnului (cherestea); ▪ comerț: rețea de 20 de societăți comerciale; ▪ activități turistice: 6 pensiuni.	▪ creșterea animalelor: pe teritoriul comunei nu sunt ferme zootehnice, animalele fiind crescute în gospodării; ▪ culesul fructelor de pădure (zmeură, afine, mure) sau cultivate (mere, prune, cireșe, vișine, gutui, pere etc.) se face în cantități neimportante, fiind recoltate pentru uzul gospodăresc sau a fi vândute la târg; ▪ 2 agenți economici specializați în prelucrarea lemnului, ▪ 1 agent economic specializat în pielărie, blănărie și încălțăminte; ▪ 1 agent economic specializat în construcții hidrotehnice - SC Hidroconstrucția București SA; ▪ activități turistice: 7 pensiuni și 3 restaurante

2.2. Facilități și servicii de turism

2.2.1 Căi de acces

Accesul către comuna Chiojdu se face pe drumul județean DJ 102L care face legătura dintre județele Buzău și Prahova (localitatea Starchiojd). Se află acolo un pod peste apa ce dă numele locurilor. Precizăm că din DJ 102L, chiar la intrarea în satul Chiojdu, începe drumul județean DJ 103P care străbate satul Chiojdu, continuă prin satul Bâsca Chiojdului și ajunge prin Preseacă în localitatea Nehoiu. Către satul Poenițele se ajunge urmând drumul comunal DC 58 pornind din centrul satului Chiojdu, pe lângă Grădiniță (școala veche). Satul Cățiașu este legat de satul de reședință prin drumul comunal DC 57 care pornește de la confluența pârâului Bâsca Chiojdului cu izvorul Păcurii. Drumul comunal DC 63 face legătura cu satul Plescioara. Pe teritoriul comunei Chiojdu se mai găsesc alte două drumuri comunale: DC 210 și DC 209. Primul către zona Răchiți din satul Bâsca Chiojdului, iar cel de-al doilea leagă DJ 103P cu Vârful Mălâia din Munții Siriului.

Comuna Siriu este situată în partea nord-estică a județului Buzău, în Muntenia. Este amplasată pe Valea Buzăului, aflându-se în preajmă Barajul de la Siriu și Lacul de Acumulare. Accesul principal se face pe drumul național DN 10 Buzău-Brașov.

2.2.2 Facilități de turism

Posibilitățile de cazare în localitățile din sit și vecinătatea acestuia sunt următoarele:

Nr. · Cr t.	Denumire unitate de cazare	Adresa	Facilități
CHIOJDU			
1	Pensiunea „Tata Lice”	Tel:0740 150 846; www.pensiuneatatalice.ro	5 camere dotate cu televizor, incalzire centrala, baie pe hol, acces la bucătărie mâncare tradițională ecologică
	Pensiunea Melania	Tel:0238 599 700 Mobil:0744 687 769 Email:pensiuneamelania@buza u.ro.	6 camere cu grupuri sanitare; 20 de persoane, cu posibilități suplimentare de găzduire. mâncare tradițională ecologică
	Vila „Casa de la Chiojdu”	Tel:0763 694 087 Email:casachiojdu@gmail.com	5 camere duble, toate cu baie proprie și TV, încălzire centrală mâncare tradițională ecologică
2	Pensiunea „La Caramidari”	Tel:0747 102 011	6 camere duble dotate cu baie proprie și TV, încălzire centrală
3	Pensiunea „La Camaradu”	Tel:0238 590 807	3 camere dotate cu televizor, încălzire centrală, baie pe hol mâncare tradițională ecologică

Nr · Cr t.	Denumire unitate de cazare	Adresa	Facilități
SIRIU			
1	Pensiunea 14 scaune	Tel : 0238520620 0745 901449	15 camere în 2 vile – 34 locuri ; camere cu grup sanitar propriu și camere cu grup sanitar comun (1 la 5 camere), sală de mese și de conferințe; bucătărie dotată cu aragaze, frigider, vase și grătar la dispoziția turiștilor; Incalzire sobe cu lemne; apă curentă rece și caldă; În curte: parcare auto, foisor, cos baschet.
2	Popas Turistic Orizont	Siriu, Str. DN 10 nr. 15 Telefon: 0746 501 395	4 camere la etajul 2(mansarda), la etajul 1 se afla restaurant, iar la parter o sala complet echipata pentru petreceri in familie. Facilitati cazare: frigider in unitate, TV in living, discoteca, parcare, gradina/curte, acces la bucatarie, spalatorie, terasa, foisor in curte, gratar/barbeque, living, sala de mese, livada, loc amenajat de joaca, bar, restaurant
3	Complex Turistic Izvorul Bucuriei	Str. Tarlăua nr. 34 Telefon: 0724 320 042, 0238 717 191	Beneficiind de o suprafața de peste 12 ha fanete bogate și păduri de fagi și pini seculare străbătute de numeroase izvoare, complexul detine mai multe posibilitati de cazare (casute, cabana, pensiune ***) precum și multe altele: piscina in aer liber, pastravarie, pescuit sportiv, locuri de campare, sala de jocuri (biliard, darts, sah, remy, etc), menajerie cu fazani, pauni, bibilici, struti, iepuri, vaci cu lapte, etc. Cladirile sunt facute din lemn masiv, inclusiv baile, in 3 variante constructive dupa cum urmeaza: - 2 casute * 4-6 locuri (toaleta afara in curte), casuta * 8 locuri (toaleta afara in curte), cabana ** 3 camere cu pat dublu (sala de mese, bucatarie echipata, 1 baie), 7 camere *** cu pat dublu + canapea (baie in camera), 2 camere *** cu 2 paturi duble (baie in camera)
4	Pensiunea Mioara	Sat Casoca nr. 1 Telefon: 0740 256 046, 0740 303 835	4 camere duble, terasa, curte cu iluminare nocturna, gratar in curte, bucatarie utilata complet, masina de spalat, combina frigorifica, aragaz, Tv in fiecare camera, combina muzicala si multe altele.
5	Vila Iulia Alexia	Str. Siriu, nr. 1 Telefon: 0744 638 255	4 camere duble, terasa, curte cu iluminare nocturna, gratar in curte, bucatarie utilata complet,
6	Pensiunea Elena	Siriu, Str. Casoca Telefon: 0743 079 431	Pensiunea ofera posibilitatea ca turistii să o inchirieze in totalitate. Pensiunea este structurata astfel: parter- 3

Nr. Cr. t.	Denumire unitate de cazare	Adresa	Facilități
			dormitoare, trei bai, sala de mese cu grup sanitar propriu, bucataria; mansarda- 4 dormitoare cu grup sanitar propriu. Curtea-parcare pavata si luminata pe timpul noptii, foisor, gratar, spatiu verde. Tacamurile si vesela, precum pilotele si asternuturile sunt asigurate. Lemnele taiate sunt la indemana turistilor. La sosire pensiunea este pregatita sa primeasca oaspetii. La plecare proprietarii se ocupa de curatenie. In perioada iernii, pensiunea este incalzita permanent fiind conectata la centrala termica. Apa calda este in permanenta si iarna si vara fiind asigurata cu boiler pe lemne. Facilitati cazare: frigider in unitate, se accepta animale, parcare, gradina/curte, acces la bucatarie, foisor in curte, gratar/barbeque, livada, loc amenajat de joaca
7	Pensiunea Izvorul Aninului	Siriu, Str. Casoca nr. 10 Telefon: 0749 189 111, 0238 513 447	10 camere cu televizor si sala de mese, acces la bucatarie, living cu televizor, frigider, internet, biliard si masa de ping - pong. Facilitati cazare: frigider in unitate, masa de ping-pong, TV in living, internet wireless, internet prin cablu, se accepta animale, parcare, gradina/curte, teren de sport, biliard, acces la bucatarie, foisor in curte, gratar/barbeque, living, sala de mese, loc amenajat de joaca

În momentul de față există facilități pentru cazarea unui număr de aproximativ 200 persoane/zi.

2.2.3. Centre de informare turistică

În ceea ce privește informarea, în lipsa unor locuri special amenajate în acest scop (centru de informare și vizitare, puncte de informare) și a unei campanii unitare de prezentare a obiectivelor de interes comunitar prezente în zonă și importanța conservării acestora, aceste activități au un caracter total aleator și necoordonat. În prezent există de centru virtual de informare turistică pentru județul Buzău (www.citbuzau.ro) dezvoltat de către Consiliul Județean Buzău în cadrul proiectului ”Reabilitare Muzeul Județean Buzău” finanțat prin D.M.I. 5.1 “Restaurarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural, precum și crearea/modernizarea infrastructurilor conexe” din cadrul Axei prioritare 5 “Dezvoltarea durabilă și promovarea turismului” a Programului Operațional Regional 2007 – 2013. Pe acest site se pot găsi următoarele informații:

INFORMATII TURISTICE BUZAU

- Generalitati judetul Buzau
- Harta interactiva
- Obiective turistice
- Trasee turistice

HORECA IN JUDETUL BUZAU

- Locuri de campare
- Ghizi turistici
- Unitati cazare
- Unitati alimentare
- Agentii de turism
- Statii de alimentare cu combustibil
- Firme Rent a car
- ATM-uri
- Transport

Centrul de informare turistică pentru județul Buzău va funcționa în incinta clădirii Muzeului județean, după restaurarea acestuia, estimată a se finaliza la începutul anului 2014.

2.2.4. Servicii medicale

Pe lângă Spitalul Județean și cabinetele medicale din Buzău, în comuna Chiojdu există un cabinet medical individual deservit de un medic și 3 asistenți, iar pe raza comunei Siriu există un dispensar uman cu un cabinet al unui medic de familie, un cabinet stomatologic și un dispensar veterinar.

2.2.5. Servicii de marketing și promovare

Există mai multe organizații/pensiuni care contribuie direct sau indirect la generarea interesului pentru zonă. Fiecare grup însă promovează independent de celelalte grupuri, și nu există nici un fel de coordonare între diferitele eforturi de marketing. Majoritatea eforturilor de promovare se desfășoară sub forma broșurilor și pliantelor clasice sau participări la diverse târguri și expoziții. Nu există o semnalizare vizuală a prezenței sitului în zonă, documentare sau reclame care să facă referire la situl Natura 2000.

Situl nu este promovat la târgurile internaționale specifice, iar în zonă nu au fost încă organizate vizite de familiarizare pentru jurnaliști sau persoane cu impact mediatic, ce pot promova zona într-un mod adecvat și unitar. De asemenea, serbarea câmpenească “Cât e Siriul de mare!” (denumire dată după cântecul de muzică populară al cunoscutului interpret Benone Sinulescu, originar din Siriu) ce are loc în prima duminică de după Sf. Maria (15 august) nu a fost folosită până în prezent pentru promovarea sitului..

2.2.6 Sondajul vizitatorilor și turismul în zonă

Până în prezent, datorită lipsei unei structuri unitare de administrare a zonei nu există date statistice oficiale privind numărul exact de turiști și/sau vizitatori. O analiză estimativă, bazată pe informații neoficiale arată următoarele:

Nr. cr.	Categoria de vizitatori	Interesul major	Nr. estimat/tendințe
1.	Familii, în special ca turiști de sfârșit de săptămână	Peisaj, tradiții și produse locale	< 100/zi sezon estival, tendință de creștere
2.	Turiști montani	Peisaj, tradiții și produse locale	< 100/zi sezon estival, tendință de creștere
3.	Cercetători, elevi, studenți	Diversitatea biologică remarcabilă	Zonă foarte puțin studiată până în prezent și care nu se află în atenția institutelor de cercetare sau a universităților

Cote estimative de creștere ale nr. de turiști din ROSCI0229 Siriu

An	Nr. turiști
2011	< 10.000
2012	10.000
2013	15.000
2014	20.000
2015	40.000
2016	60.000

2.2.7 Analiza SWOT

Analiza datelor existente a condus la următoarele rezultate:

Analiza SWOT	Loc în funcție de importanță
Puncte tari	
Existența în zonă a unui sit Natura 2000	1
Biodiversitatea ridicată a zonei, la toate nivelele de abordare, aflată într-o stare favorabilă de conservare	1
Rețeaua de trasee turistice deja existente și omologate	2
Mod de viață tradițional în comunitățile locale și ospitalitate	1
Practici agricole tradiționale ce au contribuit la menținerea stării favorabile de conservare a biodiversității	1
Tradiții arhitecturale aparte, legende și simboluri – casa de Chiojdu	1
Populație activă majoritară	1
Serbarea folclorică „Cât e Siriul de mare!”- eveniment cultural consacrat, cu tradiție	1
Creșterea animalelor cu vechi elemente de cultură pastorală	1
Parteneriat între CJ Buzău și Jandarmerie pentru asigurarea siguranței turiștilor montani	1
Deschiderea unui centru de informare tristică în cadrul Muzeului Județean Buzău	1
Prealuarea de către CJ Buzău a custodiei ROSCI0229 Siriu	1
Puncte slabe	
Lipsa unui centru de informare pentru ROSCI0229 Siriu	1
Lipsa materialelor și mijloacelor de informare și conștientizare a vizitatorilor/turiștilor	1
Lipsa unei identități a sitului și a produselor specifice de promovare a acestei identități	2
Dezvoltarea insuficientă a infrastructurii și serviciilor turistice	1
Infrastructura de transport inadecvată și inexistența serviciilor de transport în comun în zonă	1
Insuficienta dezvoltare a secolului de prelucrare și comercializare a resurselor naturale din zonă (produse lactate, fructe conservate – compot, dulceață, uscate etc., plante medicinale, meșteșuguri tradiționale etc)	1
Capacitate limitată a comunităților locale de acces la fondurile structurale	2

Lipsa informațiilor privind fondurile nerambursabile alocate siturilor Natura 2000	1
Oportunități	
Cererea în creștere pe piața națională și internațională pentru destinațiile ECO	1
Cererea în creștere pe piața națională și comunitară pentru produsele tradiționale și ecologice	1
Dorința de implicare în promovarea zonei a unor lideri de opinie cu impact mediatic puternic	2
Posibilitatea de a crea produse turistice diverse	1
Nivel scăzut al numărului de afaceri demarate	2
Potențial pentru producerea de produse naturale	1
Sprijin din partea CJ Buzău în calitate de custode	1
Existența în perioada 2007-2013 a fondurilor structurale și de coeziune	2
Existența fondurilor nerambursabile alocate siturilor Natura 2000	2
Proprietarii de terenuri supuse unor restricții în sit sunt scutiți de plata impozitului pe teren *	2
Amenințări	
Dezvoltarea unor programe de dezvoltare a turismului de masă	1
Folosirea ilegală a resurselor naturale – lemn, vânat, pescuit	1
Lipsa aplicării prevederilor cu privire la folosirea terenurilor/ inexistența planurilor de amenajare a teritoriului în acord cu cerințele siturilor Natura 2000	1
Management defectuos al deșeurilor și apeii uzate	1
Construcții noi care nu țin cont de arhitectura tradițională și de aspectul montan al zonei	1
Creșterea numărului de case de vacanță sau pensiuni în extravilanul comunelor	1
Prezența nesemnificativă a României pe piața turismului	2
Planificare slabă la nivel național pentru un turism durabil	3
Nerespectarea traseelor marcate	2
Stabilirea unor măsuri de conservare a biodiversității prea restrictive, care să creeze adversitatea populațiilor locale pentru zonă	2
Introducerea de către custode a unui sistem de tarife prea mari	3
Practicarea unor prețuri prea mari la produsele (tradiționale, de promovare) și la serviciile oferite	2

Semnificație: **1 – foarte important,**
 2 – importanță medie,
 3 – important.

* Conform art. 26 alin. 3 și 4 din OUG 57/2007 cu modificările și completările ulterioare, aprobată prin Legea nr. 49/2011, “Proprietarii de terenuri extravilane situate în arii naturale protejate supuse unor restricții de utilizare sunt scutiți de plata impozitului pe teren care se acordă în baza unei confirmări emise de administrația ariei naturale protejate sau de autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și pădurilor”

Concluzie

Există mai multe concluzii importante care pot fi evidențiate pe baza acestei analize, și anume:

1. Drumețiile, observarea și aprecierea naturii și valorilor culturale în cadrul sălbatic unic al Sirului sunt principalele atracții care conving vizitatorii să-și petreacă timpul în zonă;
2. Piața Europei de Vest nu a fost dezvoltată și prin urmare are un impact mic asupra regiunii;
3. Este necesară realizarea unui Centru de Vizitare și Informare pentru ROSCI0229 Siriu;
4. Este necesară realizarea unei campanii unitare de informare/conștientizare/promovare a valorilor patrimoniului natural și cultural din Siriu, la nivel local și național într-o primă etapă și la nivel comunitar și internațional într-o etapă ulterioară dezvoltării infrastructurii specifice;
5. Transformarea traseelor turistice existente în trasee tematice și dotarea corespunzătoare a acestora;
6. Dezvoltarea facilităților de cazare și a serviciilor în zona de intravilan a comunelor Chiojdu și Siriu și vecinătăți pentru a suporta un influx turistic de 50.000 vizitatori/an;
7. Dezvoltarea infrastructurii de alimentare cu apă și canalizare în comuna comunele Chiojdu și Siriu;
8. Dezvoltarea infrastructurii de transport și a serviciilor publice de transport ce fac legătura dintre principalele orașe (București, Buzău, etc) și comunele Chiojdu și Siriu;
9. Diversificarea pachetelor turistice.

Capitolul 3

Viziunea și obiectivele planului de vizitare

3.1 Poziționarea zonei

Poziționarea Siriului va sta la baza dezvoltării produsului și a procesului de promovare. Se vor identifica segmentele de piață individuale și se vor descrie posibilele tipuri de valori și beneficii care atrag aceste segmente de piață. Promovarea acestor experiențe și valori stimulatoare din cadrul campaniei de promovare vor încuraja creșterea numărului vizite în sit.

3.1.1 Tendințele internaționale din turism care au impact asupra zonei

Pe an ce trece cererea de a avea acces în zonele protejate crește semnificativ la nivelul tuturor segmentelor de piață. În conformitate cu Parks Canada, în Canada, de exemplu, unde parcurile naționale au generat o cifră estimată la 1,2 miliarde EUR în anul 2005, numărul vizitatorilor a crescut anual pe parcursul ultimilor zece ani de la 5% la 7%.

Tendințe asemănătoare pot fi identificate și în cererea pentru experiențele din ariile naturale protejate din Europa. Se așteaptă ca interesul față de zonele protejate să crească în funcție de schimbările dramatice care modifică stilul în care trăiesc și călătoresc europenii și nord-americanii. Populația în curs de îmbătrânire, valorile și stilurile de viață în curs de schimbare, educația și tehnologiile fac din aceste zone destinații din ce în ce mai atrăgătoare. Numeroasele studii realizate în SUA și Europa au relevat următoarele tendințe care, pe parcursul următoarei decade, vor modifica profilul vizitatorilor, și anume:

❖ Populația europeană și americană va continua să îmbătrânească

Numărul europenilor și americanilor din categoria celor cu vârste înaintate (peste 55 ani) va crește rapid. Persoanele în etate vor fi mai sănătoase și vor avea la dispoziție mai multe resurse financiare decât în anii anteriori. Mulți dintre aceștia se vor bucura de veniturile provenite din pensie care le vor permite să meargă de mai multe ori pe an în vacanțe.

Sectorul turismului din Siriu va trebuie, astfel, să ofere:

- servicii de cazare confortabile;
- excursii cu grad scăzut de dificultate (vizite la Centrul de Informare, observarea unor specii, fotografii în natură, etc.);

- drumeții scurte, mai ales pe timp de primăvară și toamnă.

❖ Creșterea nivelului de conștientizare și cunoștințe

Toate grupurile de vârstă au din ce în ce mai multe cunoștințe, ceea ce va conduce la creșterea interesului pentru natură, cultură și istorie și implicit pentru un turism mai educativ și mai spiritual.

Sectorul turismului din Siriu va trebuie, astfel, să ofere:

- creșterea cererii pentru o gamă variată de produse turistice speciale care pun accent pe învățare, conștientizare și auto-descoperire;
- nevoia de a include în tururi și elemente despre arte, cultură rurală, istorie, legende și tradiții specifice;
- nevoia de a avea modalități de informare mai bune, mai creative, mai educative și mai interactive.

❖ Creșterea cererii pentru siguranță și securitate

Gripa aviară, terorismul, poluarea, crimele și alte crize vor influența dorința călătorilor de a se simți în siguranță. Ariile naturale protejate tind să fie considerate a fi destinații sigure, iar pe măsură ce nevoia de siguranță și securitate crește, acest aspect poate fi folosit ca un avantaj regional. Acele destinații percepute ca fiind sigure, vor fi din ce în ce mai căutate.

Printre implicațiile pe care aceste aspecte le vor avea asupra Siriului se numără:

- așteptarea turiștilor de a găsi apă curată (în lacuri și râuri, locuri de cazare și popas);
- așteptarea turiștilor de a găsi o destinație „curată” și „proaspătă”;
- prețuri care să reflecte gradul ridicat de siguranță și securitate;
- așteptarea turiștilor de a vedea dovezi vizibile de siguranță și protecție (de exemplu poliție comunitară, certificări și proceduri pentru furnizorii de servicii);
- așteptarea oamenilor de afaceri de a găsi infrastructura și serviciile specifice turismului de lux.

❖ Conștientizare și preocupare pentru sănătate și bunăstare

Gradul de conștientizare cu privire la factorii de mediu va continua să crească și va avea impact asupra tipului de destinații care sunt alese de turiștii pretențioși. Acest aspect ar putea avea un impact semnificativ pentru Siriu dacă ținem cont de atracția pe care o

constituie un sit Natura 2000 (aspect pozitiv), precum și tradițiile culturale.

Printre implicațiile pe care aceste aspecte le vor avea asupra regiunii se numără:

- destinațiile care sunt percepute ca fiind mai puțin sănătoase (în ceea ce privește poluarea, degradarea mediului înconjurător, etc.) vor fi evitate și respinse;
- vor continua să crească atât popularitatea vacanțelor active, cât și cererea pentru facilități care fac ca aceste tipuri de vacanțe să fie accesibile (de exemplu trasee tematice bine marcate, facilități de cazare confortabile);
- va continua să crească cererea pentru produse de „sănătate și fitness”, inclusiv drumeții, ciclism, echitație.

❖ **Importanța din ce în ce mai mare acordată timpului liber**

Stresul din ce în ce mai mare va fi echilibrat de timpul din ce în ce mai extins dedicat activităților de relaxare și sumelor din ce în ce mai mari cheltuite.

Printre implicațiile pe care aceste aspecte le vor avea asupra regiunii se numără:

- nevoia din ce în ce mai mare de a oferi produse adiționale la prețuri mici dar de o calitate superioară;
- nevoia din ce în ce mai mare de a oferi relaxare;
- scurtarea principalei vacanțe lungi și transformarea acesteia în mai multe vacanțe pe perioade de timp mai mici.

❖ **Schimbările din stilul de viață occidental**

Stilurile de viață ale occidentalilor se schimbă în mod constant și aceasta va avea un impact semnificativ asupra nevoilor și comportamentului turiștilor.

Printre implicațiile pe care aceste aspecte le vor avea asupra regiunii se numără:

- cererea pentru pensiuni și alte tipuri de facilități de cazare rurală va crește dacă va fi legată de călătoriile de o zi și de standardele de calitate;
- cerințele turiștilor devin din ce în ce mai personalizate și conduc la creșterea cererii pentru facilități de cazare mai mici (precum hoteluri familiare autentice și mai mici, cabane, case restaurate, corturi gen safari);
- creșterea cererii pentru produsele, conceptele și serviciile atractive care disting regiunea de competiție prin valoarea lor adăugată;
- creșterea cererii pentru vacanțele specializate care vizează hobby-uri și pasiuni specifice și pentru vacanțe despre botanica rurală, observarea animalelor și

expediții fotografice de tip safari;

- preferința pentru experiențe de tipul „Să ne întoarcem la origini” vor conduce la creșterea preferințelor pentru vacanțe mai simple cu drumeții, alpinism, echitație, ciclism și cazare în facilități de cazare simple.

❖ **Utilizarea pe scară largă a tehnologiilor IT**

Folosirea internetului – pentru informații de vacanță și pentru achiziționarea produselor și serviciilor turistice – va crește substanțial pe durata următorilor 5 ani.

Printre implicațiile pe care aceste aspecte le vor avea asupra regiunii se numără:

- informațiile rapide despre aproape toate destinațiile și produsele și motoarele de căutare din ce în ce mai sofisticate pentru a analiza fiecare informație vor conduce la comparații și vor influența astfel concurența de pe piață. Turiștii experimentați își vor construi din ce în ce mai des propriile lor pachete turistice pe zile, realizându-și singuri rezervările și pachetele turistice dinamice;
- promovarea prin internet, inclusiv chestionarul electronic de relații cu clienții, vor fi importante pentru asociațiile de turism;
- se va intensifica promovarea destinației și promovarea pe segmente de piață specifice;
- accesul la informații detaliate despre furnizorii de produse din sit, link-urile de pe paginile de internet și publicitatea pe site-urile de specialitate, vor deveni o precondiție pentru o pagină de internet de succes.

❖ **Creșterea gradului de conștientizare cu privire la factorii de mediu**

Gradul de conștientizare cu privire la factorii de mediu va continua să crească. În conformitate cu Comisia Europeană pentru Turism, acest lucru va conduce la o cerere din ce în ce mai mare pentru destinații durabile unde natura și cultura locală să joace un rol din ce în ce mai important. Turiștii vor plăti din ce în ce mai des prețul care poate conferi durabilitate zonei.

Printre implicațiile pe care aceste aspecte le vor avea asupra turismului regiunii se numără:

- politicile de management al destinației trebuie să fie îmbunătățite printr-un proces de planificare și dezvoltare din ce în ce mai coerent și mai complex;
- preferința destinațiilor unde localnicii sprijină puternic aceste aspecte și sunt

ospitalieri;

- turiștii vor căuta din ce în ce mai des regiunile unde mediul este intact;
- ecoturismul și toate tipurile de tursim care respectă factorii de mediu vor crește în volum pe măsură ce furnizorii vor aprecia din ce în ce mai mult cererea de pe piață.

3.1.2 Potențiale segmente de piață

Cele mai importante potențiale segmente de piață pentru zonă pentru următorii 5 ani au fost identificate pe baza unui număr de resurse printre care se numără:

- Procesele anterioare de colectare de date și informații;
- Discuțiile cu operatorii și furnizorii de servicii locali;
- Cunoștințele despre piața ecoturismului, turismul educațional și turismul de aventură.

Următoarele segmente de piață au fost alese deoarece reprezintă pentru parc și regiune oportunități mari (Prioritatea 1) și medii (Prioritatea 2).

Evaluarea actualelor și potențialelor segmente de piață:

A) Iubitorii de natură (ecoturismul)

Siriul are potențialul de a atrage un număr mare de ecoturști interesați să experimenteze atât partea de natură, cât și cultura rurală tradițională din România. Foarte mulți vor folosi spațiile de cazare din Chiojdu și Siriul ca loc de cazare pentru multiplele drumeții de o zi în zonă pentru a descoperi peisajul montan, flora și fauna variată. Amplasarea sa relativ apropiată de București poate constitui un avantaj, dar infrastructura rutieră inadecvată limitează numărul turiștilor locali și internaționali, în special pentru comuna Chiojdu. Cu toate acestea, specificul geologic aparte, numărul mare de habitate naturale și peisajul îl transformă într-o atracție importantă atât pentru cei interesați de mediul montan și de peisajele montane.

Ecoturștii respectă factorii de mediu și se așteaptă ca furnizorii de produse turistice să demonstreze faptul că respectă mediul local și că funcționează respectând principiile de mediu. Succesul procesului de poziționare a Siriului ca *destinație turistică durabilă* va permite diferitelor produse să se diferențieze de alte situri din România și din Europa de Est. Ecoturștii călătoresc pentru a experimenta specificul sau „caracterul” unei anumite regiuni sau a unui anumit loc. Aceștia sunt îndeosebi atrași de zonele rurale în care există

un mixt de peisaje și sate tradiționale. Ei reprezintă una dintre cele mai bune oportunități de piață pentru Siriu. Studiile de piață sugerează faptul că există aproximativ 20 milioane de europeni care au astfel de interese. Aceștia se așteaptă la experiențe unice în destinația respectivă și la acumularea de informații cu privire la specificitatea ei distinctă. Ei respectă factorii de mediu și preferă să viziteze medii naturale și culturale intacte. Sunt interesați de confort, dar sunt pregătiți să accepte micile inconveniențe pentru a sprijini protejarea factorilor de mediu. Ca și ecoturii, sunt atrași de regiuni care sunt dezvoltate pe principiile unui turism durabil.

B) Turiștii atrași de aventură

Acest segment de piață diferă de cel al geoturistilor deoarece turiștii în căutare de aventură sunt mult mai interesați de experiențele provocatoare și stimulante, decât de pura descoperire a caracteristicilor naturale și culturale ale zonei. Sunt interesați de alpinism, drumeții, mountain bike, echitație, locuri de campare și plimbări. Cu toate acestea, sunt de asemenea atrași și de natura aparent sălbatică, nealterată a regiunii, deoarece le dă senzația de libertate și de izolare și le oferă oportunitatea de a experimenta activități independente care să pună la încercare aptitudinile. Mediul sălbatic al muntelui le conferă turiștilor în căutarea aventurii sentimentul de explorare și de stimulare pe care-l caută.

În general sunt un segment de piață care interferă destul de greu cu celelalte segmente și nu este recomandată atragerea acestora în aceleași zone cu celelalte categorii. Deoarece spiritul de aventură și extravaganță nu întotdeauna ia în considerare respectul pentru natură și valorile tradiționale este preferabil să nu se dezvolte pachete turistice pentru acest segment de piață în siturile Natura 2000, decât dacă se face în locuri restrânse, relativ izolate și sub o supraveghere foarte atentă.

C) Turismul științific

Siriul oferă oamenilor de știință un laborator inestimabil pentru cercetarea diferitelor habitate, inclusiv flora și marile carnivore. Turiștii în căutare de știință vor fi mai ales atrași de siguranța faptului că această zonă protejată va furniza de-a lungul a nenumărate generații oportunități continue de cercetare. Cercetările pot fi efectuate în orice zonă din interiorul, și chiar din vecinătatea acestuia.

D) Turismul educațional

Siriul poate fi extrem de interesant pentru acest segment de piață. Vacanțele lungi și interesul acestor turiști pentru „vacanțele educaționale” s-ar îmbina perfect cu resursele culturale sau naturale ale regiunii. Natura neatinsă, precum și gama largă de posibilități de învățare, toate în cadrul unui context cultural aparte, sunt extrem de interesante pentru acest segment de piață. Turiștii în căutare de experiențe educaționale constituie un segment de piață mult mai sofisticat și mai experimentat, prin urmare oportunitatea de a experimenta și de a învăța într-un cadru neatins și protejat va fi un element extrem de atrăgător. Ca și alți turiști care respectă factorii de mediu, aceștia se vor aștepta ca tour-operatorii să ofere produse care să respecte factorii de mediu și care să se bazeze pe principii durabile.

E) Grupurile de studiu regionale

Grupurile de studenți și de asociații din alte zone ale țării și din străinătate pot contribui la economia locală. Interesul acestora pentru oportunitățile de învățare sau pentru posibilitatea de a experimenta siturile Natura 2000 locale îi pot atrage în regiune timp de mai multe zile, mai ales în extrasezon.

F) Turiștii în familie

Famiiliile de turiști din România și Europa de Est (Bulgaria, Republica Cehă, Ungaria, Republica Moldova, Ucraina, etc.) pot fi atrași de regiunile mai îndepărtate ale țării dacă aici se găsesc activități adecvate și dacă facilitățile de cazare sunt variate (locuri de campare, pensiuni, hoteluri ieftine, etc.). Cu toate acestea, concurența cu alte destinații naturale și parcuri naționale sau naturale este acerbă. Pentru a atrage românii și europenii în această zonă va trebui ca destinația să fie poziționată ca fiind o zonă ce are ceva unic și care poate oferi produse tradiționale specifice și renumite (produsele tradiționale ecologice, elementele de arhitectură etc.)

3.1.3 Poziționarea segmentelor de piață individuale

Fiecare segment de piață va fi evaluat pentru a se identifica cea mai eficientă poziționare.

Printre elementele procesului de poziționare se numără:

- Resursele: resursele cheie din Siriu care sunt disponibile pentru a atrage segmentul de piață respectiv și pentru a poziționa destinația;
- Oportunitatea produsului: tipurile de activități de dezvoltare care sunt necesare pentru a sprijini experiența turiștilor;
- Marca – valoare și beneficii: experiențele esențiale de care se vor bucura turiștii vor fi prezentate ca fiind un beneficiu și o plăcere personală;
- Poziționarea: mixtul de resurse, produse și beneficii vor fi combinate pentru a identifica o poziționare a destinației pentru fiecare segment în parte.

Segmente de piață	Resurse	Oportunitate pentru produs	Valori și beneficii
Prioritatea 1			
ECOTURIȘTI			
Iubitorii naturii și sălbăciei montane și a expedițiilor de fotografie în natură	Zonă montană cu peisaje sălbatice	- Pachete turistice de 3- 12 zile - Centru de Vizitare - Ghizi profesioniști - Tour-operatori locali - Locuri de campare, pensiuni și locuințe tradiționale	- Solitudine și izolare - Peisaje unice
Iubitorii animalelor sălbatice și a expedițiilor de fotografie în natură	- Prezența carnivorelor mari, - Peisaje spectaculoase	- Pachete turistice de 1- 10 zile - Centru de Vizitare - Ghizi profesioniști - Tour-operatori locali - Locuri de campare, pensiuni și locuințe tradiționale	- Observarea speciilor rare și a celor spectaculoase (lupul, ursul, râsul, cocoș de multe, capra neagră, bocănitul cerbilor) - Frumusețea peisajului
Drumeții montane	- Valoare peisagistică - Ecosisteme montane	- Pachete turistice de 3- 12 zile - Locuri de campare amenajate - Sistem de trasee tematice - Tour-operatori locali	- Experiențe solitare în natura nealterată - Specii rare - Izolare și contemplare - Satisfacție personală - Auto-descoperire
Cicloturism și turism ecvestru	- Drumuri și trasee adecvate - Originalitatea satului românesc și a agriculturii tradiționale	- Pachete turistice de 3 - 7 zile - Locuri de campare, pensiuni și locuințe tradiționale - Sistem de trasee - Tour-operatori locali	- Experiența stilului de viață și caracterului satului românesc - Educare și explorare a naturii
Locuri de popas, cu observatoare	- Specii protejate și peisaje spectaculoase	- Pachete turistice de 3 – 10 zile - Tabere - Platforme de observare - Sistem de trasee - Ghizi și tour-operatori locali - Centru de vizitare	- Observarea speciilor sălbatice în mediul natural - Izolare și contemplare - Instruire despre animale - Descoperire și explorare

Excursii cu microbuze	- Peisaje rurale și viața la țară	- Pachete turistice de 3 - 6 zile - Pensuni și locuințe tradiționale - Cazare la ferme - Centru de vizitare - Ghizi profesioniști	- Descoperire și explorare - Învățare și relații - Experiența stilului de viață și caracterului satului românesc
-----------------------	-----------------------------------	---	--

TURISMUL CULTURAL

Iubitori de arte și meșteșuguri	- Suveniruri locale - Arhitectura locală - Artiști locali - Țesut - Haine tradiționale - Sculptatul în lemn	- Pachete turistice de 2 - 4 zile - Ateliere de meșteșuguri - Centru de vizitare - Ghizi profesioniști - Casa de Chiojdu	- Aprecierea culturii meșteșugurilor tradiționale românești - Cursuri - Experiența stilului de viață și caracterului satului românesc
Participanții de la evenimentele culturale speciale	- Tradiții locale - Muzica - Gătitul - Caii	- Itinerarii turistice de 3 - 4 zile - Cazare în pensiuni și locuințe tradiționale - Vizite la Centrul de vizitare - Tour-operatori locali	- Cunoașterea activităților culturale tradiționale românești - Programe de prezentare și cu participarea turiștilor
Turiștii în căutare de patrimoniu cultural	- Cultura tradițională specifică - Obiective culturale	- Pachete turistice de 4- 8 zile - Cazare în pensiuni și locuințe tradiționale - Programe de prezentare a patrimoniului - Situri de restaurare a patrimoniului - Tour-operatori locali	- Patrimoniu străvechi unic și extraordinar

CĂLĂTORI ÎN TRECERE

- Cultura românească din mediul rural - Introducere în capitalul natural din Siriu	- Centru de vizitare - Sistem de trasee cu durată scurtă - Ghizi profesioniști	- Descoperirea culturii și stilului de viață tradițional românesc - Contactul cu excepționala biodiversitate regională - Mediu sălbatic spectaculos
---	--	---

TURISM EDUCAȚIONAL

Iubitorii culturii rurale românești	Viața la sat și tradiții – legende vii - Clădiri de patrimoniu - Tehnici agricole tradiționale	- Cazare în pensiuni și locuințe tradiționale - Centru de vizitare - Tour-operatori locali	- Descoperirea culturii tradiționale românești unice și stilul de viață - Experimentarea tradițiilor
Iubitorii muntelui , elevi	Flora și fauna din Siriu	- Sistem extins de trasee - Cazare în pensiuni și locuințe tradiționale - Centru de vizitare - Tabere - Tour-operatori și ghizi locali - Ghizi profesioniști	- Izolare și natură sălbatică - Specii comunitare - Izolare și contemplare - Auto-descoperire

TURISM LOCAL

Familii	- Cultura românească din mediul	- Pachete turistice de 5 -14 zile - Centru de vizitare - Pensiuni și locuințe tradiționale	- Descoperirea culturii tradiționale și a stilul de viață
---------	---------------------------------	--	---

	rural - Acces la traseele din sit - izvoarele termale din Siriu	- Sistem de trasee și locuri de campare - Complex balneo-climateric	- Experimentarea sentimentului legat de natura nealterată
Excursii de o zi pentru persoanele venite în zonă	- Patrimoniul cultural și natural	- Centru de vizitare - Ghizi profesioniști	- Descoperirea culturii tradiționale și a stilul de viață - Descoperirea patrimoniului natural

Prioritatea 2

TURISM DE AFACERI

Întâlniri restrânse/ conferințe/ seminarii	- Pensuni și locuințe tradiționale de lux, izolate	- Pachete turistice de sfârșit de săptămână sau de 3-5 zile - Centru de vizitare - Trasee de drumetrie și trasee tematice de interpretare - Ghizi și lectori locali instruiți	- Izolare relativă care ajută la concentrare - Echilibru dintre muncă și contemplare într-un cadru natural
--	--	--	---

GRUPURI DE STUDIU REGIONALE

Studenti	Flora și fauna din Siriu	- Pachete turistice de 1-2 zile - Tabere semi-permanente de corturi și locuri de campare - platforme de observare - Sistem de trasee	- Experimentarea excepționalei biodiversități regionale într-un mediu sălbatic - Natura nealterată - Studiu în grup - Cunoașterea naturii - Provocare personală - Descoperire și explorare
Asociații de mediu	Flora și fauna din Siriu	- Pachete turistice de 1-4 zile - Tabere de corturi și locuri de campare - platforme de observare - Sistem de trasee	- Experimentarea excepționalei biodiversități regionale într-un mediu sălbatic - Interacțiune de grup și contemplare - Cunoașterea și protejarea naturii - Descoperire și explorare

TURISM ȘTIINȚIFIC

Habitate naturale și plante de interes comunitar	- Diversitatea habitatelor	- Tabere de cercetare - Centru de vizitare	- Cunoștințe științifice noi
Faună de interes comunitar	- carnivorele mari	- Tabere de cercetare - Centru de vizitare	- Cunoștințe științifice noi

TURIȘTI DE AVENTURĂ

Alpinism	- Valoare peisagistică - Ecosisteme montane	- Locuri de campare - Trasee de alpinism - Tour-operatori local	- Experiențe solitare în natura nealterată - Specii rare - Biodiversitate excepțională - Izolare și contemplare - Satisfacție personală - Auto-descoperire
----------	--	---	---

1.1.3. Viziune strategică privind managementul vizitatorilor

Principalele probleme pe care le poate genera dezvoltarea necontrolată a turismului în ariile naturale protejate sunt reprezentate de:

- peisaje distruse datorită construcțiilor de noi structuri de cazare;
- eroziunea zonelor intens vizitate (de ex: trasee din Alpi, din parcurile naționale din SUA, Himalaya etc.);
- prezența turiștilor poate face să dispară obiceiuri locale, poate schimba valoarea terenurilor și a forței de muncă, poate determina dezvoltarea unor companii multinaționale detașate de problemele locale;
- transportul spre și dinspre aceste zone poate avea un impact negativ, prin fragmentarea habitatelor naturale, consumul mare de combustibili fosili și eliberarea de CO₂ și noxe;
- transformarea unei destinații turistice într-o zonă total dependentă de această activitate, în condițiile în care nu se păstrează o diversificare a activităților economice din zonă.

Dezvoltarea turismului convențional consideră cultura și mediul natural ca pe resurse destinate exploatareii și expuse epuizării. Turismul convențional este o industrie pe termen scurt, marketingul fiind rezolvarea multor probleme. Dar politicile de marketing urmăresc aproape întotdeauna să mărească numărul de vizitatori, fără a ține cont de responsabilitatea față de mediul natural. Turismul durabil este un concept menit nu să stopeze turismul, ci să-l dirijeze astfel încât, asigurând conservarea mediului natural și cultural, să asigure și dezvoltarea pe termen lung a afacerilor. Pentru găsirea acestui echilibru între conservare și dezvoltare este necesară nu doar planificarea activităților turistice, dar și integrarea turismului în politica de dezvoltare durabilă a zonei în ansamblu.

În enciclopedia ospitalității și turismului, „*Principii pentru un turism durabil*”, James Mac Gregor și Van Nostrand Reinhold (New York, 1993) stabilesc 8 principii pentru realizarea unui turism durabil:

1. impactul turismului să nu depășească capacitatea de suport a sistemelor ecologice din interiorul parcului și din zonele adiacente;
2. conservarea patrimoniului natural;
3. reducerea degradării resurselor montane neregenerabile sau extrem de fragile;

4. promovarea dezvoltării turismului pe termen lung, care conduce la creșterea beneficiilor economice și educative ale exploatării resurselor naturale și conservă biodiversitatea;
5. distribuția echitabilă a beneficiilor și costurilor resurselor folosite și a managementului factorilor de mediu;
6. promovarea implicării eficace a localnicilor, autorităților locale și grupurilor de interes în implementarea deciziilor și politicilor cu privire la protejarea factorilor de mediu;
7. promovarea acelor coduri de etică și valori care contribuie la implementarea unui turism durabil în zonele naturale protejate;
8. definirea clară și completă a strategiilor de dezvoltare pentru un turism durabil.

Factorii cheie strategici pentru realizarea sustenabilă a activităților de vizitare în ariile naturale protejate sunt:

- Turismul rural: unicitatea și caracterul deosebit al nișei de piață constituite de turismul rural este reprezentată de ruralitate în sine, contactul cu natura și tradițiile locale. Activitățile tipic rurale sunt la scară mică, locale și individuale.
- Diversificare: scopul trebuie să fie diversificarea economiei locale și nu înlocuirea activităților agricole și silvice existente. Substituirea ar avea trei pericole majore: dependența de o singură activitate, care va conduce în timp la declinul agriculturii și va determina începerea unei dezvoltări de tip stațiune turistică și astfel pierzându-se caracterul de unicitate bazat pe ruralism și natură, ducând implicit la pierderea peisajelor tradiționale și a valorilor naturale. Acest lucru înseamnă de fapt pierderea unicității și a nișei de piață (unique selling point) pentru turism și provoacă pierderea ireversibilă a valorilor culturale și naturale.
- Turismul ca instrument: turismul poate fi dezvoltat în două feluri. Poate fi dezvoltat numai pentru turism în sine și este posibil ca acest proces să aducă bunăstare în zonă cu riscul însă ca pe termen lung să genereze pierderea ireversibilă a valorilor culturale și naturale sau poate fi abordat într-un context mai larg și folosit ca instrument de rezolvare sau atenuare a problemelor specifice. Spre exemplu, cazările pot fi asigurate de hoteluri ce aparțin diverselor lanțuri naționale și internaționale ce dispun de facilități de marketing și management consacrate. Conceptul de turism durabil implică însă o dezvoltare alternativă. Dacă localnicii ar fi proprietarii facilităților turistice, dezvoltate prin renovarea caselor tradiționale

sau construirea unora noi, respectând linia arhitectonică specifică zonei, s-ar crea o serie de avantaje. În primul rând tinerii ar putea fi tentați să rămână în zonă și să mențină activitățile tradiționale, dacă acestea devin sursă profitabilă de venituri. Profitul rezultat va rămâne în zonă și va contribui la ridicarea standardelor de viață.

- Conservare: turismul durabil are ca scop folosirea veniturilor și oportunităților legate de activitățile de turism pentru acțiunile de conservare. Veniturile provenite din vânzarea produselor tradiționale alimentare și nealimentare pot deveni sursă pentru susținerea activităților agricole și silvice durabile.
- Control local: esența turismului durabil o constituie faptul că profiturile realizate să se reîntoarcă la comunitățile locale. Din acest motiv este importantă comunicarea între toți factorii locali interesați și stabilirea de parteneriate solide între autorități, mediul de afaceri local și toți ceilalți factori interesați.
- Diversificarea economiei rurale: turismul în sine este o industrie competitivă, în care prioritățile se pot schimba foarte rapid. Comunitățile rurale care își dezvoltă strategiile de dezvoltare bazate exclusiv pe turism pot avea în viitor probleme serioase. Pentru ca turismul să rămână unul rural trebuie să se încurajeze o economie autentic rurală, cu fermieri prosperi, cu viață rurală autentică și cu păstrarea tradițiilor culturale, desfășurarea în sine a vieții rurale, sub toate aspectele pe care le implică, constituindu-se într-un atractor turistic.
- Marketing: există tendința ca marketingul să nu fie considerat destul de important și de multe ori nici nu se află pe lista de priorități când se stabilesc strategiile de turism pentru zonele naturale protejate. Acest lucru este total greșit, marketingul profesionist pentru turism în aceste zone fiind elementul cheie pentru dezvoltarea lui. Indiferent de calitatea unei strategii de turism durabil, lipsa sau un marketing neadecvat poate duce la compromiterea totală a acestuia. Unul din elementele esențiale îl constituie înțelegerea nișelor specifice de piață care țin cont de valoarea pe care o reprezintă ariile naturale protejate.

Din aceste motive, turismul durabil în zona sitului Natura 2000 trebuie dezvoltat astfel încât să permită realizarea următoarelor obiective:

- *Educare și informare*: vizitatorii sunt mai ales interesați să descopere și să învețe lucruri despre sit și despre regiunea înconjurătoare. Majoritatea vor să învețe pe parcursul experienței lor turistice și cum pot ajuta la conservarea caracteristicilor

acestora. Localnicii pot, de asemenea, să învețe mai multe despre valoarea tradițiilor și resurselor naturale existente în sit, care le-au fost transferate și de care beneficiază și despre modul de utilizare durabilă a componentelor de biodiversitate.

- *Sprijinirea valorilor regiunii:* turiștii internaționali care vin în regiune și în sit sunt mai ales interesați să sprijine valorile și resursele locale. Prin urmare, aceștia caută afacerile care evidențiază caracterul local al arhitecturii, bucătăriei, patrimoniului, esteticii și al naturii. La rândul lor veniturile din turism conduc la creșterea valorii percepute la nivel local a valorilor respective.
- *Beneficii pentru localnici:* tour-operatorii, mai ales cei din România, ar trebui să încerce să angajeze și să instruiască localnici, să achiziționeze bunuri locale și să folosească serviciile locale.
- *Conservarea resurselor:* turiștii care sunt preocupați de respectarea factorilor de mediu preferă să sprijine afacerile care diminuează poluarea, deșeurile, consumul de energie, consumul de apă, materiale chimice și toxice și care preferă spații de cazare care respectă mediul arhitectural și natural înconjurător.
- *Preocupare pentru condițiile locale:* actorii principali locali trebuie să anticipeze presiunile impuse de dezvoltare și să aplice limite și tehnici de management care să prevină schimbările care nu sunt de dorit. Afacerile care se vor dezvolta trebuie să asigure conservarea patrimoniului natural și cultural al zonei.
- *Calitatea este mai importantă decât cantitatea:* succesul în turism se măsoară nu doar prin numărul de vizitatori, ci și prin durata șederii, sumele de bani cheltuiți și calitatea experienței turistice.
- *Oferirea unei experiențe turistice de calitate:* turiștii mulțumiți și împliniți duc experiențele cu ei acasă și își trimit prietenii și rudele să experimenteze aceleași lucruri – ceea ce va asigura un flux continuu de afaceri în regiune.

Interesul pentru a dezvolta activități turistice în interiorul unui sit Natura 2000 are strânse legături cu ecoturismul. Ecoturismul oferă un turism natural durabil și responsabil care se ghidează după reguli etice și practici specifice: respect față de valorile naturale (călătorii responsabile prin natură), sprijin în conservarea pe termen lung a naturii (un flux de venituri care să ajute la conservarea biodiversității și culturii) și contribuții la îmbunătățirea bunăstării comunității locale (prin participarea la activitățile turistice).

Capitolul 4

Teme și activități

Tema 1: Zonarea din punct de vedere al recreerii și turismului

Această zonare din punct de vedere a turismului este o rezultată a suprapunerii zonelor de management ale ariei naturale protejate și a limitărilor privind activitățile turistice generate de aceasta cu atracțiile turistice identificate, cu tipurile de activități și de experiențe de vizitare posibile pentru vizitatori. Noțiunea de ”zonă” din punct de vedere al recreerii și turismului se poate înțelege într-o accepție foarte largă: ea nu trebuie să acopere o suprafață compactă (ex. rețeaua de poteci dintr-o anumită parte a ariei protejate), ci să identifice tipul de management al vizitatorilor din acea zonă.

- ❖ **Zona 0 - Zona de protecție strictă:** nu este cazul deoarece managementul siturilor Natura 2000 nu presupune stabilirea unor astfel de zone.
- ❖ **Zona I – Zona centrală:** cuprinde întreg perimetrul ROSC10229 Siriu. Această zonă cuprinde traseele turistice omologate și zonele ce vor fi amenajate pentru campare și ca locuri de popas și belvedere/observare.
- ❖ **Zona II:** Zona comunităților locale (limitrofă). Această zonă reprezintă intravilanul localităților situate în vecinătatea sitului și reprezintă principala zonă de dezvoltare. De asemenea, aici se va amplasa centrul de vizitare.

Tema II: Planul de informare și interpretare:

Temele și tehnicile majore de interpretare a naturii/promovare a protejării naturii pe suprafața ROSC10229 Siriu și infrastructura necesară sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Zonă	Teme de interpretare	Tehnici de interpretare	Infrastructura necesară pentru interpretare
Zona I - centrală	- obiectivele de conservare din sit - valoarea patrimoniului natural - importanța conservării patrimoniului natural	- stabilirea temelor pentru evidențierea importanței obiectivelor de conservare din cele sit - stabilirea traseelor tematice - semnalizarea traseelor - stabilirea conceptelor și a informațiilor relevante pentru materialele de informare și conștientizare pentru toate grupurile țintă	- panouri de informare - materiale de informare și conștientizare pentru toate grupurile țintă - locuri de campare - observatoare și locuri de belvedere
Zona II – zona comunităților locale	- obiectivele de conservare din sit - valoarea patrimoniului natural, cultural și a	- stabilirea temelor pentru evidențierea importanței obiectivelor de conservare din cele sit	- centru de vizitare - infrastructura necesară dezvoltării ecoturismului și a economiei locale bazată pe

Zonă	Teme de interpretare	Tehnici de interpretare	Infrastructura necesară pentru interpretare
	tradițiilor locale - importanța conservării patrimoniului natural, cultural și a tradițiilor locale - izvoarele termale	- selectarea tradițiilor și a meșteșugurilor ce vor fi promovate ca bază a dezvoltării durabile a comunităților locale - selectarea produselor tradiționale vor fi promovate ca bază a dezvoltării durabile a comunităților locale - stabilirea conceptelor și a informațiilor relevante pentru materialele de informare și conștientizare pentru toate grupurile țintă - dezvoltarea complexului balneo-climateric	exploatarea și valorificarea în mod tradițional și durabil a resurselor naturale – infrastructura de transport, rețelele de canalizare și alimentare cu apă, sistem de pensiuni și locuințe tradiționale, valorificarea izvoarelor termale

Pentru crearea unei identități vizuale și a poziționării Siriului va fi conceput un pachet grafic unitar: logo, layout-urile pentru foi cu antet, plicuri, dosare, cărți de vizită, materialele de conștientizare, etichete de promovare a produselor tradiționale locale, manual de identitate vizuală, panouri de informare și conștientizare, format broșuri etc.

Identitatea vizuală reprezintă un sistem de reguli și recomandări de aplicare și dezvoltare a elementelor vizuale fundamentale ale mărcii: semnătură vizuală (logo + logotip + slogan), culori, fonturi, atitudine vizuală și ton. Scopul acestui sistem este de a asigura coerența, stabilitatea și dezvoltarea armonioasă în timp a imaginii Siriului.

Procesul de poziționare este mai important decât cel de creare a unei imagini. Este o importantă tehnică de comunicare care va diferenția zona de alte destinații similare din Munții Carpați, din Europa de Est și din alte țări din care provin turiștii acestei destinații.

Procesul de poziționare va trebui să ia în calcul următoarele provocări:

- Zona Siriu concurează cu alte destinații montane (mai bine mediatizate, mai cunoscute) din România și Europa; acestea sunt mai aproape de alte piețe (de exemplu, București), iar infrastructura de transport este mai adecvată. Această temere este exprimată de operatorii locali și subliniază necesitatea unui proces de promovare profesionist.

- Lipsa de înțelegere la nivelul turiștilor români a diferențelor ofertelor turistice dintr-o zonă montană oarecare și dintr-un sit Natura 2000.

Pentru a fi eficace, procesul de poziționare trebuie să promită beneficiile pe care le va primi consumatorul. Aceste beneficii trebuie să fie considerate a fi diferite și mai bune decât cele ale concurenței din alte destinații turistice din ariile naturale protejate.

Procesul de identificare și evaluare a mesajului de poziționare trebuie să țină cont de

Codul pentru dezvoltarea unui turism responsabil:

Învățați despre Siriu și despre localnici !

- Învățați despre structura etnică și învățați câteva regionalisme
- Interesați-vă despre istoria regiunii înainte de a sosi aici

Fiti atenți la tradițiile religioase și sociale !

- Vizitați la sosire Centrul Vizitare
- Faceți cunoștință cu comportamentul cultural rural adecvat
- Respectați demnitatea și intimitatea celorlalți: cereți permisiunea înainte de a face fotografii
- Îmbrăcați-vă și comportați-vă cuviincios, mai ales în sate, mănăstiri și biserici, zone de patrimoniu cultural

Protejați biodiversitatea !

- Nu cumpărați produse confecționate din plante sau animale locale protejate.
- Nu vă așezați, nu atingeți și nu rupeți plantele protejate, inclusiv plantele medicinale.

Sprijiniți inițiativele locale!

- Achiziționați produse și articole locale.
- Consumați mai degrabă produse alimentare locale, nu produse alimentare importate.
- Utilizați facilitățile de cazare ale proprietarilor locali.
- Cumpărați produsele promoționale realizate de custodele sitului.

Plătiți un preț corect !

- Respectați nevoile financiare ale comunității locale.
- Plătiți un preț pe care îl considerați corect și pentru dvs.

Reduceți impactul negativ asupra mediului înconjurător !

- Nu aruncați deșeurile decât în locurile special amenajate, reciclați ceea ce poate fi

reciclat, refolosiți sticlele de băuturi și spuneți “NU” pungilor de plastic.

- Reduceți consumul de apă și energie.
- Alegeți tour-operatori care promovează astfel de locații.

Gândiți-vă la impactul pe care îl aveți !

- Țineți minte că sunteți un oaspete: nu faceți nimic din ceea ce nu ați face în propriile case.
- Transformați călătoria într-o experiență pozitivă atât pentru dvs., cât și pentru regiune.

Procesul de poziționare evidențiază importanța promovării pe piață a unei imagini legată de natura nealterată. Este clar că toate segmentele de piață vor fi atrase de conceptul de a proteja Penteleul și regiunea înconjurătoare prin practici specifice unui turism durabil. Cu toate acestea, aceste eforturi trebuie să fie sincere și măsurabile și trebuie să reflecte specificitatea nealterată pentru care este cunoscută destinația.

Analiza de mai sus sugerează mai multe mesaje și mottouri de poziționare. Acestea sunt prezentate în cele ce urmează nu ca propuneri definitive, ci mai degrabă ca o avanpremieră pentru tipul de dezvoltare care este necesar pentru a asigura protecția și dezvoltarea valorilor care vor atrage segmentele de piață vizate, identitatea vizuală și poziționarea urmând a fi stabilite prin studiul de fezabilitate.

Mesajul principal

Prin valoare și ofertă Siriul reprezintă nu doar o zonă cu un patrimoniu natural deosebit, ci și cu resurse balneo-climaterice și tradiții arhitecturale remarcabile.

Slogan propus: „Siriul – o poartă spre cer”

Pe lângă acest mesaj principal, mai pot fi identificate o serie de mesaje secundare, specifice doar acestei zone.

Tema III: Infrastructura pentru informare și educare – centru de vizitare, trasee tematice:

Centrul de vizitare „Siriu”

ROSCI0229 Siriu își va îndeplini o parte din scopul de informare-conștientizare și educație printr-un centru de vizitare/informare situat în comuna Chiojdu. Acesta va fi realizat în parteneriat cu Consiliul Local al Primăriei Chiojdu.

Amplasarea centrului în Chiojdu oferă posibilitatea vizitării acestuia de către principalul flux al vizitatorilor din sit.

Amplasare

Locația centrului de vizitare se află la o distanță de aproximativ 1km față de Primărie, în sensul de mers spre satul Bâsca Chiojdului. Terenul se află pe malul râului Bâsca Chiojdului (între șosea și râu) (fig.29). Această locație oferă posibilități de parcare și este un punct de plecare al unui traseu în zonă.

Fig. 29. Locația centrului de vizitare Siriu

Pentru îndrumarea vizitatorilor către centrul de vizitare este nevoie de două panouri informative, situate la porțile de intrare în sit. Pe aceste panouri va fi amplasată o hartă schematică a drumurilor și amplasarea centrului de vizitare.

Structura centrului de vizitare

Construcția Centrului de vizitare “Siriu” va fi realizată în spiritul caselor tradiționale. O construcție de aproximativ 150 m², cu o amprenta la sol de aproximativ 75 m² ar fi suficientă pentru necesarul estimat în acest moment și pentru următorii 15-20 ani.

Volumele de vizitatori nu sunt foarte mari (cel puțin pentru primii ani de funcționare a centrului nu sunt așteptate volume mari de vizitatori în zonă), dar estimările noastre conclud că ținta ar trebui să fie în jur de 60.000 vizitatori/an. Astfel că spațiul ce va fi proiectat va trebui să suporte un flux de vizitatori destul de dens și ca atare trebuie să fie avute în vedere măsuri speciale astfel încât fluxul de vizitatori să fie liniar, secvențial și unidirecțional. Ne așteptăm ca vizitatorii să parcurgă expoziția în nu mai mult de 20-25 min astfel încât centrul să facă față unui număr de maxim 500 de vizitatori pe zi (pentru o perioadă de 200 zile pe an) și ca atare numărul maxim de vizitatori estimat într-o oră este de aproximativ 62, ceea ce face ca numărul estimat într-o unitate de timp (20 min) să nu depășească 20 – 21 persoane.

Compartimentarea centrului trebuie să includă cel puțin:

- recepție;
- sală de expoziție și diorame;
- sală de conferințe;
- sală birouri personal;
- terasă expozițională și panoramică;
- grupuri sanitare pentru femei, bărbați, persoane cu dizabilități.

Construcția se va realiza utilizând materiale ecologice și materiale specifice construcțiilor din zonă - bușteni de lemn, piatră și va respecta principiile construcțiilor „verzi”: construcția trebuie să fie poziționată în așa fel încât iluminatul să fie natural și cerul vizibil din toate camerele, izolația – fonică și termică – trebuie să fie eficientă, la fel și ventilația, utilizarea optimă a resurselor de apă și energie etc. Acest tip de clădire va avea costuri de

proiectare și execuție mai mari, dar pe termen mediu acestea vor fi amortizate prin costurile de întreținere ce pot ajunge până la 80% din cele ale unei clădiri neecologice.

În curte se pot amenaja reconstituiri de colțuri din natură, unde se pot explica vizitatorilor, în special copiilor, importanța speciilor și habitatelor specifice zonei. La intrare se va amplasa un panou de informare.

Pentru îndeplinirea funcțiilor de informare și conștientizare, Centrul de Vizitare va fi dotat cu următoarele echipamente:

- ecrane cu plasmă, aparate DVD-player și un computer “touch screen” pentru expoziția virtuală;
- 1 machetă tridimensională pe care vor fi marcate traseele tematice și alte informații relevante cu privire la valoarea capitalului natural și cultural din Siriu. Semnalizarea traseelor și a celorlalte obiective marcate va fi asigurată prin circuite electrice înglobate în machetă.
- diorame pentru prezentarea tipurilor de habitate naturale și a speciilor sălbatice ce constituie obiectivele de conservare din sit;
- computere cu licențe software pentru birouri;
- proiector pentru sala de conferințe;
- server, UPS;
- mobilier pentru birou.

Trasee tematice interpretative

Pe teritoriul sitului ROSCI0229 Siriu sunt omologate două trasee turistice ce pot fi transformate în trasee tematice, deoarece intersectează toate tipurile de habitate naturale și habitatele speciilor de carnivore ce fac obiectul desemnării acestui sit (fig. 30-34). Această transformare presupune două etape:

I. Stabilirea temei de interes pentru traseul tematic

În interpretarea tematică a traseului trebuie ca informația să fie aleasă cu multă atenție. Tema va viza un aspect precis, clar diferențiable de altele din cadrul aceluiași subiect. Un alt aspect important va fi alegerea numelui ales. Acesta trebuie să conțină indicii clare asupra subiectului, dar să captiveze și să fie atractiv prin temă.

Traseu 1 = Traseul vulturilor din Lacul fără Fund : Siriu – Satul Bontu Mare – Cătun Gura Milei – Valea Milea – Lacul Vulturilor (Lacul fără Fund)

Marcaj: triunghi roșu

Durata: 5-6 ore

Obiective: habitatele naturale, speciile de carnivore mari (urs, lup, râs), clopoțelul, cabana și Lacul Vulturilor (1.460m), Vf. Mălâia (1.662m), Culmea Mălâia, lacul Sec, șaua Poarta Vânturilor (1.490m), Vf. Siriu (1.657m).

Descriere:

Punctul de plecare în acest traseu îl constituie localitatea Siriu (DN10 – km 80), mai exact deasupra barajului Siriu. Intrarea în traseul turistic (marcat cu triunghi roșu) se face imediat după traversarea barajului, pe partea opusă șoselei, lângă liziera pădurii. După un urcuș de 5-10 min., traseul se intersectează cu drumul forestier care vine din stânga, din satul Bontu Mare și care duce spre cătunul Gura Milei.

Există doar 1 singur indicator turistic care informează că timpul până la sosirea la Lacul Vulturilor este de 5 ore. La ieșirea în drumul forestier pe stâncă din față este scris numele unui club montan local (ZENIT). Din acest punct și până la Gura Milei mai sunt două ore de mers pe jos.

Din cătunul Gura Milei (520m) se traversează pârâul Siriu și se continuă traseul spre dreapta, pe un drum forestier care urcă în serpentine pe Valea Milea. După cca. O oră drumul se înfundă chiar în izvorul Milea. Din acest punct (indicator-marcaj) se intră în pădure urcând spre stânga 50 de m, după aceea drumul o ia spre dreapta (marcaj). Drumul se continuă până se ajunge la un izvor care se traversează, după care se ia spre dreapta și se ajunge într-o poieniță unde este amplasat un observator de vânatoare (marcaj). Traseul continuă prin traversarea poieniței, după care se coboară cam 10 m spre stânga până la un izvor. Se traversează izvorul și se continuă drumul pe cărarea care conduce spre o a doua poieniță unde se găsește, în partea dreaptă, un nou observator de vânatoare. În mijlocul acestei poienițe se află un brad marcat cu triunghi roșu. Se trece pe lângă acest brad și drumul se continuă intrând în pădure, după care se face ușor stânga și se coboară la Izvorul Milea. Se trece izvorul și se urcă ușor spre stânga până se intră pe vechea potecă a traseului marcat cu triunghi albastru. Din acest punct traseul descris până acum se va identifica cu vechiul traseu marcat cu triunghi albastru.

După aproximativ o oră și un sfert de mers prin pădure, poteca face spre stânga, traversând din nou izvorul Milea, pe la Stânca Lupului Singuratic. Aceasta are o inscripție (clubul ZENIT). Se trece de această stâncă și drumul continuă până la ieșirea din pădure. Se urcă accentuat circa 10-15 minute până se iese în golul alpin. Ajuns în zona alpină, se poate vedea în față Vf. Mălâia. De la liziera pădurii traseul face spre dreapta și se traversează din nou izvorul. După aceea poteca se continuă spre nord. Pe culmea dinspre nord se vede amplasat un stâlp metalic care are rolul de a indica unde se afla Cabana Lacul Vulturilor. Acest stâlp ar trebui să aibă un indicator precis, mai ales că marcajele actuale sunt doar pe stânci și sunt mai greu de identificat. De la liziera pădurii și până la acest stâlp metalic, traseul se parcurge în 15-20 de minute.

De aici (stâlp metalic) cărarea continuă pe versantul sudic al culmii pe obârșia Văii Milei până se ajunge la un indicator turistic. De aici se coboară pe versantul nordic și în circa 5 minute se ajunge la Cabana Lacul Vulturilor (1.460m). Spre vestul cabanei, la o distanță de circa 5 minute se afla Lacul Vulturilor, așezat pe o terasă inferioară platoului pe care este construită cabana.

De la Cabana Lacul Vulturilor, turistii care vor să coboare în localitatea Siriu, pe traseul marcat cu triunghi roșu, trebuie să ajungă pe muchea din fața porții cabanei, după care se va urmări marcajul coborând muchea pe partea sudică în direcția sud-vest. Traseul se continuă spre sud-vest circa 15-20 minute până se ajunge la liziera pădurii. Înainte de intrarea în pădure se va traversa un izvor, se va merge pe potecă circa 1 minut, după care se face spre stânga și se coboară prin pădure. În pădure marcajul este destul de clar pe copaci.

Traseu 2 = Spre Poarta Vânturilor: Cabana Lacul Vulturilor - Lacul Sec – Șaua „Poarta Vânturilor”

Marcaj: punct roșu

Durata: ½ oră

Obiective: Lacul Sec, Colții Măgăreții, Șaua „Poarta Vânturilor” (1.490m), Vf. Siriu (Bocârnea)

Descriere:

Traseul porneste din spatele Cabanei Lacul Vulturilor unde este marcajul „punct roșu”. Din acest punct deplasarea se face spre gardul din spatele cabanei. După ce se trece de gard, traseul continuă în linie dreaptă spre Culmea Mălâiei, o distanță de circa 30m, după care merge pe un drum ce face spre dreapta și care urcă ușor până se ajunge pe un platou. Din acest punct, traseul continuă în diagonala față-stânga până se ajunge la Lacul Sec. Poteca se continuă ocolind lacul pe partea stângă în sensul de mers. Pe partea stângă trebuie să fie Culmea Mălâiei, iar pe dreapta să fie Lacul Sec. Înainte de primul război mondial Lacul Sec avea caracteristici similare Lacului Vulturilor. În timpul unei secete puternice a secat izvorul de alimentare al lacului și, în timp, acesta a ajuns o zonă mlăștinoasă.

Continuând marcajul cu punct roșu se ajunge la un loc unde se află trei cruci de fier. După ce se trece de cele 3 cruci se merge mai departe câțiva metri și se ajunge pe partea cealaltă a Lacului Sec. De aici se merge înainte până se întâlnește un drum de car/mașină care poartă denumirea de „drumul tunurilor” sau drumul nemților”. Acesta a fost construit de germani în timpul Primului Război Mondial. Din acest punct se face spre stânga mergând pe drumul care duce spre nord-vest spre Șaua Poarta Vânturilor. După 5 minute de mers, pe partea dreaptă în sensul de mers, se poate observa și admira Vf. Siriu (Bocârnea) (1.657m).

După alte 15 minute de mers se ajunge în șaua Poarta Vânturilor (1.490m) unde se găsește o troiță. Din șaua Poarta Vânturilor se poate urca pe Vf. Siriu în aproximativ o oră. De asemenea se poate ajunge și pe Vf. Mălâia, mergând pe culmea Mălâiei.

Tot din șaua Poarta Vânturilor se poate ajunge la Băile Siriu prin următorul traseu: Poarta Vânturilor – Dosul Muntelui – Valea Neagră – Băile Siriu. Traseul este marcat cu bandă roșie și durează 4-5 ore. De asemenea, din Șaua Poarta Vânturilor se poate merge spre Masivul Ciucas pe următorul traseu: Obârșia Crasnei – Culmea Tătărușu – Vf. Tătaru Mare (1.477m) – Tabla Bușii – Poiana Stanei (930m). Durata acestui traseu este de 6-7 ore.

Traseul 3 = Drumul vulturilor spre Chiojdu: Lacul Vulturilor - cascada La Șipot - Chiojdu. Acest traseu are o lungime de circa 20 km și face legătura cu cea de a doua poartă de intrare în sit – comuna Chiojdu, unde va fi amplasat centrul de vizitare al ROSCI0229 Siriu. Acesta urmează DJ 103 P, apoi DC 209, urmat apoi de "drumul nemților" sau "drumul tunurilor" până la Lacul Vulturilor.

Traseele identificate se desfășoară pe întreg teritoriul masivului Siriu, depășind limitele sitului Siriu. Pentru a contribui la caracterul educativ/informativ al traseelor și pentru practicarea unui turism responsabil, fără impact negativ asupra sitului pe parcursul acestora trebuie amplasate locuri de popas, locuri de campare, observatoare pentru peisaj și faună, panouri de informare, precum și indicatoare de orientare.

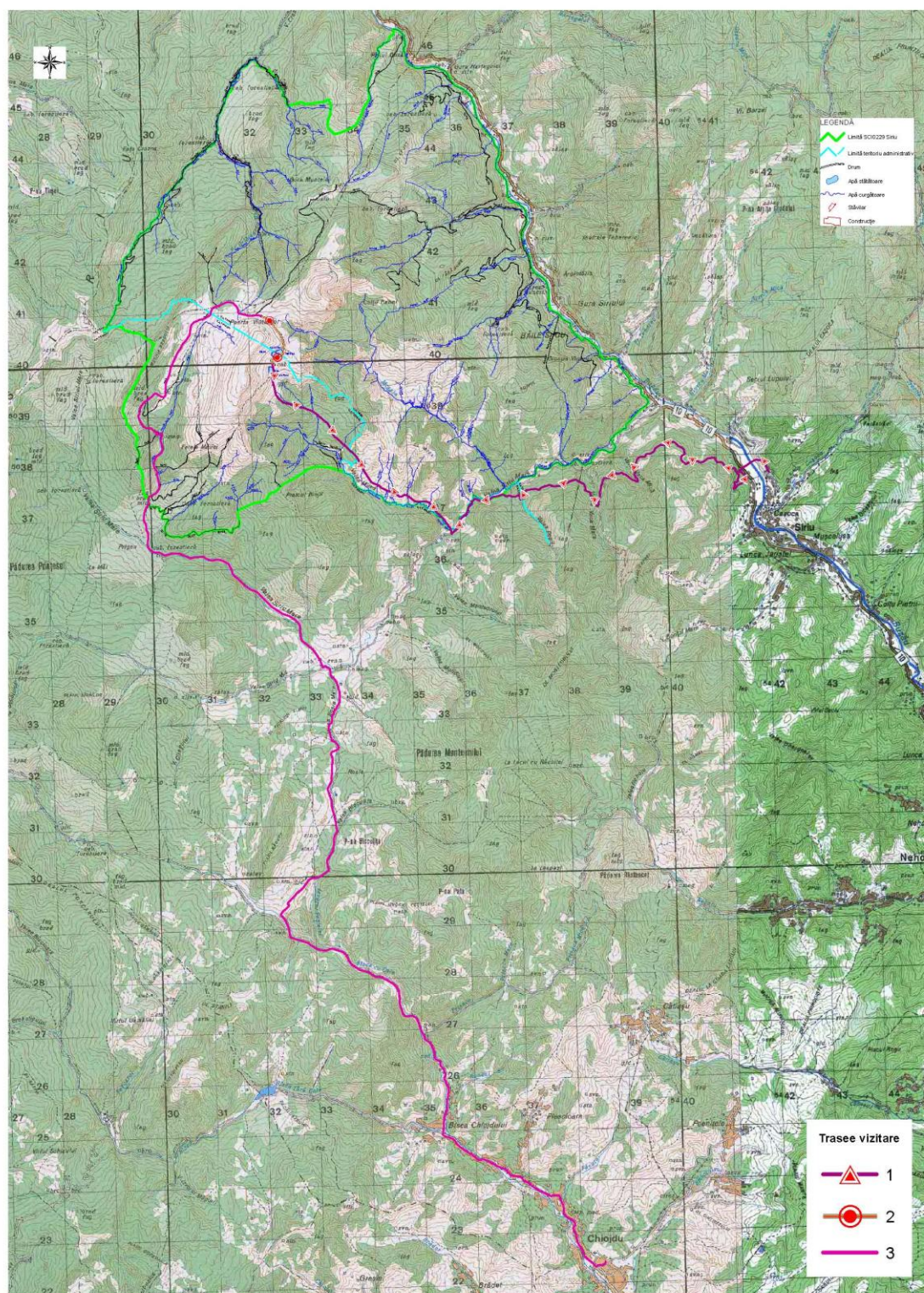

Fig. 30. Harta traseelor tematice

II. Alegerea tehnicilor de comunicare

Interpretarea naturii printr-un traseu tematic este în esență un tip de comunicare. În funcție de gradul de implicare al vizitatorului și modalitatea de transmitere a mesajului, se pot distinge trei tehnici de comunicare interpretativă:

- a. Comunicarea descriptivă: cea mai folosită metodă în prezent (cel mai adesea prin intermediul panourilor informativ – descriptive), datorită în principal resurselor economice mai reduse necesare pentru elaborarea ei, precum și a costurilor și nevoilor de întreținere.

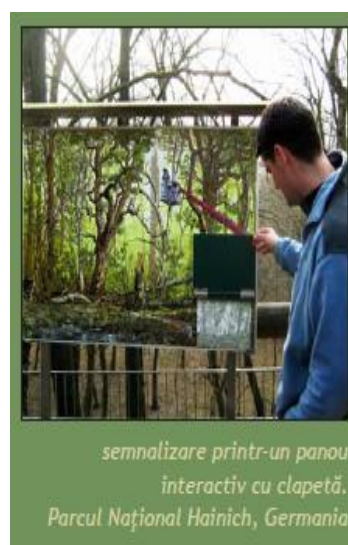
Acest tip de comunicare dă rezultate bune doar dacă suntem atenți la selecția informației pe care o vom pune pe panou. Pentru o bună receptare a mesajului de către vizitator, trebuie să plecăm de la ideea ca motivația principală a acestuia este relaxarea și nu învățarea. Latura educativă a unui traseu tematic se poate contura în mod informal și plăcut, fără ca vizitatorul să aibă impresia că este „la școală”, unde i se dictează un text. Ca opțiune complementară, în limita resurselor disponibile, comunicarea descriptivă prin panouri, poate fi susținută de un material printat pe care vizitatorul să-l aibă asupra lui. Nu este obligatoriu să fie „stufos”, de forma unei broșuri. Este suficient să fie o hartă a traseului și câteva informații suplimentare care nu se regăsesc pe panou. Adicional, aceste materiale pot cuprinde jocuri pentru copii, ghicitori, etc.

- b. Comunicarea interactivă: presupune un grad mai mare de implicare a vizitatorului. Acesta nu primește informația „de-a gata”, ci trebuie să caute indicii, să-și pună întrebări, să caute apoi răspunsurile. Acest lucru poate stimula nivelul său de interes, având în vedere că va crește gradul de curiozitate și dorința de descoperire.
- c. Comunicarea senzorială: nu se bazează exclusiv pe simțul văzului – care este, de regulă, cel mai solicitat simț în cazul celorlalte tipuri de comunicare – făcând apel la toate celelalte simțuri.

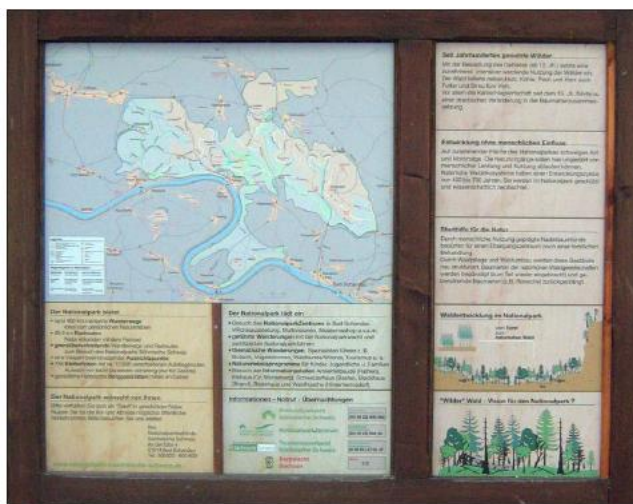
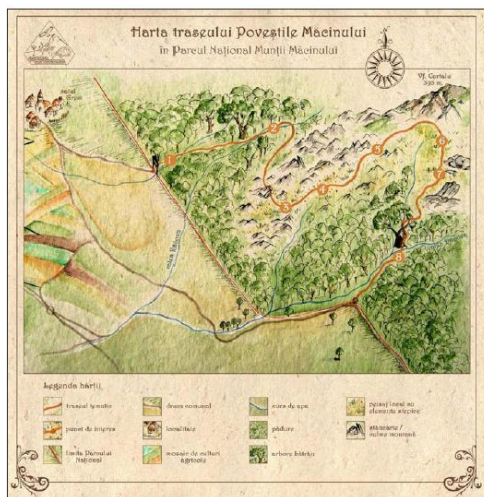
Prin combinarea celor trei tipuri de comunicare se poate ajunge la crearea unei experiențe complexe a vizitei. Aceasta va fi cu atât mai memorabilă cu cât vizitatorul va ști că, pe lângă informație, a avut parte de mici descoperiri realizate de el însuși, a experimentat cu mai multe simțuri, și-a simulat percepțiile prin imagini, sunete și texturi.

Tipuri de semnalizare/panouri de-a lungul traseelor tematice:

- *Panouri de localizare și direcționare:* se amplasează la începutul traseului și la intersecția cu alte trasee. Panourile de localizare trebuie să prezinte obligatoriu o hartă a traseului și amplasarea punctelor cheie de pe traseu, evidențiind locul în care se află vizitatorul. Cele de direcționare pot fi foarte simple, pot include sigla sitului, direcția, informații simple și picturi privind speciile sau habitatele din zonă:

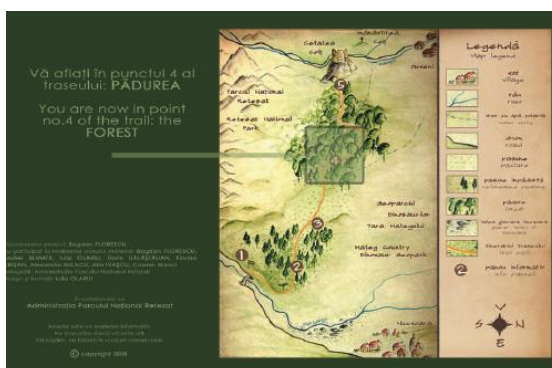

- **Panouri informative:** includ informații utile pentru vizitatori, cum ar fi harta traseului, obiectivele de conservare și locațiile acestora, locuri de campare, reguli ce trebuie respectate în timpul drumeției etc. Acestea pot fi realizate din diverse materiale locale, pot fi realizate artistic sau tehnic și se amplasează în locurile vizibile din intravilanul localităților prin care se face intrarea în sit. Exemple de stiluri de prezentare a informației:

- **Panouri interpretative:** de-a lungul traseelor tematice pot fi amplasate panouri interpretative ce cuprind informații privind speciile și habitatele naturale ce pot fi observate în zonă. De asemenea, aceste informații pot fi prezentate în mod tehnic-descriptiv, utilizând informații de interes și fotografii sau pot fi prezentate în mod artistic, prin desene, fotografii și o grafică mai deosebită. În ambele cazuri informația trebuie să fie succintă, de interes pentru public.

Exemple:

Exemple de forme ale unui panou informativ/interpretativ:

panou informativ de lemn
Tăurile de la Hoteni
Drumul Moștenirii Maramureșene

panou informativ
cu acoperiș de lemn.
Parcul Natural Munții
Maramureșului

panou informativ
cu acoperiș de lemn similar
arhitecturii locale.
Platoul vulcanic Ighăș-Gutâi

panou informativ de lemn
încadrat în peisaj, cu acoperiș
similar arhitecturii caselor din zonă.
Parcul Național Berchtesgaden.

foișor din lemn cu acoperiș
"verde" - mascat de vegetație
Parcul Național Hainich.
Germania

panou interpretativ mascat în
peisaj prin folosirea materialului
local de piatră.
Beafy Moor, UK

Tema IV: Măsuri pentru implementarea zonării turistice și a planului de management al vizitatorilor

IV. I. Plan de activități:

A. Informare, interpretare, marketing

Activitatea de marketing are următoarele obiective:

- educarea vizitatorilor/turiștilor pentru a fi responsabili față de mediu;
- crearea unei identități care să diferențieze Siriul de alte zone;
- creșterea nr. de vizitatori, în special în afara sezonului turistic principal;
- creșterea sumelor de bani cheltuite de turiști în zonă și în localitățile din jur.

Metodele specifice pentru atingerea obiectivelor:

- stabilirea identității vizuale și a poziționării Siriului printr-un pachet grafic unitar: logo, layout-urile pentru foile cu antet ale custodelui, plicuri, dosare, cărți de vizită, materialele de conștientizare, panouri de informare și conștientizare, etichete de promovare a produselor tradiționale locale, manual de identitate vizuală, etc.
- centru de vizitare „Siriul”
- materiale informative despre valorile naturale și culturale ale zonei incluse în pachetele turistice: broșuri, pliante, albume, CDs, hărți, vederi etc.
- filme documentare de prezentare a zonei (tradiții, natură, istorie, comunități locale etc.) de durate diferite, cu teme variabile, dar cu același scop: educare și creșterea nr. de vizitatori; acestea vor fi difuzate la centrul de vizitare, promovate pe posturile TV locale și naționale, prezentate la diverse conferințe, târguri și expoziții;
- materiale promoționale personalizate: cusături populare, împletituri, obiecte de artizanat din lemn, sacoșe de pânză și insigne etc. cu sigla sitului sau care să reprezinte speciile conservate în sit;
- organizarea unor caravane de conștientizare și utilizarea serbării „**Cât e Siriul de mare!**” ca eveniment de conștientizare a valorilor patrimoniului natural și cultural al zonei: tradițiile ancestrale ale tuturor popoarelor relevă faptul că lucrurile sau întâmplările importante din viața unei comunități erau marcate printr-o sărbătoare, care apoi se repeta an de an, pentru a nu uita și pentru a transmite astfel

generațiilor viitoare mărturia evenimentului întâmplat. Este una din cele mai bune metode de creare și promovare a identității unei zone;

- pagină web de promovare (www.rezervatie-siriu.ro): vitală într-o eră în care comunicarea, schimbul de informații și idei se petrec mai mult în spațiul virtual decât în cel real;
- participare la târguri, conferințe, expoziții de profil;
- campanii media (radio și TV) de promovare;
- realizarea unei pagini de facebook și twitter;
- crearea unui cont de YouTube;
- tabere educaționale.

B. Îmbunătățirea infrastructurii turistice existente

Locurile de cazare adecvate reprezintă o parte esențială a infrastructurii turistice – oferă turiștilor posibilitatea de a se caza în zonă și aduc venituri necesare dezvoltării locale.

Cea mai mare problemă legată de cazare o constituie camparea haotică, la întâmplare și inexistența unor locuri de campare special și adecvat amenajate de-a lungul traseelor mai mari de o zi. În acest sens trebuie urmărite următoarele aspecte:

- Amenajare unor spații de campare adecvate și suficiente – vetre de foc, locuri de odihnă, izvoare amenajate, sistem de management al deșeurilor
- Prevenirea campărilor neautorizate și a generării necontrolate de deșeuri, prin stabilirea și impunerea Regulamentului sitului.

Pentru celelalte locuri de cazare, se propun următoarele:

- Interzicerea de noi construcții (pensiuni, case de vacanță, hoteluri, cabane) în extravilanul situat în interiorul sitului;
- Transformarea, extinderea și/sau modernizarea construcțiilor deja existente în scopul dezvoltării de spații de cazare pentru turiști, dar cu respectarea caracterului arhitectonic tradițional al acestora;
- Renovarea, extinderea și/sau modernizarea construcțiilor deja existente sau construcția unora noi în intravilanul satelor să se facă respectând specificul arhitectural al zonei

- Dezvoltarea/reabilitarea unui complex balneo-climateric în Siriu pentru punerea în valoare a izvoarelor termale existente

Transportul: reabilitarea infrastructurii de transport din Chiojdu și a drumurilor județene și naționale ce conduc spre această zonă. Amenajarea unor locuri de parcare la intrarea în sit, pentru a interzice accesul autoturismelor în interior, accesul populației locale și a proprietarilor de terenuri nefiind însă interzis. Se impun, de asemenea, restricții pentru motociclete și ATV-uri. În cazul în care se optează pentru stabilirea unor trasee pentru aceștia, ele trebuie localizate obligatoriu în afara sitului.

Marcaje și însemne turistice: panouri care să semnaleze existența sitului la intrările în Siriu și Chiojdu, adoptarea normelor de semnalizare turistică utilizate la nivel european.

Trasee tematice: Custodele, împreună cu autoritățile locale și cu proprietarii de terenuri din sit vor stabili și vor amenaja cele trei trasee tematice prezentate. De asemenea, se va evalua oportunitatea stabilirii și altor trasee, după caz.

C. Dezvoltarea parteneriatelor solide între custode și operatorii de turism, agențiile de turism, localnicii care au sau vor să își dezvolte afaceri legate de acest domeniu: pensiuni, case de oaspeți, restaurante/hanuri tradiționale, centre de închirieri/reparații biciclete, producători de meșteșuguri sau produse alimentare ecologice tradiționale etc.

IV.II. Necesarul de infrastructură în cele două zone stabilite

❖ Zona I – Zona centrală

Obiective de dezvoltare

1. Întreținerea standardelor de calitate și siguranță a traseelor;
2. Aprecierea, de către toți turiștii, a valorii patrimoniului natural;
3. Folosirea celor mai bune practici de mediu și de turism durabil de către toate agențiile de turism și furnizorii de servicii care utilizează resursele zonei;
4. Gestionarea potențialelor conflicte dintre diferitele tipuri de utilizatori ai resurselor;
5. Menținerea unui flux echilibrat al vizitatorilor.

Experiențe turistice

Turiștii au acces la activități independente, de o înaltă calitate, într-un mediu montan spectaculos unde se pot bucura de peisaje și de prezența speciilor sălbatice și li se oferă posibilitatea de a se opri locuri de campare sau în diverse locuri de popas/belvedere.

Tipuri de activități și de infrastructură care să fie dezvoltate:

- trasee bine marcate (indicatoare, prezentare turistică);
- asistență din partea agenților de teren și a jandarmilor;
- realizarea facilităților de de campare;
- excursii organizate cu ghid;
- programe pentru observarea animalelor sălbatice;
- tururi pentru observarea plantelor și a habitatelor naturale;
- identificarea urmelor animalelor pe zăpadă;
- vizite la stâne.

Majoritatea activităților vor fi organizate sau experimentate pe cont propriu. Aceasta este, în momentul de față, cea mai populară formă de turism. Deși acum aduce puțin venit comunităților locale, această formă de turism se poate dezvolta odată cu îmbunătățirea infrastructurii și cu intensificarea activităților de promovare.

Furnizorii locali pot de asemenea să își sporească veniturile dacă sunt pregătiți să ofere pachete turistice cu ghizi pe mai multe zile.

Segmente de piață:

- ecoturști;
- turiști atrași de natură și/sau aventură atât din țară, dar mai ales din afara ei;
- turiști științifici/pentru cercetare;
- turiști în căutare de experiențe educaționale;
- grupuri de studiu regionale;

❖ Zona II: Zona comunităților locale (limitrofă)

Obiective de dezvoltare

1. crearea de noi locuri de muncă și salarii corespunzătoare pentru localnici, prin dezvoltarea de activități turistice care să valorifice resursele naturale, culturale și de imagine ale Siriului;
2. stimularea dezvoltării micilor afaceri de turism la nivel local (de exemplu case de oaspeți, magazine de meșteșuguri, închirieri de biciclete, restaurante etc.) și servicii pentru turiști (ghizi, traineri, etc.);
3. extinderea perioadei de ședere în zonă la o medie de cel puțin 3 zile/vizită;
4. extinderea tipurilor și numărului serviciilor și activităților turistice pentru a atrage un număr mai mare de turiști fără a avea un impact negativ asupra zonei;
5. includerea Centrului de Vizitare în actualul itinerar regional al turiștilor și dezvoltarea lui ca punct de atracție pentru activitățile turistice din regiune;
6. dezvoltarea/reabilitarea complexului balneoclimateric de la Siriu.

Experiențe turistice

Această zonă oferă o serie de oportunități pentru activități de recreere în aer liber, printre care se numără cultura locală, produsele tradiționale, izvoarele termale și peisajele dintr-o zonă rurală atractivă. Vizitatorii pot avea parte de natură și cultură de calitate. Deși majoritatea vizitatorilor vor veni în timpul verii, există și oportunități pentru activitățile din celelalte anotimpuri.

Tipuri de activități și de infrastructură care să fie dezvoltate:

- drumuri și cărări special destinate ciclismului și mountain biking-ului;
- vizite la Centrul de Vizitare;
- tururi axate pe patrimoniul cultural din întreaga zonă;
- evenimente speciale: târguri unde se poate prezenta produsele, arta și meșteșugurile locale;
- centre de închiriere de biciclete, șarete, căruțe etc;
- complex balneoclimateric;
- drumeții de o zi.

Activitățile sunt în mare parte dezvoltate ca programe independente pe care turiștii individuali, familiile sau grupurile le pot parcurge singuri pe baza informațiilor, datelor de contact și hărților furnizate. Din această zonă se pot organiza de asemenea și tururi speciale

cu ghizi, drumeții pe munte, observarea animalelor sălbatice, excursii de fotografie și de prezentare și descoperire a naturii.

Segmente de piață:

- familiile (mai ales cele din România);
- turiștii independenți;
- grupurile organizate (ecologiștii, pasionații de păsări, iubitorii de drumeții, etc.);
- tour-operatorii de pe piața națională și internațională (pachete de mai multe zile cu activități multiple).

Tema V: Integrarea în elementele strategice de dezvoltare a turismului durabil în zona ariei protejate (Strategia de Dezvoltare Durabilă a Turismului - SDDT)

Strategia de Vizitare a ROSCI 0229 Siriu se încadrează și este în concordanță cu obiectivele propuse în următoarele strategii și planuri județene și naționale:

- *Strategia de Dezvoltare și Promovare a Turismului și a Agroturismului în județul Buzău 2010 – 2015, elaborată și aprobată de către Consiliul Județean Buzău în 2008;*
- *Plan Local de Acțiune pentru Mediu Buzău, elaborat de către APM Buzău în colaborare cu Prefectura județului Buzău;*
- *Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României 2013-2020-2030, elaborată și aprobată de către Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile în 2008;*
- *Strategia de Dezvoltare Durabilă a Turismului*

Aspectele privind formele de turism din interiorul și vecinătatea ariei protejate, rolul CJ Buzău în calitate de custode al sitului, parteneriatele cu principalii actori în turism și administrațiile locale, crearea de oportunități pentru operatorii locali în turism, acțiunile pentru un management “verde” al afacerilor locale și marketingul zonei cu ajutorul imaginii ariei protejate au fost analizate și detaliate în capitolele anterioare ale prezentului document.

**Principalele activitățile și fondurile disponibile
pentru implementarea Strategiei de vizitare**

Activități	Principalele fonduri disponibile
Stabilirea identității vizuale și a poziționării Siriului printr-un pachet grafic unitar: logo, layout-urile pentru foile cu antet ale custodelui, plicuri, dosare, cărți de vizită, materialele de conștientizare, panourile de informare și conștientizare, etichetele de promovare a produselor tradiționale locale, manual de identitate vizuală, etc.	POS Mediu, FM, LIFE+, POR, SEE, fondurile norvegiene
Materiale informative despre valorile naturale și culturale ale zonei incluse în pachetele turistice: broșuri, pliante, albume, CDs, hărți, vederi etc.	POS Mediu, FM, LIFE+, POR, SEE, fondurile norvegiene
Filme documentare de prezentare a zonei (tradiții, natură, istorie, comunități locale etc.) de durate diferite, cu teme variabile, dar cu același scop: educare și creșterea nr. de vizitatori; acestea vor fi difuzate la centrele de vizitare, promovate pe posturile TV locale și naționale, prezentate la diverse conferințe, târguri și expoziții	POS Mediu, FM, LIFE+, POR, fondurile norvegiene
Materiale promoționale personalizate: cusături populare, împletituri, obiecte de artizanat din lemn, sacoșe de pânză și insigne etc. cu sigla sitului sau care să reprezinte speciile conservate în sit	POS Mediu, FM, LIFE+, SEE, fondurile norvegiene
Organizarea unor caravane de conștientizare și utilizarea serbării „Cât e Siriul de mare!” ca eveniment de conștientizare a valorilor patrimoniului natural și cultural al zonei	POS Mediu, FM, LIFE+, SEE, fondurile norvegiene
Participare la târguri, conferințe, expoziții de profil	POS Mediu, FM, POR, FEADR, fondurile norvegiene
Campanii media (radio și TV) de promovare	POS Mediu, FM, LIFE+, SEE, fondurile norvegiene
Realizarea centrului de vizitare „Siriul”	POS Mediu, FM, POR, fondurile norvegiene
Realizarea unor puncte de informare la intrarea și ieșirea de pe traseele tematice	FM, LIFE+, POR, fondurile norvegiene
Amenajarea traseelor tematice	POS Mediu, FM, LIFE+, POR, SEE, fondurile norvegiene
Realizarea unor produse locale tipice zonei și omologarea lor	LIFE+, FEADR, SEE, fondurile norvegiene
Înființarea asociațiilor de crescători de animale pe diferite grupe de animale	Fonduri proprii
Amenajarea punctelor de colectare a laptelui	FEADR, fondurile norvegiene
Realizarea unor unități de procesare a laptelui și a produselor locale: fructe, legume, miere	FEADR, fondurile norvegiene

Amenajarea unor bucătării de procesare resurse naturale (fructe, ciuperci etc.) autorizate	FEADR, fondurile norvegiene
Dezvoltarea infrastructurii utilitare (transport, alimentare cu apă, canalizare) în comunele Siriu și Chiojdu	FEADR, POS Mediu, POR
Transformarea, extinderea și/sau modernizarea construcțiilor deja existente în scopul dezvoltării de spații de cazare pentru turiști, dar cu respectarea caracterului arhitectonic tradițional al acestora – case de oaspeți și pensiuni	FEADR, fondurile norvegiene
Drumuri și cărări special destinate ciclismului și echitației	FM, LIFE+, POR, FEADR, SEE, fondurile norvegiene
Centre de închiriere biciclete	FEADR, fonduri norvegiene
Centre de închiriere cai și vehicule cu tracțiune animală	FEADR, fonduri norvegiene
Dezvoltarea industriei artisanale și a construcției de vehicule cu tracțiune animală	FEADR, fonduri norvegiene
Reconstrucția complexului balneo-climateric de la Siriu	POR, FEADR, fonduri norvegiene
Dezvoltarea unor tabere educaționale	SEE, fondurile norvegiene, POS DRU
Formare de ghizi, personal specializat în oferirea de servicii turistice, formare de antreprenori locali	POS DRU

Capitolul 5.

Monitorizare și revizuire

Planul de monitorizare trebuie să cuprindă măsurarea impactului produs de măsurile din cadrul Planului de management cu specificitatea dată de managementul vizitatorilor. În acest mod se va putea analiza dacă măsurile de management, cu accent pe managementul vizitatorilor își ating efectele dorite.

Un alt plan de monitorizare necesar bunei desfășurări a activităților de management al vizitatorilor este **planul de patrulare**. Acest plan trebuie întocmit având în vedere două elemente specifice:

- a. trebuie să acopere cele 7 zile ale săptămânii (incluzând perioadele de sfârșit de săptămână) și cele 12 luni ale anului;
- b. trebuie să acopere întreaga zonă a sitului, dar cu predilecție zonele cu vizitatori mai numeroși și/sau cu potențial de infracțiune mai mare;

Strategia va fi revizuită o dată la 5 ani.